

ਜਾਂ ਸਾਂਡਾ ਟੌਪ ਜਾਂ ਚੌਥੇ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ή Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ

«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται από τριμελή Έπιτροπή Έντεταλμένων
Κυριών ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ήρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1951

ΕΤΟΣ Α΄. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 42 (18)

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ :

Όργανισμοί, Τράπεζαι, Έταιρείαι... Δρχ. 100.000
Δήμοι καὶ Κοινότητες ἀνω τῶν 5.000 κατοί-
κων καὶ ἰδιῶται... > 50.000
Λοιποὶ Δήμοι καὶ Κοινότητες καὶ Σχολεῖα > 25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, Ὀδηγοί, Στρατιῶται > 10.000
Έξωτερικοῦ : Δολλάρια 5 ἢ Λίραι 2

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

Υπαύθυνος Συντάξεως : ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθήναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου : Φραγκ. Μαλατίτσας, Μενιδίου 9, Ἀθήναι

Η άρχαία σοφία

Η ΚΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΚΟΛΟΓΟΙ

Ο Έπίκτητος, μās εἶπε ὁ Γεροστά-
θης, γεννήθηκε στὴ Μικρὰ Ἀσίᾳ. Ήταν
ένας ἀπὸ τοὺς ἐνδοξότερους στωϊκοὺς
φιλοσόφους τῆς Ἑλλάδος. Όταν ρώ-
τησαν τὸν Έπίκτητο πῶς μπορεῖ κανεὶς
νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τοὺς κακολόγους
ἀπάντησε :

— Ἐάν διορθώσωμε τὰ σφάλματα γιὰ
τὰ ὁποῖα μās κακολογοῦν, ἡ ἐναντίον
μας κακολογία, θὰ σταματήσῃ...

Ο Ἀναξίμανδρος, ἐξακολούθησε νὰ
μās λέγῃ ὁ Γεροστάθης, πὺ κατεγόνταν
ἀπὸ τὴ Μίλητο τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ
ἦταν ένας ἀπὸ τοὺς πρὸ παλαιοὺς φιλο-
σόφους τῆς Ἰωνικῆς σχολῆς, ἀκουσε μὲ
προσοχὴ κάποιον πὺ τοῦ εἶπε πῶς καὶ
τὰ παιδιὰ ἀκόμα γελοῦν ἅμα τὸν ἀκοῦνε
νὰ τραγουδάῃ.

Ο Ἀναξίμανδρος πὺ δὲν θύμωσε
γιὰ τὰ λόγια, πὺ ἀκουσε εἶπε :

— Γιὰ νὰ μὴ γίνωμαι, λοιπὸν, γελοῖος
πρέπει νὰ μάθω νὰ τραγουδάω καλλι-
τερα.

Ο Πλάτων, ὁ Ἀθηναῖος σοφὸς καὶ
μαθητὴς τοῦ Σωκράτη ἀκουσε κάποτε
ὅτι ἔχει πολλοὺς ἐχθροὺς πὺ τὸν κακο-
λοῦνε :

— Θὰ φροντίσω εἶπε νὰ καγονίσω τὴ
διαγωγὴ μου ἔτσι ὥστε νὰ μὴ πιστεύῃ
κανένας τὶς κακολογίες τῶν ἐχθρῶν μου.

Όταν ὁ Πλάτων ἔβλεπε πρὸ ἑλλοὺς
ἐλαττώματα ἢ σφάλματα ἀπέφραξε νὰ
τοὺς κακολογῇ. Καὶ προσπαθοῦσε νὰ
βρῇ μήπως καὶ αὐτὸς ἔχει τὸ ἴδιο ἐλάτ-
τωμα ἢ πέφτει στὸ ἴδιο σφάλμα γιὰ νὰ
τὰ διορθώσῃ.

Ο Φίλιππος ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδο-
νίας ἔλεγε πῶς εὐγνωμονοῦσε ὅλους
τοὺς ρήτορες τῶν Ἀθηνῶν πὺ τὸν κα-
κολογοῦσαν καὶ τοῦτο γιὰτὶ, ὅπως ἔλε-
γε, προσπαθοῦσε νὰ γίνῃ καλλίτερος
καὶ στοὺς λόγους καὶ στὶς πράξεις του
καὶ ἔτσι μὲ τὴν καλὴ του διαγωγὴ καὶ
τὸν ἐνάρετο γενικὰ βίῳ του νὰ ἀποδει-
χνεῖ τοὺς κατηγοροῦς του ψευδομένους
καὶ ἀνάξιους πίστεως.

Η ἰσχυρότερη ἀσπίδα, εἶπεν ὁ Γε-
ροστάθης, κατὰ τῶν βελῶν τῆς κακολο-
γίας εἶναι παιδιὰ μου, ἡ καθαρὴ συνεί-
δηση. Ἡ κακολογία, ἡ διαβολὴ, ἡ συκο-
φαντία ἐναντίον ἐκείνων πὺ ἔχουν κα-
θαρὴ τὴ συνείδηση, μοιάζουν μὲ τὸ μαῦ-
ρο καπνὸ, πὺ ἐνῶ πρὸς στικτὴν μπορεῖ
νὰ μαυρίσῃ καὶ αὐτὸν τὸν λαμπρὸν ἄ-

δάμαντα δὲν καταφέρνει στὸ τέλος τί-
ποτα γιὰτὶ ἡ λαμπρότητα μὲ μικρὴ τρι-
βὴ ἐπανερχεται ζωηρότερη.

Οἱ σπινθήρες τῆς κακολογίας τῆς
διαβολῆς τῆς συκοφαντίας, σβύνονται
εὐκόλα ἐάν μὲ τὴν κακὴν μας διαγω-
γὴν δὲν φυλάσσουμε καὶ δὲν προκαλοῦμε μὲ
τὶς φλογίτσες τῶν πυρκαϊῆς.

Ο συμμαθητὴς μας Ἀθανάσιος πα-
ράτηρσε τότε πῶς ἂν ἡ κακολογία κα-
τορθῶν νὰ βελτιώσῃ τὸ χαρακτῆρα μας
δὲν βλέπτεῖ ἀλλὰ ὠφελεῖ. Κι' ἔτσι ἔ-
κείνοι πὺ κακολογοῦν δὲν εἶναι ἀξιο-
κατάκριτοι ἀλλὰ ἀξιέπαινοι.

— Καὶ τὰ γιατρικά, ἀπάντησε ὁ Γε-
ροστάθης, συντελοῦν στὴν υγεία, καὶ
ὅμως τὰ ἀποστρεφόμεθα, φιλε Ἀθανά-
σιε, γιὰτὶ εἶναι πικρά καὶ ἀηδέστατα.
Ἔτσι ἀποστρεφόμεσθε καὶ τοὺς κακο-
λόγους, χωρὶς νὰ ἐξετάσουμε ὅτι καὶ
οἱ κακολογούμενοι μποροῦν κάποτε νὰ
διορθωθοῦν καὶ νὰ ὠφεληθοῦν ἀπὸ τὴν
κακολογία.

Οἱ κακολογοῦντες, εἶπε ὁ Γεροστά-
θης, δικαιολογοῦν γιὰ νὰ ὠφελήσουν,
ἀλλὰ γιὰ νὰ βλάψουν ἢ γιὰτὶ βρίσκουν
εὐχαρίστηση στὴν κακολογία τους.

Ακόμα ὁ συνηθίσας στὸ τρομερὸ αὐ-
τὸ ἐλάττωμα τῆς κακολογίας δὲν περι-
ορίζεται στὴν ἀπαθὴ κατάκριση τῶν ἄ-
ληθῶν σφαλμάτων, ἀλλὰ πολλὰς φορὲς
προσβάλλει ἄδικα τὴν τιμὴ καὶ τὴν ὑπό-
ληψη τῶν ἄλλων χωρὶς νὰ παίρνουν
εἶδση οἱ ἀπολογούμενοι. Ὑπάρχουν δὲ
πολλοί, πὺ πιστεύουν δυστυχῶς τὶς κα-
κολογίες χωρὶς νὰ τὶς ἐξετάσουν, καὶ
ὁ κακολογούμενος ἔτσι θυσιάζεται πρὶν
πληροφορηθῇ ὅτι ἐκακολονήθη καὶ πρὶν
προφθάσῃ νὰ ἀποδείξῃ τὸ ψεῦδος τῆς
ἐναντίον του κακολογίας. Ἀλλὰ καὶ
ἐάντιον τῶν κακολογίας, ἄλλὰ καὶ
ἐάντιον τῶν καταστρέφουν οἱ κα-
τὸς ἑαυτοὺς τῶν καταστρέφουν οἱ κα-
κολογοῦντες. Καὶ τοῦτο διότι ὁλος ὁ
κόσμος ἀποστρέφεται τοὺς κακολογοῦν-
τάς. Καμμιά φορὰ μάλιστα καὶ οἱ κα-
κολογούμενοι, πὺ θύμωναν εὐκόλα καὶ
ἤσαν ἐκδικητικοί, καταφεύγουν καὶ ἀ-
ντὶ τὴν σειρά τους εἰς ἀντικακολο-
τοί μὲ τὴν σειρά τους εἰς ἐυλοκιστήματα, καὶ
τραυματισμοὺς καὶ εἰς φόνους ἐκείνων
πὺ τοὺς ἐκακολόγησαν.

(Ἀπὸ τὸ «Γεροστάθης»)

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Κ α θ η γ η τ ῆ ς : Τί εἶναι ἡ Ὁκεα-
νία;

Μ α θ η τ ῆ ς : Τὸ θηλυκὸ τοῦ Ὁκεα-
νός!

ΚΩΝΣΤ. Σ. ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ
(Λευκίμη - Κερκύρας)

Παραμυδάκι

Μιά μικρούλα μυγδαλιά,
πὺ δὲν πίστευε τὴ Μοῖρα,
ἔβγαλε στὴν Ἀντηλιά
τοὺς ἀνθούς της, κι' εἶδε γύρα.

Στοῦ βουνοῦ τὴν κορυφὴ
βλέπτε το ἔλατο, ζηλεύει,
νὰ ξεριζωθῇ ποθεῖ
καὶ κοντὰ του ἐκεῖ ν' ἀνέβῃ.

Τῶνοικωσέ ὁ Βοριάς : «ἐγὼ
Μυγδαλιά μου, νὰ συνδράμω
τὸ μεγάλο σου σκοπὸ!...»
Εἶπε καὶ τὴ ρήχνει χάμω.

Μυγδαλίτσα, μυγδαλιά,
πῶς μαράθῃκαν οἱ ἀνθοὶ σου;
Ἔλα ἰδῶς τὴν, κοπελλιά,
καὶ ριζώσου στὴν αὐλὴ σου!

Γ. ΑΘΑΝΑΣ

Χειμωνιάτικη ζωγραφιά

Σκοτεινισμένος ὁ οὐρανὸς στὸν Παρθε-
(νῶνα γέρνει...)
Τὸ μαῦρο θόλο κάτασπρες κολάνες τὸν
(στηρίζουν,
Μέσα στὴ μπόρα ἡ ἀστραπὴ ἀνάρερα φέδια
(σπέρνει
κι' οἱ κεραυνοὶ τὸν χαιρετοῦν, χωρὶς νὰ τὸν
(ἀγγίζουν.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

Ἑλληνικὸς ὄρδρος

Παρθενικὸ ἐημέρωμα στοῦ Αἰγαίου τὴ γα-
(λήνη)
'Ἡ πλάση ἡ νεογέννητη πλέει σὲ θεῖον αἶ-
(θέρα,
ἀπὸ τὰ ὄργια τῆς νυχτὸς λιποθυμεῖ ἡ σε-
(λήνη)
χαρὰ θεῶν ἡ ἑλληνικὴ ροδοχαράζει ἡμέρα.
ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΜΙΑ ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ

Κάνω γνωστὸ στοὺς ψευδωνυμοῦς
ὅτι τὰ ἐγκρινόμενα ψευδώνυμα εἶναι γιὰ
τὸ 1951.

Γιὰ τὸ 1952 θὰ ἀνανεωθοῦν. Τὸ ὅτι
ἐγκρίθηκαν στὸ τέλος τοῦ 1951 δὲν ἔ-
χει καμμιά σημασία. Οἱ ψευδωνυμοῦχοι
πρέπει νὰ ἀνανεώσουν γιὰ τὸ 1952 τὰ
ψευδώνυμα τους μέχρι 31 Ἰανουαρίου
1952. Μὴ ἀνανεωμένο ψευδώνυμο ἀπὸ
τῆς Φεβρουαρίου θὰ τὸ δώσω σὲ ὅποιον
τὸ ζητήσῃ.

Ο ΘΕΙΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Η μητέρα δεν είχε κλείσει μάτι όλη τη νύχτα. Είχε τόσα να σκεφτεί. Τό σχολείο άρχιζε σε λίγες μέρες. Ο Στάθης της, που θα πήγαινε στην Τρίτη τάξη, ήθελε ρουχαλάκια, καινούργια σάκκα, καινούργια βιβλία. Κι' η μικρούλα ή 'Αθηνά θα γραφόταν πρώτη φορά κι' ήθελε ποδίστα. Όλο τό καλοκαίρι όνειρευόταν τό κοριτσάκι αυτή την ποδιά με τό άσπρο ρικαδάκι που θάλεγε σ' όλο τόν κόσμο από μακριά.

— Μē βλέπετε; Τό παιδάκι που με φορεί πηγαίνει σχολείο, στην πρώτη μικρή. Είναι πιά μεγάλο.

Η μητέρα της είχε τάξει και μιά τσάντιτσα και μιά κασσετίνα για τὰ κοντύλια και τὰ μολύβια. Κι' η τσάντα θάχε μέσα ό,τι χρειάζεται μιά μαθήτρια: πλάκα και βιβλίο κι' ένα τετράδιο και μολύβια χρωματιστά.

Η 'Αθηνούλα δē θάχε πιά λόγο να ζηλέδη τό Στάθη και να τις τρώει κάθε φορά που του έπαιρνε τὰ κραγιόνια του για να ζωγραφίση ζωάκια και γιώτες. Τώρα θάχε κι' αυτή τὰ δικά της.

Αυτά συλλογιόταν ή μητέρα. Χήρα γυναίκα, ξενοδουλεύτρα που να τὰ βρή τα περισσευόμενα. Νάδινε ό Θεός να της τύχαινε μιά καλή δουλειά παραπανιστή κι' ας δούλευε ακόμα και τη νύχτα. Να τὰ άσ δούλεψ τὰ μαθητούδια της. Να μη μείνουνε παραπονεμένα.

— Θα πάρουμε σήμερα τις καινούργιες σάκκες, μητέρα; τη ρώτησε ό Στάθης.

— Έ, όχι και σήμερα, αγόρι μου, είπε προσπαθώντας να κρύψη τις έγνοιες της ή μητέρα.

— Γιατί όχι σήμερα; ξαναρώτησε τ' αγόρι.

— Δεν έχουμε χρήματα, Σταθούλη. Πρέπει πρώτα να βρούμε. Τὰ μαγαζιά δεν τις δίνουνε τζάμπα.

— Κατάλαβα, είπε ό Στάθης, δē θά στείλε ακόμα ό θείος Βαγγέλης απ' την 'Αμερική. Γι' αυτό, δē μάς πήρες την Κυριακή κρατάκι...

— Ναί, άργησε αυτή τη φορά, είπε με πικρία ή μάνα. Μά μη νοιάζεστε, όπου νάναι θά στείλη.

— Μπορεί και νάρχεται, είπε ή 'Αθηνούλα. Και να μάς φέρη απ' όλα; Και σάκκες και κασσετίνες και κραγιονάκια...

— Καθίστε τώρα φρόνιμα. Φάτε τό ψωμάκι σας και θά πάω εγώ να ρωτήσω μὴν έχουμε γράμμα απ' τό θείο τὰ Βαγγέλη.

Όσο για νάρχεται δēν τό πιστεύω. Ξεκίνησε με κρυφή στενοχώρια, κλείνοντας πίσω της την πόρτα. Είχε μπουγάδα σε μιά γειτόνισσα και φοβόταν να μὴν άρση γήση...

— Κι' αν έρθη ό θείος όταν θά λείψης; είπε ή μικρούλα.

Η μάνα χαμογέλασε με πικρία.

— Θα τού κρατήσετε έσεις συντροφιά

ώσπου να γυρίσω.

Βγήκε διασπτική να μὴ δούν δακρυσμένα τὰ μάτια της.

Ο θείος Βαγγέλης ήταν δική της εφεύρεση, μιά παρηγοριά για να ξεγελά τὰ παιδιά της. Δέν ήταν πλάσμα πραγματικό. Ζούσε μόνο στη φαντασία τους. Τους δὴν δημιούργησε εκείνη, για νάχουν που να δημιουργούν τις ελπίδες τους και να μὴ ζηλεύουνε τ' άλλα παιδάκια.

— Μαμά, τρύπησαν τὰ παπούτσια της 'Αθηνούλας.

— Ένοια σου και θά στείλη καινούργια ό θείος Βαγγέλης.

Μē τις στερησίες αγοράζε ή φτωχομάνα

τό κάθε τι και τό έκανε δέμα και τόφερνε με χαρά στο σπίτι. Με πόση λαχτάρα τ' άνοίγανε τὰ παιδιά, εύλογώντας τό θείο από τὰ ξένα. Έτσι στη σκέψη τους, είχανε ένα άποκομμάκι και περιμέναν μ' ύπομονή τη βοήθεια και τὰ δώρα του.

Καθώς έφευγε, δρῆκε στην οξώπορτα την Κερά Κατίνα, τη θυρωρή του σπιτιού, που της θύμιζε πώς κρώστούσε δυο νοίκια και πώς ό ιδιοκτήτης, που έλειπε, γύρισε και ζητούσε τὰ χρηματά του. Ήταν ένας γέρος, παραξενος και σκληρός, που άγαστούσε την τάξη. Δέν έννοούσε ν' άφήνη καμμία έκκρεμότητα. Όποιος δέν πληρώνει ν' άδειάζη τό σπίτι. Όσο καιρό έλειπε, τὰ παιδιά του, που ήτανε καλόψυχα, κακομάθανε λείε τους νοικάρηδες. Μά, καλά που ήρθε απ' την 'Αμερική για να βάλη σε τάξη τό καθετί.

— Έτσι σούπε λοιπόν; ρώτησε ξανά ή μητέρα άνήσυχη.

— Έτσι μούπε, κυρά Φωτεινή μου, και κύτταξε σήμερα να οικονομήσης τὰ νοίκια που χρωστάς. Να μη σε πετάξη στο δρόμο με τὰ παιδάκια σου.

Η μητέρα δέν άποκρίθηκε. Κι' εκείνη λογάριάζε ν' αγοράση βιβλία και σάκκες! Έπνιξε ένα λυγμό και προχώρησε άμιλητη...

Ο Εύάγγελος Καργαράς βασανίστηκε πολύ όταν ήταν νέος. Ξενιτεύθηκε από παιδί, ξενοδούλεψε και κατάφερε να κάνει στο τέλος περιουσία. Δέν ήταν κακός κατά βάθος, μά είχε ξεχάσει τὰ χρόνια της φτώχειας και την καλή του την τύχη την είχε καύχημα. Είχε την ιδέα πώς όποιος σε τούτο τόν κόσμο δέν τὰ κατάφερνε να πλουτήση ήταν τεμπέλης ή σπάταλος και δέν τούχε συμπάθεια.

Δē συλλογιόταν πώς είναι κι' ό θάνατος κι' ή άρρώστεια και τόσα άλλα άπρόοπτα δυστηχήματα, που μπορεί να σου κόψουν τό δρόμο στη μέση...

Νά τον που μπάνει αλύγιστος κι' άποφασισμένος. Τόν βλέπει ή πορτιέρισσα και δαγκώνει τὰ χείλη της. Συλλογιέται τη Φωτεινή με τὰ δυο παιδιά της, μά συλλογιέται μη χάση κι' αυτή τό ψωμί της αν πάη κόντρα στο νοικοκύρη.

— Καλημέρα, Κυρά Κατίνα.

— Καλώς τόν άφέντη!

— Σήμερα πρέπει να βάλουμε τέλος σ' αυτή την ύπόθεση. Δē μπορώ να νοικιάζω τό σπίτι μου τζάμπα. Να πληρώσουν, άλλωστε να τ' άδειάσουν άμέσως.

Πολύ ταπεινή κι' ύποτακτική, διπλωμένη στα δυο, συμφωνεί ή πορτιέρισσα.

— Τὰ παιδιά σας της δείξανε πάντα καλωσύνη, τολμά να πῇ.

— Γι' αυτό πήραν τὰ μυαλά της άέρα. Οί καλωσύνες αυτές να μάς λείπουν. Είναι μέσα τώρα; Θέλω να της μιλήσω.

— Είναι λίγη ώρα που βγήκε. Δέν ξέρω αν γύρισε.

— Θα την περιμένω, αν λείπη. Δέν αναβάλλω ούτε μιά μέρα. Μά, βλέπω την πόρτα μισάνοιχτη.

— Είναι μέσα τὰ δυο της παιδιά. Μὴν τους πῆτε, να ζήσετε, πώς...

— Να μού κάνης τη χάρη, είπε αυστηρά ό ιδιοκτήτης. Δē θά μού πῆς εσύ τι θά πῶ. Όρίστε ανάιδια! Θέλω να λεφτά μου! Δē δούλεψα όλη τη ζωή μου στην ξενητειά, για να κάνω περιουσία να μού την τρών οι τεμπέληδες.

Ο Εύάγγελος Καργαράς προχωρεί προς

την πόρτα της χήρας. Χώνεται στο διάδρομο. Σκύβει στη χαμοκέλλα. Ύστερα στέκεται λίγο, ώσπου να συνηθίση τό μισοσκόταδο. Ψάχνεται να δῇ μήπως τούχει πέσει τό δέμα που κρατούσε. Είναι δυο σάκκες καινούργιες για τὰ έγγόνια του, μά όλα τὰ χρειάζόμενα μέσα. Ξέρει πώς άνοίγουν τούτες τις μέρες τὰ σχολεία και πρόλαβε να τους κάνη τό δώρο του, πριν τό χρειαστούν.

Α! ωραία! Είναι όλα εν τάξει! Και τὰ γλυκά κι' ή τρουμπέττα κι' ή κούκλα στις τσέπες. Ας τελειώνουμε γρήγορα, μά αυτή τη γυναίκα. Κι' ύστερα θά πάμε να δώσουμε στα παιδιά τὰ ωραία τους δώρα. Χαίρεται από τώρα, για τη δική τους μεγάλη χαρά, για τις τρέλλες και τὰ πηδήματα που θά κάνουν.

Δυο μήνες δρίσκεται μόνο κοντά τους, απ' την ημέρα που γύρισε από τη Νέα Υόρκη, έχει επιχειρήσεις εκεί με τό μεγάλο του γιού κι' όλο κάνει ταξίδια να επιβλέπη κι' ό ίδιος τις εργασίες. Για τούτα τὰ έγγονάκια δουλεύει. Κοντά τους μονάχα νοιώθει τί ευτυχία δίνει τό χρήμα. Και τό σκορπά για χατήρι τους άφθονο. Η δική του άπολαβή είναι να τὰ βλέπη να χαίρονται, να γελούνε.

Χτυπά την πόρτα έτσι από συνήθεια.

— Θάναι ή μητέρα, λείε ό Στάθης.

— Μαμά! Μαμακούλα! φωνάζει τό κοριτσάκι.

Μά όχι δέν είναι ή μαμά. Τὰ δυο παιδιά που άνοίγουν την πόρτα, μένουν άφο να μιά στιγμή. Στο μισοσκόταδο στέκεται

ένας κύριος μ' άσπρα μαλλιά. Ξεχωρίζουν την άσπρη του γενειάδα και το χοντρό του μαστούνι.

Έξετάζει την κάμαρα με το βλέμμα του κι ύστερα λέει:

— Δέν είναι εδώ ή κυρά Φωτεινή;

— Όχι, κύριε, μά περάστε μέσα. Θα σας κρατήσουμε συντροφιά, ώσπου νά γυρίση.

Η Άθηνούλα δίνει καρέκλα στο γέρο κύριο. Ο Στάθης κλείνει την πόρτα νά μή φουά.

Ο γέρος κυττάζει όλόγυρα. Πόση φτώχεια! Τί κρύο δωμάτιο κι' είναι ακόμη φθινόπωρο. Πώς θα ξεπαγιάζουν εδώ το χειμώνα. Δέ βλέπει ούτε ένα μαγκάλι.

Θυμάται αυτά που του είπε ή πορτιέρισσα. Πώς αυτή που νοικιάζει τη χαμοκέλα, είναι μιá χήρα ξενοδουλεύτρα, πολύ φτωχή. Πώς νά ζούν τάχα αυτά τ'α παιδάκια; Νά τρώνε καλά; Είναι τόσο χλωμά κι' αδύνατα τ'α καυμένα.

Μπá! Τί κουταμάρες! Θάναι τεμπέλα ή μάνα τους, άνεπρόκοδη που δέν έχει την ικανότητα νά βολέψη τ'α δυό της παιδιά.

Νοιώθει νά θυμώνη με τόν έαυτό του που δέν πιστεύει αυτά που λέει. Που τ'α λυπάται αυτά τ'α παιδάκια. Για σκέψου νά ήταν στη θέση τους τ'α εγγόνια του;

Έχει κιόλας καθίσει στην καρέκλα που τούφερε ή Άθηνούλα. Είναι ή μόνη γερή μέσ' στο σπίτι. Τ'α παιδιά τόν κυττάζουν παράξενα. Του χαμογελούν. Η μικρή τέλος ξεστομίζει την έρώτηση που της καίει τ'α χείλη:

— Είστε ό θείος Βαγγέλης άπ' την Άμερική;

— Ο θείος Βαγγέλης; Άρχισε νά χαμογελά ό γέρος.

Τήν καυμένη την κυρά Φωτεινή. «Θείο Βαγγέλη» τόν έλεγε στα παιδιά της. Έτσι λοιπόν, αναγνώριζε το καλό που της έκανε. Καί με πόση αγάπη τόν κυττάζαν τ'α χλωμά και φτωχοντυμένα αυτά παιδάκια.

— Μά ναι, βέβαια, έγώ είμαι! Ο θείος Βαγγέλης, είπε ό γέρος.

— Ω! τί καλά, φώναξε ή Άθηνούλα κι' αγκάλιασε τ' άσπρο κεφάλι του ξένου. — Σας αγαπούμε πολύ, είπε κι' ό Σταθούλης. Φανήκατε τόσο καλός!

Κάτι έλυωνε μέσα στη γερασμένη καρδιά του Ευάγγελου Καργαρά. Κάτι που ανέβαινε στο λαιμό και ζητούσε νά γίνη λυγμός και ν' ανέβη στα μάτια σέ δάκρυ.

Μπá ξεμωράθηκα, σκέφτηκε. Λες και έ-ω ανάγκη άπ' την αγάπη τών ξένων αυτών παιδιών. Σε καλό μου. Ξεχνώ γιατί ήρθα εδώ;

Έκαμε ν' ανασηκωθώ μά δέν ώριζε τ'α τόδια του. Η μικρή Άθηνούλα καθόταν τού ένα του γόνατο κι' ό Σταθούλης είχε γκαλιασεί το άλλο.

— Μας φέρατε τίς καινούργιες σάκκες; ώτησε το κορίτσι.

— Τί; Ποιός σας τότε;

— Το ξέρουμε, είπε ό Στάθης. Σε μιá δομάδα ανοίγουνε τ'α σχολεία. Έγώ πηγαίνω φέτος στην τρίτη τάξη κι' ή Άθηνούλα στην πρώτη μικρή. Η μητέρα θα αγοράσει σήμερα νά τις αγοράση, μά τ'α αγαζιά θέλουν χρήματα κι' ή μητέρα δέν είχε.

— Ύστερα είπε: Θα σας τίς φέρη ό είος Βαγγέλης, πρόσθεσε ή Άθηνά.

— Όχι, όχι, διόρθωσε ό Στάθης, δέν όξере πώς θα ρήθε. Νόμιζε πώς βρισκό-αστε ακόμη στην ξενητεία και θα στέλ-ατε χρήματα στη μανούλα νά μάς τίς άρρη. Μά που τίς έχετε;

— Άρχισε νά ψάχνη τίς τσέπες του... είου.

— Δέ θα τίς βρήτε, έλεγε εκείνος, γε-ώντας κι' άφηνε νά τόν ψάχνουν.

Ο Στάθης που βρήκε την τρουμπέτα την τσέπη, πήδησε άπ' τη χαρά του.

— Ω, τί καλός που είστε; Μας φέρατε και παιχνίδια. Νά κι' ή κουκλίτσα της Άθηνούλας! Μά που είναι οί σάκκες;

Ο γέροντας νικημένος όλότελα άπ' τη χαρά τών παιδιών, τράβηξε το δέμα με τίς δυό σάκκες που τόχε αφήσει δίπλα του. στην καρέκλα. Καλά που είχε κι' αυτός δυό εγγόνια: ένα αγόρι κι' ένα κορίτσι.

Αύσανε το δέμα και πήρε κάθε παιδί τη δική του. Τί έκπληξη, τί χαρές, τί ξεφωνητά.

— Έχει και κραγιόνια και πλάκα και κασσετίνα είπε το κορίτσι που γέμιζε με φιλιá τ' άσπρα γενεία του ξένου.

Ο Στάθης σ'α μεγαλύτερος πήρε τη δική του κι' είπε πολύ σοβαρός:

— Σας ευχαριστούμε πολύ πολύ. Πώς θα χαρή ή μητέρα σάν θάρρη.

Η μητέρα; Ά, ναι, ή κυρά Φωτεινή, ή νοικάρισσα πούχε έρθει νά την πετάξει στο δρόμο. Ντράπηκε ό Ευάγγελος Καργαράς. Τί κακός που δείχνεται πότε - πότε ό άνθρωπος, σάν δέν ξέρει το διπλανό του. Έφτασε μιá του έπισκεψη στο χαμόσπιτο της φτωχής, γιά νά ξαναβρή τόν παλιό έαυτό του. Νά θυμηθώ τ'α παιδιάτικα χρόνια του που περάσανε μέσα στη στέρηση. Πώς τ'α είχε ξεχάσει! Τ'α πλούτη πήγαν νά του πνίξουν ό,τι καλλίτερο είχε μέσα του. Νά τόν κάνουν σκληρό.

Μιά, μιá, ξαναζωτανεύουν οί θύμησες. Ένα χέρι κρατεί το δικό του, το τρίβει νά ζεσταθώ. Είναι κρύο μέσα στην κάμα-ρα, κι' ή μητέρα δέν έχει λεφτά ν' αγοράση ξύλα. Μά ή ζεστα που δίνει ή αγάπη της δέν άφήνη την παιδική του καρδιά νά παγώση.

Σκουπίζει το δάκρυ που τού βολώνει τ'α μάτια. Που βρισκόμαστε; Που γυρίζει ό νους του;

Η κυρά Φωτεινή που δούλεψε όλη τη μέρα σκληρά, έπιστρέφει σκυφτή στο σπίτι της, κρατώντας ένα μικρό τενεκάκι με σουπα. Την πήρε άπ' τη γειτονίσσα γιά τ'α δυό της παιδιά. Θα τη ζεσταίνει και θα χορταίνουν μιá χαρά.

Όσο γι' αύριο, ό Θεός είχε πάλι. Μο-νάχα νά είχαν κάποια γωνιά νά κουρνιά-σουν. Έκείνα τ'α νοίκια πώς θα τ'α βρη μονομιáς. Άν την έδιωχνε άπό το σπίτι ό νοικοκύρης, ή θέση της θάταν τραγική.

Στάθηκε στην πόρτα, κατάπληκτη. Μέ-σα στο σπίτι της άκουγε γέλια, φωνές! Η κάμαρα ήταν ολοφώτιστη. Στην καρέ-κλα, τη μόνη που είχε άπομείνει γερή, ή-ταν καθισμένος ένας άρχοντόγερος, ένας άγνωστος άσπρομάλλης.

Στο ένα του γόνατο είχε το Σταθούλη και στ' άλλο την Άθηνούλα.

Τ'α παιδιά ήταν πασαλειμμένα με γλυ-κά και στούς ώμους τους ήταν περασμέ-νες καινούργιες σάκκες. Στο πάτωμα εί-χαν πέσει μιá κούκλα και μιá τρουμπέτα.

Η κυρά Φωτεινή τάχει γάσει. Ο άγνω-στος κύριος το προσέχει. Κοκκινίζει και κάτι πάει νά πη, μά δέ βρίσκει τ'α λόγια. Θέλει νά σηκωθώ μά δέν έχει έλεύθερα πό-δια και φοβάται μήν πέσουνε κάτω τ'α παιδιά.

Βγάξει λοιπόν άπ' την τσέπη του το μαντήλι του και σκουπίζει τη μύτη του μ' ένα άγριο ύφος. Η μητέρα κυττάζει ά-πορημένη. Λες κι' όνειρεύεται. Καί τότε άκούει την Άθηνούλα νά λέπ:

— Είδες, μανούλα, που έλεγεσ πώς δέ θάρρη ό θείος Βαγγέλης; Νά τον που ήρε Μας έφερε σάκκες, γλυκά και παιχνίδια.

— Καί τώρα πιά δέ θα φύγη, είπε κι' ό Στάθης.

— Καί βέβαια δέ θα φύγω, είπε τέλος, ξαναβρίσκοντας τη φωνή του ό Ευάγγελος Καργαράς. Θα μείνω εδώ νά σπουδάσω τ' ανήθια μου και νά προστατέψω τη μάνα που τ'α έμαθε ν' αγαπούν τόσο τρυφερά ένα άγνωστο θείο...

Τήν άλλη μέρα ξανάρθε και μίλησε με τη χήρα. Άκουσε άπό το στόμα της τη βασανισμένη ζωή της, της είπε γιά την παρεξήγηση πούχε γίνει και πώς ήρθε έ-πάνω στην ώρα νά δώση σάρκα και όστά στο φανταστικό θείο. Κι' άποφάσισε νά δεχτή με χαρά τόν τιμητικό ρόλο που τούχε όρίσει ή Θεία Πρόνοια. Νά γίνη πιά σ' όλη την ύπόλοιπη ζωή του ό προστάτης αυτών τών παιδιών που κερδισαν την αγάπη του. Νά μείνη γι' αύ-τά εκείνος που είχαν όνειρευτή μέσ' την φτώχεια τους. Ο θείος Βαγγέλης άπ' την Άμερική.

ΚΛΕΙΩ ΝΟΤΑΡΑ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ Ο ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ

Η μαμά βογγάει άπό τούς πόνους λέ-γοντας:

— Ού! Έβγαλα ένα καλόγερο!

Η μικρή Κατίνα την κυττά με άπαρία. Βγαίνει έξω κι' έπειτα άπό λίγο γυρνά

μ' ένα καλόγερο!

— Μανούλα, φωνάζει: Ήσουν λυπημέ-νη πούβγαλες ένα καλόγερο. Έ! Λοιπόν!

Έγώ σου τόν ξανάφερα!... ΕΞΑΦΑΛΜΟΣ

Ένας μαθητής του Γυμνασίου είχε κά-ποτε δουλειά στην Έμπορική Σχολή, και

άφου πήγε, ρώτησε τόν έπιστάτη:

— Μου λέτε σας παρακαλώ, που είναι τó γραφείον του κυρίου... Γυμνασιάρχου... της Έμπορικής;!!!

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΩΜΕ

ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

Σ' αυτή εδώ τη στήλη θα προσπαθήσω να σας δώσω μερικές οδηγίες και μερικές συμβουλές που θα σας φανούν πολύ χρήσιμες στην περίπτωση μίας ξαφνικής αρρώστιας ή ενός ατυχήματος, ως που να έρθει ο γιατρός.

Ο γιατρός δεν έρχεται πάντοτε άμέσως. Μπορεί να μη βρίσκεται σπίτι του, μπορεί να είναι οι μονοί σε μία μικρή πόλη, μπορεί να καθυστερήσει λίγο, μπορεί ν' αργήσει και πολύ.

Στο μεταξύ όμως η υγεία του αρρώστου μας — και ίσως η ζωή του — βρίσκεται σε κίνδυνο.

Μερικά πολύ απλά πράγματα — ένα ποτήρι νερό στη μιά περίπτωση, λίγο κοινό στην άλλη, μία αδέξια και διασπαστική κίνηση — που τα κάνουμε με τις καλύτερες προθέσεις, με την επιθυμία να βοηθήσουμε, να κάνουμε καλό σ' αυτόν που έπαθε, μπορούν τώ έναντι να κάνουν κάποτε άνυπολόγιστο κακό.

Άπειρες φορές, συγγενείς και φίλοι πήραν κυριολεκτικά στο λαιμό τους ένα αγαπημένο τους πρόσωπο που έτυχε να πάθει ένα ατύχημα, μία οξεία προσβολή κάποιας αρρώστιας, μία αιμοραγία, μία λιποθυμία μόνο και μόνο γιατί βιάστηκαν να κάνουν... ακριβώς το αντίθετο από εκείνο που έπρεπε...

Ρωτάει έπειτα ο γιατρός σαν έρθει επί τέλους.

— Γιατί του κάνατε αυτό ή εκείνο;

Κι' εκείνοι απαντούν:

— Γιατρέ μου, που να ξέρομε! Για καλό το κάναμε...

— "Ετσι μάς είπε να κάνομε ο Τάδε ή ο Δείνα που λένε πως ξέρουν.

Κι' ο γιατρός αγανακτεί, τὰ βάζει με την άπραγιά και τη βιασύνη των ανθρώπων, και αγωνίζεται να επανορθώσει το κακό που έγινε.

Κι' ολ' αυτά γιατί;

Γιατί πολύ λίγοι ξέρουν τί πρέπει να κάνουν σε ώριμες κρίσιμες και διασπαστικές περιστάσεις «ώσπου νάρθη ο γιατρός».

Κι' ωστόσο είναι τόσο εύκολο και συνηθισμένο πράγμα να πάθει κάτι ο άνθρωπος είτε στα καλά καθούμενα, είτε αρρώστια, είτε τραύμα είτε άλλου είδους ξαφνικό, έτσι οτι έχουν κάποια σοβαρή επιστημονική βάση αυτά που λένε.

Αυτοί οι έθελοντες συμβολατορες, είναι ε-ξαιρετικά επικίνδυνοι. Δεν είναι κομπογιανη-τές, ούτε καν πρακτικοί γιατροί οι περισσότεροι, αλλά νομίζουν πως τα ξέ-ρουν όλα, κι' έχουν πάν-τα έτοιμη μία συμβουλή ή μία συνταγή.

Ρωτήστε έναν όποιον δήποτε γιατρό, και θα σας διηγηθί τι κακό έχουν κάνει σε δια-φόρους αρρώστους του αυτοί οι αυτοσχέ-διοι δόκτορες...

Και τώρα, μία δεύτερη συμβουλή: στις περιπτώσεις που θα σας εξηγήσω λεπτο-μερώς παρακάτω, πρέπει να καλέσετε ά-πορητα τον γιατρό. Μόνον ο γιατρός έχει τη θεραπεία πρέπει να γίνη για να γιαιτρευτή ο άρρωστος.

Μην ξεχνάτε πως οι συμβουλές που θα σας δώσω από αυτήν εδώ τη στήλη είναι — τὸ ξαναλέω — μόνον για να ξέρετε

τί πρέπει να κάνετε σε περίπτωση ατυχή-ματος ή ξαφνικής αρρώστιας, όχι για να γιαιτρευτή ο άρρωστος, αλλά για να μη χειροτερέψη η κατάσταση του.

Άλλοίμονο... στον άρρωστο ἂν μπο-ρούσε να κάνει ο καθένας τον γιατρό, ἂν διαδίδοντες μία φυλλάδα ἢ ἔστω κι' ἕνα σοβαρό περιοδικό, ἀποχτούσε τόσες ι-ατρικές γνώσεις, που ο γιατρός να ἦταν περιττός.

ΠΟΤΕ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΦΕΡΝΟΥΜΕ ΓΙΑΤΡΟ

Πρέπει να φωνάζομε τον γιατρό στην περίπτωση τῶν ατυχημάτων: ὅ-ταν σπάσει δηλαδή κανείς κανένα πόδι ἢ χέρι ἢ τὰ στραμπουλίσῃ. Ὅταν χτυπήσῃ στο κεφάλι πολύ. Ὅταν πάθῃ σοβαρά ἑγ-καύματα καὶ πονάει. Ὅταν πάθῃ ἀσφυξία (μισοπνιγίῃ μες στο νερό, ἢ ἂν ἀναπνεύσῃ δηλητηριώδη ἀέρια γκάσι, ἀνθρακικό ἀπὸ μισοσβυσμένα κάρβουνα κλπ.). Ὅταν πάθῃ δηλητηρίασῃ ἀπὸ κάτι ποῦ ἔφαγε ἢ ἔπιε. Καὶ γενικά ὅταν τραυματιστῇ με τρόπο ποῦ νὰ μὴν μπορῇ νὰ σηκωθῇ καὶ νὰ περ-πατήσῃ.

Ἐπειτα, σὴν περίπτωση τῆς ἁ-ρ-ρώστιας. Ὁρισμένες ἀρρώστιες, ἔρ-χονται σιγά σιγά καὶ μᾶς γελᾶνε. Νομί-ζομε πως εἶναι ἕνα ἄλλο κόψιμο, ἐνῶ εἶναι σκληροειδίτις. Νομίζομε πως εἶναι «κρυ-ολογηματάκι» ἢ γριππούλα, ἐνῶ εἶναι ἁ-ρ-ρή πνευμονία. Ὁ γιατρός μονάχα, μπο-ρεῖ νὰ ξεχωρίσῃ τί εἶναι σοβαρό καὶ τί δὲν εἶναι. Ὅπως ὁμως δὲν μπορούμε νὰ φέ-ρομε τὸν γιατρό με φύλλου πῆδημο, θὰ σὰς πῶ πότε ὁ ὁργανισμός μας ἀνάβει κόκκινα φῶτα, γιὰ νὰ μᾶς πῇ ὅτι κάτι συμβαίνει.

Λοιπὸν θὰ φωνάξομε γιατρό, ὅταν:

Ἐνας πονόλαιμος ἐπιμένει. Φανερώνε-ται ἕνα ἐξάνθημα. Ὁ πυρετός ἐνὸς κρυ-ολογήματος δὲν πέφτει σὲ τρεῖς - τέσσαρες ἡμέρες. Ὅταν ὁ βήχας κρατᾷ πάνω ἀπὸ ἑβδομάδα. Ὅταν πονᾷ ἀφόρητα ἢ ἐπίμο-να ἢ κοιλία ἢ τὸ στομάχι. Ὅταν φανερω-θῇ στὸ σῶμα κανένα χοντραδάκι. Ὅταν κατὰ κάποιο τρόπο βγάλῃ ὁ ἁρρωστος αἷμα ἀπὸ τὸ στομάχι, τὰ έντερα ἢ τοὺς πνεύμονες. Ὅταν ἔχῃ πυρετὸ ποῦ δὲν πέ-φτει. Καὶ γενικά, ὅταν χωρὶς λόγο χάσῃ τὴν ὁρεξί του, τὸν ὕπνο του κι' ἀδυνατίσῃ.

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑ-ΛΟΥΜΕ ΤΟΝ ΓΙΑΤΡΟ

Ὁ καθένας βέβαια θέλει ὅταν φωνάξῃ τὸν γιατρό, νὰ τὸν ἔχῃ ἁμέ-σως στὸ σπίτι του. Αὐ-τὸ ὁμως δὲν εἶναι πάν-τοτε ἀναγκαῖο.

Ὅταν ὁ πυρετός εἶναι μεγάλος, ὅταν πρόκειται γιὰ ἀιμοραγία ἀπὸ τὸ τὸ στομάχι ἢ τοὺς πνεύ-μονες, ἢ γιὰ συμφόρηση ἢ γιὰ ἐπίμονη λιποθυμία ὅπως καὶ γιὰ τραῦμα σοβαρό, θὰ ποῦμε στὸ

γιατρό ἢ θ' ἀφήσωμε παραγγελία πως εἶ-ναι κάτι πολὺ βασιτικό καὶ σοβαρό καὶ νάρθη ἀμέσως. Στις ἄλλες ὁμως περιπτώ-σεις, δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀναστατώνομε ἄ-δικα, θὰ τοῦ ἀφήνωμε παραγγελία νὰ πε-ράσῃ ὅταν μπορέσῃ. Ἄν δοῦμε τὸν ἴδιο τὸν γιατρό, καλὸ εἶναι νὰ τοῦ ποῦμε μερικά συμπτώματα, γιὰ νὰ καταλάβῃ κι' ὁ ἴδιος ἂν πρέπει νὰ βιαστῇ πολὺ, ἢ ὀχι.

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ Κ.

ΟΙ ΜΥΘΟΙ ΤΟΥ ΑΙΣΩΠΟΥ

Ο ΔΙΟΓΕΝΗΣ ΚΙ' Ο ΦΑΛΑΚΡΟΣ

Μία φορά ἕνας φαλακρός, ἔδριζε τὸν κυνικό φιλόσοφο Διογένη.

— Εγώ, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Διογένης δὲν σὲ βρίζω. Μόνο σοῦ λέω πως συγχαίρομαι μ' ὅλη μου τὴν καρδιά τίς τρίχες τῶν μαλ-λιῶν σου, ποῦ κατάφεραν νὰ φύγουν ἀπὸ ἕνα τέτοιο κεφάλι.

ΤΟ ΕΛΑΦΙ ΚΑΙ ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ

Μία φορά ἕνα ἐλάφι ποῦ τὸ κυνηγοῦσαν κάτι κυνηγοί, κρύφτηκε γιὰ νὰ ξεφύγῃ σ' ἕνα ἀμπέλι.

Οἱ κυνηγοὶ ποῦ δὲν τὸ ἔβλεπαν πιά, ἔ-λεγαν ν' ἀλλάξουν δρόμο καὶ νὰ φύγουν, ὅταν τὸ ἐλάφι ποῦ νόμιζε πως εἶχε γλυ-τώσει καὶ δὲν εἶχε πιά κανένα κίνδυνο, ἄρχισε νὰ τρώῃ τ' ἀμπελοφύλλα.

Οἱ κυνηγοὶ ὥστόσο βλέποντας τὰ φύλ-λα νὰ σαλεύουν, κατάλαβαν πως ἐκεῖ κρυ-βόταν κάποιο ζῷο. Σημάδεψαν λοιπὸν με-τὰ τόξα τους, καὶ σὲ λίγο τὸ ἐλάφι κί-τονταν χάμω στὸ χῶμα, τρυπημένο ἀπὸ τίς σαῖτες.

— Καλὰ νὰ πάθῃ! ἔλεγε ὥστόσο. Ἄν δὲν ἔτρωγα τὰ ἀμπελοφύλλα, ἂν δὲν ἔκα-να κακὸ στὸ ἀμπέλι ποῦ μ' ἔκρυβε καὶ με-φύλαγε, δὲν θὰ μ' ἔπαιρναν εἰδηση οἱ κυ-νηγοί, καὶ τώρα θὰ ζοῦσα.

Ἐτσι τὴν παθαίνουν πάντα οἱ ἀχάρι-στοι ποῦ κοιτᾶν νὰ κάνουν κακὸ στὸν εὐ-εργέτη τους.

ΤΟ ΚΑΤΣΙΚΙ ΚΑΙ Ο ΛΥΚΟΣ

Μία φορά ἕνα κατσίκι εἶχε σκαρφαλώ-σει σ' ἕναν ψηλὸ βράχο. Βλέποντας λοιπὸν κάποιο λύκο νὰ περνᾷ, ἄρχισε νὰ τὸν πε-ριγελά καὶ νὰ τὸν βρίζῃ.

Ὁ λύκος κοντοστάθηκε, τὸ κοίταξε καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἐ κακόμοιρο πλάσμα! Εἶσαι πολὺ γελασμένο ἂν νομίζῃς πως ἐσύ μου λες πειραχτικά λόγια καὶ με βρίζεις. Ὁ βρά-χος ποῦ στέκεσαι με βρίζεις!

Ἐτσι γίνεται καὶ με μερικούς: δὲν τολ-μοῦν νὰ τὰ βάλουν μ' ἕναν δυνατότερό τους, παρὰ ὅταν εἶναι σίγουροι πως δὲν ἔχουν τίποτε νὰ πᾶθουν.

Ο ΔΙΑΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Ὁ Δίας ἔστειλε τὸν Ἑρμῇ στὴ γῆ, νὰ γράφῃ τίς ἀμαρτίες ποῦ ἔκανε ὁ κάθε ἄν-θρωπος πάνω σὲ ὅστρακα, καὶ νὰ τὰ ρί-χνῃ σὲ μιά κασέλα. Ὑστερὰ ὁ ἴδιος θὰ ἔπιανε τὸ κάθε ὅστρακο, θὰ διάβαζε τὴν ἀμαρτία καὶ κατὰ τὴν δίκαιη κρίση του, θὰ ὥριζε τὴν τιμωρία. Τὰ ὅστρακα ὁμως ἀνακατεύτηκαν μέσα στὴν κασέλα, κι' ἔτσι ὁ Δίας βγάζοντας ἕνα ἕνα τὰ ὅστρακα, τιμωροῦσε κάποτε ἕνα φταίξιμο ποῦ ἔγινε πρόσφατα πὺ γρήγορα ἀπὸ κάποιο ἄλλο ποῦ ἔγινε πολὺ παλιότερα. Ὅλα τὰ ὅ-στρακα ὁμως πέρασαν ἀπὸ τὰ χέρια του.

Αὐτὸς ὁ μύθος μάς δείχνει πως κι' οἱ ἀρχαῖοι ἤξεραν πως ὁ φταίχτης ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ τιμωρηθῇ. Δὲν ἔχει σημασία ἂν κάποτε ἀργεῖ ἡ τιμωρία του. Μία φορά, θὰ ἔρθῃ ἡ μέρα ποῦ θὰ πληρώσῃ γιὰ τὸ κακὸ ποῦ ἔχει κάνει.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΠΗΡΕ ΤΑΞΙ

Δυὸ παιδάκια στὴν ἐξοχὴ παρακολε-θοῦν μιά μικρὴ χελώνα ποῦ περπατοῦσε με-τὸ πάσο της. Ἐξαφνα προσέχουν ὅτι ἔ-πάνω στὸ ὅστρακο τῆς χελώνας εἶχε κολ-λήσει ἕνας μικρός σαλίγκαρος.

— Κῦττα, κῦττα, λέει τὸ ἕνα παιδί στὸ ἄλλο, ὁ σαλίγκαρος διαζόταν σήμερα καὶ πῆρε ταξί.

Τὸν Καὶρὸ τοῦ ΒΥΛΤΑΡΟΚΤΟΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

18ον.

— Τὸ ἤξερα πὼς θὰ μοῦ τὸ ἔλεγες αὐτό. Τὸ ἔβλεπα ἀπὸ τῆ νευρικήδρα σου, τώρα τελευταία, εἶπε, καὶ τὸ περίμενα κάθε μέρα. Μὰ δὲ θὰ περιμένεις τὸν Νικήτα;

— Ὁ Νικήτας ἀργεῖ, ἀποκρίθηκε ὁ Κωνσταντῖνος. Ἐπειτα γιατί νὰ τὸν περιμένω; Ὅποτεν θέλω γὰ μάθω ποῦ βρίσκεται, δὲν ἔχω παρὰ νὰ πάγω στὸν πρῶτο ἐλληνικὸ σταθμὸ καὶ νὰ δώσω τὸ σύνθημα, κι ἂν δὲν τὸ ξέρουν ἐκεῖ, πάγω παρακάτω. Κι ἐπιτέλους, ἂν δὲν τὸν βρῶ αἰέτως, τί πειράζει;

— Καὶ ποῦ θὰ πᾶς;

— Πίσω.

— Στοὺς Βουλγάρους;

— Βέβαια.

Πέρασε λίγη ὥρα.

Ὁ Κωνσταντῖνος συλλογίζονταν περφέροντας τὸ βλέμμα του ἐδῶ κι ἐκεῖ στὸν πυκνὸ πράσινο θόλο πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του, καὶ ὁ Μιχαὴλ τὸν κοίταξε. Ἡ καρδιά του γυμποῦσε δυνατά.

— Κωνσταντίνε, εἶπε μὲ πολλὴ συγκίνηση, μὴν πᾶμε πιά πίσω στοὺς Βουλγάρους!

Ὁ Κωνσταντῖνος σήκωσε λίγο τὸ κεφάλι καὶ κοίταξε τὸ φίλο του, καὶ πάλι ξαπλώθηκε στὸ χόρτο.

— Ὅχι, Μιχαήλ, εἶπε ἡσυχά, δὲν ἐννοοῦσα νὰ ξαναρχίσουμε τὴ ζωὴ τῆς σκλαβιάς ποῦ ζήσαμε ὡς τώρα, οὔτε εἶναι πιά χρήσιμο, νομίζω. Λένω νὰ κάνουμε ζωὴ ἐλεύθερη, γυρνώντας ἐδῶ κι ἐκεῖ, πότε με τὴ μιὰ πρόφαση, πότε με τὴν ἄλλη. Εἶναι τὸ καλύτερο μέσον τώρα γιὰ νὰ μαζεύουμε πληροφορίες καὶ γιὰ νὰ μεταφέρουμε γρήγορα τίς ἐιδήσεις. Χρήματα ἔχω ἀκόμα μερικά. Ἐσὺ ἔχεις;

— Κωνσταντίνε, εἶπε πάλι ὁ Μιχαήλ, ἄφησε πιά αὐτὴ τὴν τέχνη...

Ὁ Κωνσταντῖνος ἀνασηκώθηκε.

— Γιατί; ρώτησε σοβαρά.

— Μποροῦμε νὰ κάνουμε ἄλλη δουλειά, πολὺ πιὸ δμορφή!... Ἀκούσε, Κωνσταντίνε! Σοῦ εἶπα πὼς πῆγα στὸ στρατόπεδο καὶ πὼς ὁ Αὐτοκράτορας μοῦ φέρθηκε σὰ νὰ εἶχα κάνει κατὶ σπουδαῖο. Μὰ δὲ σοῦ εἶπα καὶ τὰ παρακάτω.

— Σὰν τί;

— Ὁ Αὐτοκράτορας μὲ διόρισε ὑπασιπότη του, καὶ μοῦ ἔδωσε νὰ καταλάβω πὼς θὰ με κάνει τουρμαρχὴ ἢ σὺν ξαναγυρίσω στὸ στρατόπεδο. Εἶχα ζητή-

1 Τουρμαρχῆς: τίτλος ποῦ εἶχαν τότε οἱ ὑποστράτηγοι.

σει τὴν ἀδεια νὰ φύγω μὲ τὸν Νικήτα, καὶ ὁ Αὐγουστός μὲ φώναξε στὴ σκηνή του καὶ μοῦ εἶπε: «Πήγαινε πίσω ἀφοῦ τὸ θέλεις, μὰ νὰ ξέρεις πὼς ὅποτεν γυρίσεις, ἢ θέση σου σὲ περιμένει». Καὶ πρόσθεσε: «Δὲν ξεχνῶ ποτὲ ἐκείνους ποῦ μὲ ὑπηρετήσαν μὲ ἀφοσίωση». Ἐσὺ, Κωνσταντίνε, πρόσφερες περισσότερες ὑπηρεσίες ἀπὸ μένα. Σὲ φθάνει πιά αὐτὴ ἡ ζωὴ! Καὶ ἡ ἀμοιβὴ σου θὰ εἶναι ἀκόμα μεγαλύτερη ἀπὸ τὴ δική μου.

— Σοῦ εἶπε ὁ Αὐτοκράτορας πὼς ἡ ὑπηρεσία ποῦ κάμνομε εἶναι περιττή; ρώτησε ὁ Κωνσταντῖνος.

— Ὅχι, ἀπεναντίας, ὁμολόγησε ὁ Μιχαήλ. Ὁ Δαφνομήλης μοῦ εἶπε πὼς αὐτὴ τὴν ὥρα, ἓνας πιστὸς κατὰσκοπος εἶναι χρησιμότερος καὶ ἀπὸ ἓνα στρατηγὸ ἀκόμα.

Ὁ Κωνσταντῖνος χαμογέλασε.

— Καὶ θέλεις ἀπὸ τώρα νὰ ζητήσουμε ἡσυχία; εἶπε.

— Ποιὸς μιᾶ γιὰ ἡσυχία; Νὰ πολεμᾶς μὲ τὸν Αὐτοκράτορα, τ' ὀνομάζεις ἡσυχία; Κοίταξε τὸν Βοτανειάτη, ποῦ ἦταν στρατηγὸς τῆς Θεσσαλονίκης, τί τραγικά ποῦ πέθανε! Δὲς τὸν Δαφνομήλη ποῦ πῆρε τὸ Δυρράχιο, τὸν Νικηφόρο Ξιφία ποῦ πῆρε τὴν Πρεσθλάβα. Πόσα χρόνια πολεμοῦν ἀπὸ τότε, σὲ βουνὰ καὶ πεδιάδες!... Κι ἐμεῖς ἔτσι θὰ πολεμήσουμε, Κωνσταντίνε, μὰ μὲ τ' ὀνομάμας, στ' ἀνοιχτά πιά! Ἀχ, τί ἀηδία ποῦ μοῦ φέρνει ἡ ζωὴ ποῦ κάναμε ὡς τώρα, νὰ κουβόμαστε ἀδιάκοπα νὰ δειχνόμαστε ἄλλο ἀπὸ κείνο ποῦ εἴμαστε...

— Κωνσταντίνε, μὴν πᾶμε πίσω πιά στοὺς Βουλγάρους.

— Γιατί τὸ βρίσκεις ἀσχημο, Μιχαήλ; ρώτησε ἡσυχά ὁ Κωνσταντῖνος.

— Σοῦ τὸ εἶπα, γιὰτὶ φαίνομαστε ἄλλο ἀπὸ κείνο ποῦ εἴμαστε, γιὰτὶ τρῶμε προσβολὰς καὶ ταπεινώσεις ποῦ δὲν μποροῦμε καὶ δὲ θέλομε νὰ ἐκδικήσουμε, γιὰτὶ φαίνομαστε δοῦλοι ταπεινωμένοι καὶ δειλοί...

— Καὶ αὐτὸ εἶναι ἀσχημο; εἶπε σκε-

πτικά ὁ Κωνσταντῖνος.

Μὲ τὸ κεφάλι ἀκουμπισμένο στὸ χέρι, κοίταξε μακριά, μακριά, καὶ τὸ βλέμμα του χάνονταν πέρα, στ' ἀντικρινὰ δάση, χωρὶς νὰ τὰ βλέπει.

— Μιχαήλ, εἶπε ἐπιτέλους, πρέπει χωρὶς ἄλλο νὰ πᾶς στὸ Βασίλειο. Τὸ μέλλον σου εἶναι κεῖ. Ὅποια ὑπηρεσία κι ἂν ἀναλάβεις ἐκεῖ, θὰ τὴν κάνεις καλύτερα παρὰ τούτῃ ποῦ δὲν τὴν ἀγαπᾶς.

— Καὶ σὺ, Κωνσταντίνε;

— Ἐγὼ θὰ μείνω ἐδῶ.

— Κωνσταντίνε!

— Ἐγὼ θὰ μείνω ἐδῶ γιὰτὶ δὲ ντρέπομαι τὴ δουλειά μου... Βλέπεις, Μιχαήλ, ἐγὼ νιώθω τὰ πράματα ἀλλιῶτικα. Δὲ συλλογίστηκα ποτὲ ἂν εἶναι ὁμορφο ἢ ἀσχημο νὰ κρούσομαι καὶ νὰ φαίνομαι ἄλλο ἀπὸ κείνο ποῦ εἶμαι. Εἶδα ἓνα ἔργο μπροστά μου, ἔργο ποῦ ἔδωκα ἓνα ἔργο μπροστά μου, ἔργο ποῦ ἐπρεπε νὰ γίνεῖ. Εἶδα μιὰν ἀποστολὴ ποῦ μέσω τοῦ Δαφνομήλη μᾶς ἐμπιστεύθηκε ὁ Βασίλειος. Καὶ τὴν εἶδα χρῆσιμη, ἀναγκαῖα γιὰ τὸν τόπο μου. Ποτὲ δὲ μοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ νὰ σκεφθῶ ἂν αὐτὸ ποῦ κάναμε φανερὸν αὐτὸν μορφο ἢ ἀσχημο γιὰ τὸ ἀτομὸ μου, γιὰτὶ μόνο τὸ ἀτομὸ μου μπορεῖ ἀπ' αὐτὸ νὰ πειραχτεῖ — οὔτε ποῦ μπορεῖ νὰ μὲ πᾶνει. Ὁ Βασίλειος, στὴ μεγάλη αὐτονομία, ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἀνθρώπους τῆς πάλῃ, ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἀνθρώπους ποῦ, ἀψηφώντας κινδύνους καὶ στερήσεις, νὰ μαθαίνουν καὶ νὰ τοῦ λέγουν τοὺς σκοποὺς τοῦ ἐχθροῦ, καὶ νὰ τοὺς προλαβαίνει ἐκεῖνος. Αὐτὸ ἔκανα. Ἄν μποροῦσα ἀλλιῶτικα νὰ ἐννομίζα πὼς νεργῆσω, χρησιμότερα γιὰ τὸ συμφέρον τῆς πατρίδας, θὰ τὸ ἔκανα. Ἀλλὰ δὲν τὸ βλέπω.

— Κι ἐκεῖ μπορεῖς νὰ ὑπηρετήσεις, καὶ νὰ δώσεις ἀκόμα καὶ τὴ ζωὴ σου ἡρωικά!

— Ναί, βέβαια! Μὰ ἐκεῖ βρίσκεται ὁ Αὐτοκράτορας ὁσους θέλει. Ἐνας περισσότερος, διαφορά δὲν κάνει. Ἐδῶ εἴμασθα λίγοι, ἡ δουλειά μας εἶναι δύσκολη. Δὲν ἄρκει νὰ εἶναι κανεὶς γενναῖος. Τὴν τέχνη αὐτὴ τὴν ξέρομε μεις καλά. Τίς ὑπηρεσίες ποῦ μπορῶ νὰ προσφέρω ἐδῶ, γιὰ τὸν τόπο μου καὶ τὸ Βασίλειό μου, ἐκεῖ δὲ θὰ μπορούσα νὰ τίς κάνω ποτέ!

— Κωνσταντίνε, ἔσπασε μὲ ἀπελπισία ὁ Μιχαήλ, εἶναι ἀσχημο ἡ διπλοπρόσωπη, ἡ δόλια τέχνη τοῦ κατασκόπου! Εἶναι ἀτίμη!

Ὁ Κωνσταντῖνος σηκώθηκε ὀρθίος. Τοῦ φάνηκε τοῦ Μιχαήλ σὰν πιὸ ψηλός, σὰν πιὸ μεγάλος.

— Καμιά δουλειά δεν είναι άσχημη, όσο δεν την άσχημιζεις εκείνος που την κάνει, είπε. "Ανθρώπος που εργάζεται χωρίς καμιάν όπισθοβουλή, που δίνει τη ζωή του χωρίς υπολογισμούς, ξέροντας πως τίποτα δεν έχει να κερδίσει από τη θυσία, άπεναντίας μάλιστα, πως, αν ανακαλυφθεί και αν πιαστεί, σέ βασανιστήρια θά τελειώσει, και όμως έξακολουθεί το έργο του, ο άνθρωπος αυτός άτιμος δεν μπορεί να είναι... Είτε κατασκοπεύει όνομάσεις τη δουλειά μου, είτε τυφλή άφροσύνη στην Πατοΐδα, ή λέξη δέ με μέλει, ούτε αλλάζει την πράξη μου... Στέκος ψηλότερα από την πράξη μου, Μιχαήλ, γιατί ο σκοπός της είναι άγιος και πατριωτικός. Την άποστολή μου τη βλέπω όμορφη!... Και γι' αυτό μένω.

— Κωνσταντίνε!...

— Ναι, θά μείνω. Και το έργο μου θά το έξακολουθήσω. Και όλοι οι τίτλοι και οι βαθμοί που μπορείς ακόμα να μου υποσχεθείς στο στρατόπεδο του Αύ- τουκράτορα, και όλες οι δόξες, δέ θά με κάνουν ν' αφήσω την άφανή, την κρυφή μου δουλειά, που την ξέρω αναγκαία και που την αγαπώ για τη μυστική της όμορφιά.

Μιά στιγμή ακόμα στάθηκε, κοιτάζοντας το φίλο του. "Υστερα γύρισε να φύγει.

Μά το πονεμένο υπερέφανο βλέμμα του είχε πάγει στην καρδιά του Μιχαήλ. Μ' έναν πήδο σηκώθηκε και στάθηκε μπροστά του.

— Κωνσταντίνε, είπε, σέ πόνεσα!...

Ο Κωνσταντίνος πήρε τα δυο χέρια του φίλου του που ήταν άκουμπισμένα στους ώμους του και τά έσφίξε με πολλήν αγάπη.

— Ναι, είπε σιγά, πόνεσα βλέποντας πως είμαστε τόσο διαφορετικοί! Δεν τό είχα άντιληφθεί ποτέ... Νόμιζα πως μία ψυχή μάς ένωνε...

Μαζί πήραν το δρόμο του μοναστη- ριού, ο καθένας βυθισμένος στις σκέ- ψεις του.

Εφθασαν από το μέρος της αύλης και χτύπησαν την πόρτα.

Ο πάτερ Μεθόδιος με τον Γρηγόρη τούς άνοιξε.

— Καλώς τους, είπε ο πάτερ Μεθό- διος. Αργήσατε να γυρίσετε και άνησυ- χούσαμε. Ίσα - ίσα που κάποιος ρωτού- σε για σένα, είπε του Κωνσταντίνου.

— Για μένα; Ποιός;

Με το κεφάλι έννεψε ο καλόγερος κατά την άκρη της αύλης όπου, σ' ένα μπαγκό, ένας στρατιώτης με σημαδεμέ- νο πρόσωπο κουβέντιαζε με άλλους δυο καλόγερους.

— Τόσα ρώτησε, που είπα πως πρέπει ο να είναι μεγάλος φίλος σου, πρόσθεσε ο Γρηγόρης.

— Όχι, άποκρίθηκε ο Κωνσταντίνος, δεν είναι φίλος μου.

Και χωρίς να σταματήσει άνέθηκε με τον Γρηγόρη και τον Μιχαήλ στο κελί του.

Μόλις μπήκε μέσα, έτρεξε στο παρά- θυρο και κοίταξε στην αύλή.

Ο στρατιώτης είχε φύγει.

— Πάτερ Γρηγόρη, ξέρεις ποιός ήταν ο στρατιώτης που ρωτούσε για μένα ;

— Είπε ο Κωνσταντίνος.

— Όχι! Τόν ξέρεις λοιπόν;

— Είναι ο μυστικοσύμβουλος του 'Ι- βάτζη. Είναι κείνος που έδειρε τον Μι- χαήλ και που του έσχισα τά μούτρα του.

Ο Γρηγόρης έομιζε τά χέρια με τρόπο.

Ο Κωνσταντίνος χαμογέλασε.

— Βλέπεις, Μιχαήλ, είπε με κάποια λύπη, είναι ώρα να φύγω!...

Ο Μιχαήλ δεν άποκρίθηκε.

— Και πότε λές να φύγεις; ρώτησε ο Γρηγόρης.

— Μόλις νυχτώσει καλά.

— Πού πηγαίνεις;

— Δεν έχω όρισμένο σκοπό. Λέω να τραβήξω κατά τον Πρίλαπο ή όπου άλ- λού βρίσκεται ο Ρωμάνος.

— Λοιπόν θά έλθω μαζί σου ως το μισό δρόμο, είπε ο Γρηγόρης. "Υστερα θά τραβήξω για τη μονή μου, στην Πρέ- σπα. Έκεί θά περιμένω τόν Νικήτα.

Σά βρέθηκαν οι δυο φίλοι μόνοι, ο Κωνσταντίνος άίμωσε τόν Μιχαήλ.

— Πού θά σέ ξανταμώσω πάλι; ρώ- τησε με συγκίνηση.

— Δέ θά χωριστούμε, Κωνσταντίνε.

— Μιχαήλ... σκέψου το... έγώ θά ξαναχωθώ μέσα στους Βουλγάρους.

— Όπου και αν πιάς θά σέ ακολου- θήσω.

Ο Κωνσταντίνος δεν άποκρίθηκε α- μέσως, τά χέρια του έτρεμαν.

— Έλα λοιπόν! είπε βαθιά ταραγμέ- νος. Το έργο μας αξίζει τη θυσία σου! Τη νύχτα έφυγαν και οι τρεις.

Στόν 'Ηγούμενο, που τούς ρωτούσε που πήγαιναν, άποκρίθηκαν πως άνέβαι- ναν στη Στρουμπιτζή.

Μά μόλις άπομακρύνθηκαν από το μοναστήρι, κατέβηκαν πάλι στόν ποτα- μό, πέρασαν τη ρηχοτοπία που ή Βουβή την είχε δείξει του Μιχαήλ και, από τόν ίδιο δρόμο που είχαν πάρει οι Βούλγα- ροι, τράβηξαν κι' αυτοί δυτικά κατά τόν Πρίλαπο.

ΙΔ'.

ΣΤΟΝ ΞΕΝΩΝΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Ήταν νύχτα σχεδόν. Έξω το κρύο έπιανε στα κόκαλα.

Όλα τά σπίτια ήταν κλειστά, και γύ- ρω στις άναμμένες τους γωνιές οι χω- ρικοί μαζώνουνταν να ζεσταθούν και να έτοιμάσουν το φτωχικό τους δείπνο.

Σ' ένα μικρό σκοτεινό και βρώμικο ξενώνα ενός βουλγάρικου χωριού, κον- τά στο Βουτέλιο, δυο χωρικοί κουβέν- τιαζαν πλάγι σ' ένα μακρύ τραπέζι, αν μπορεί κανείς να όνομάσει τραπέζι τη λαδοπεριχυμένη και μουτζουρωμένη σα- νίδα, που στηρίζονταν σε δυο στρίποδα.

Ο ένας ήταν ψηλός, με ξανθά γένια κι όμορφο εύγενικό πρόσωπο, τόσο εύ- γενικό που τά χωριάτικα ρούχα του φαί- νονταν σάν ξένα άπάνω του.

Ο άλλος ήταν τόν έναντίον, άσχημος, κοντός, μαύρος, με πονηρά μικρά ματά-κια, που στιγμή δεν έμεναν ήσυχα και που ποτέ δεν κοίταζαν κατάματα εκεί- νον που μιλούσε. Ήταν κουλός, και τό άπομεινάρι του κομμένου χεριού ήταν κρυμμένο κάτω από την κάπα του, μιά πρόστυχη προβιά.

Οι δυο άντρες κουβέντιαζαν χαμηλό- φωνα, σκυμμένοι πάνω από τη σανίδα και, που και που, γύριζαν να δούν αν κανένας τούς άκούει.

Στό ίδιο τραπέζι, λίγο παρακάτω κά- θονταν ένας κορευλισμένος και λα- σπωμένος Βούλγαρος στρατιώτης, με τό πρόσωπο πεσμένο στα διπλωμένα του μπράτσα, και κοιμούνταν βαθιά. Πλάγι του, ένα άδειανό κανάτι κρασί και τό χυμένο ποτήρι μαρτυρούσαν τό είδος του ύπνου του.

Τη νύχτα έφυγαν και οι τρεις...

Κοντά στην άναμμένη γωνιά όπου ο ξενοδόχος μαγειρεύε ξερά κουκιά για τό δείπνο, καθόνταν ένας καλόγερος. Τά μακριά καστανά του γένια και τό ρούχα του ήταν κατασκοτισμένα, και τό στάση του και τά μισόκλειστά του μά- τόκλαδα έλεγαν μεγάλη κούραση. Μ' βαρεμό έμοιαζε ν' άκούει τη μωρολογία του ξενοδόχου, και μόνο μ' ένα ναί κι ένα όχι άποκρίνονταν σ' άτέλειωτα ρα- τήματα του, και άφηρημένα κοίταζε τό δούλο του ξενώνα, ένα λιγνό παλικάρ που σιωπηλά έσχιζε ξύλα και τά έκαμνι- δεμάτια.

Ένα χτύπημα άκούστηκε στην πόρ- τα, και όλοι γύρισαν ξαφνισμένοι. Μά- νος ο μεθυσμένος στρατιώτης δεν κοι- νησε.

— Ποιός είναι; ρώτησε ο ξενοδόχος χωρίς να σήκωθεί.

— Ο Δαβίδ, άπήντησε απέξω μιά α- τρίκεια φωνή.

Ο ξενοδόχος έκανε νόημα του δούλου ν' άνοίξει κι ένας άντρας μπήκε μέσα και σφάλισε την πόρτα.

Ήταν μεγαλόσωμος, αδύνατος, ξερό- και βρώμικος, και κούτσαινε από τό ρι- σιοτερό του πόδι. Φορούσε στρατιωτικό- μά ή φορεσιά του ήταν παλιά και λερω- μένη, με μεγάλους μουντούς λεκέδες σάν από αίματα παλιά. Φορούσε μιά σγ- σμένη κάπα χωρικού με κουκούλα, πο- του σκέπαζε σχεδόν όλο τό κεφάλι, κι τό ένα του μάτι ήταν δεμένο.

— Τι είναι Δαβίδ; ρώτησε ο ξενοδόχος.

— Δέ βρήκα άλλους, άποκρίθηκε

κουτσός.

Ο καλόγερος, καθώς άκούσε τη φ- νή, άντατρίχιασε, μά βαστάχθηκε και έ- νακάθησε στη θέση του με τά μάτια κα- φωμένα στόν κουτσό.

Οι δυο χωρικοί είχαν σηκωθεί κι α- τοί.

— Τι; είπε ο ξανθός. Σά όλο τό χ- ριό δεν έχει δυο άλλους;

— Έχει, και πολλά! άποκρίθηκε κουτσός. Μά τά πήραν όλα οι χωρικοί και τρέχανε να δούν τη φωτιά.

— Ποιά φωτιά;

— Το Βουτέλιο καίεται.

Ο χωρικός άρπαξε τά ξανθά του μα- λιά.

— Το Βουτέλιο! Το Βουτέλιο! φών- ξε έξω φρενών. Και τό Βουτέλιο τώρα

Ο κουτσός τόν κοίταξε. Κάποια είρ- νική σπίθα γυάλισε στό μάτι του.

(Η συνέχεια στο άλλο φύλλο)

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΚΑΡΙΚΩΜΑ ΚΑΙ ΜΠΑΛΩΜΑ

Κοντά στο ράψιμο, που είναι δύσκολη τέχνη αλλά που πρέπει ωστόσο να την ξέρει η κάθε μικρή νοικοκυρά, έχουμε και τις άλλες, τις βοηθητικές, όπως να πούμε, που είναι το καρίκωμα και το μπάλωμα. Αυτά διατηρούν τα ρούχα και τις άλλες, αυτά τους ξαναδίνουν την υγεία τους όταν ξυλωθούν ή σχιστούν, αυτά όταν γίνονται εγκαίρως, κάνουν ώστε να ρούχο να φαίνεται πολλά χρόνια σαν καινούργιο.

Καρίκωμα είναι να κλείνεις με κλωστή, ένα ξυλωμα ή ένα κίσιμο με κλωστή. Μπάλωμα είναι να αφαιρείς το μέρος που φαγώθηκε από ένα ρούχο ή ένα σεντόνι και να βάζεις στη θέση του ένα κομμάτι από άλλο ύφασμα, καινούργιο.

Είναι καρίκωματα φίνα σαν

Καρίκωμα πλεχτού με βελόνες

εντήματα. Πρέπει να πάρης καλό γινά να καταλάβης πως σ' είναι το μέρος του ρούχου ή η κλωστή ελκυστική. Τί χαρά, περηφάνεια για την μικρή νοικοκυρά όταν πετυχαίνει τέτοιου είδους καρίκωματα! Μάλλον το μπάλωμα θέλει τέχνη. Αλλά μονο αν κολλήσωμε όπως τω ένα κομμάτι ύφασμα πάνω στο φαγώμενο! Και τί ντροπή θα ενιωθα εγώ, ή θεία Μαρίνα αν τυχόν έβλεπα στο χυτελόνι του μικρού σας άρπου, ή στο σεντόνι ένα τέτοιο μπάλωμα! "Η κάτι κάλτσες που θα ρεϊς ότι τις κάκωσε ή κότα με τα νύχια σου! Ελπίζω πως όταν έρθω σπίτι σας καμιά φορά, δεν έχω να αντικρύσω τέτοιο πράγμα, γιατί πως να το φανταστώ πως τα κορίτσια που σβάζουν το «Σπίτι του Παιού» μπορεί να είναι κακονοϊκές;

Ωστόσο, ως πούμε δυο λόγια, πρώτα για το:

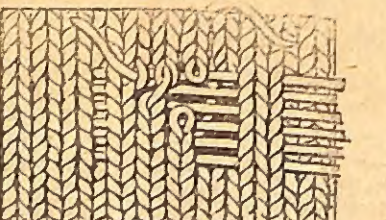
ΚΑΡΙΚΩΜΑ

"Όλα τα ύφασματα καρίκωνται. Είναι μια δουλειά που γίνεται πάντα από την ανάποδη, έτσι ώστε να μη διακρίνεται το καρίκωμα από την καλή. Θα διαλέξετε βελόνι μακρύ ή λεπτό (φυσικά ανάλογα με ρούχο. Με άλλο βελόνι κακάνεται ένα ύφασμα, και με άλλο οι κάλτσες των παιδιών ή των αντρών). "Επειτα, θα ισοξέψετε να χρησιμοποιήσετε το ίδιο από το ίδιο χρώμα. Αν μια άκαϊρευτη νοικοκυρά ταχειρίζεται την ίδια κλωστή για όλα. "Η καλή μάλιστα

νοικοκυρά, φροντίζει να έχει πάντα καρίκωμα στο σπίτι από το ίδιο χρώμα που έχουν οι κάλτσες, όπως και μερικές κλωστές σε διάφορα χρώματα. Είναι τόσο μικρό το έξοδο άλλωστε. "Η διαφορετική από το χρώμα του ύφασματος κλωστή, δείχνει ανεμελεία και όχι οικονομία.

Το καρίκωμα γίνεται απλό, όπως δείχνει η εικόνα, ή σταυρωτό, περνώντας δηλαδή την βελόνα μέσα - έξω από κάθε κλωστή του ύφασματος ή της κάλτσας που καρίκωνομε. Στα μάλλινα, καρίκωνομε και πλάγια.

Στα πολύ λεπτά ύφασματα, στα τούλια, καρίκωνομε με ιδιαίτερη βελονιά, πλεχτή, να, όπως δείχνει η εικόνα.

Καρίκωμα με άγκεριδι

ΚΑΛΤΣΕΣ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΡΙΚΕΣ

Οι κάλτσες καρίκωνονται όπως και τα ύφασματα, απλά ή σταυρωτά, με καρίκωμα από το ίδιο χρώμα. Ωστόσο σας δίνω την συμβουλή, πριν να φορεθούν οι καινούργιες κάλτσες από τα παιδιά, να κάνετε από μέσα προληπτικά μερικές βελονιές στη φτέρνα ή στη μύτη της κάλτσας, εκεί που συνήθως τρυπούν. Οι βελονιές αυτές δεν πρέπει να είναι σφιχτές, αλλά το έναντιό μάλλον λασκες, και πρέπει να πλύνετε πριν την καινούργια κάλτσα. Αυτό το καρίκωμα της κάλτσας πριν φορεθεί, είναι απαραίτητο κυρίως για τα παιδιά που τις σκάζουν πάρα πολύ. Δοκιμάστε το, και θα με θυμηθείτε!

"Αν οι κάλτσες έχουν πλεχτή με το χέρι, ξυλώνομε το φαγώμενο μέρος, μύτη ή φτέρνα, και τις ξαναπλέκομε σ' εκείνο το μέρος.

ΠΟΥΛΟΔΕΡ ΚΑΙ ΦΑΝΕΛΛΕΣ

"Ετσι άλλωστε, ξαναπλέκοντας δηλαδή, καρίκωνομε και τα πιο μεγάλα φαγώματα σε πουλόβερ, φανελλες πλεχτές με το χέρι και λοιπά πλεχτά.

Το πλέξιμο αυτό γίνεται με βελόνες ή με το άγκεριδι. Με το άγκεριδι γίνεται πιο γρήγορα.

Πρώτα όμως πρέπει να «καθαρίσωμε» το φαγώμενο μέρος. Να κόψωμε καλά τα σκισμένα μέρη, προσέχοντας να φτάσω με σε μια σειρά από γερμούς πόντους απάνω και κάτω.

στερα ιστώνομε τα πλάγια, ώστε να είναι ίσια.

"Αν θέλωμε να πλέξωμε με το άγκεριδι, πέρνομε κομμάτια νήμα στο ίδιο χρώμα και πάχος του

πλεχτού, τ' απλώνομε οριζόντια πάνω στο πλεχτό από τα δεξιά στ' αριστερά, κι' εκεί τα κλώβωμε, αφήνοντας ωστόσο ένα κομμάτι να περισσεύει. "Υστερα με το άγκεριδι, ενώνομε τα κομμάτια το νήμα μεταξύ τους, φτιάχνοντας πόντους. "Ο τελευταίος πόντος ενώνεται στον πρώτο πόντο του σκισμένου πλεχτού με βελόνα. Στο τέλος, δένουμε τα κομμάτια που περισσεύουν στο αριστερό μέρος.

Για να πλέξωμε με βελόνα, απλώνομε τα νήματα κάθετα και τα ενώνομε με τους επάνω και κάτω πόντους του πλεχτού.

Παίρνομε μια βελόνα που έχουμε περάσει νήμα από το ίδιο χρώμα, και το ενώνομε με το δεξιό μέρος, κι' έπειτα πλέκοντας προς τ' αριστερά, περνάμε τη βελόνα στον πόντο, πιάνοντας συγχρόνως το πρώτο νήμα, τραβάμε τη βελόνα, και την ξαναπερνάμε από τον ίδιο πόντο, την ξανατραβάμε, και πιάνομε τον άλλο πόντο, πιάνοντας πάλι το τεντωμένο νήμα και κάνοντας το ίδιο, κι' αυτό ως να φτάσωμε στο τέλος της σειράς.

Ενώνομε το νήμα στους πόντους, και πιάνομε το δεύτερο νήμα, για να κάνομε τη δεύτερη σειρά.

Μ' αυτόν τον τρόπο, μπορούμε να μακρύνομε ένα παιδικό πλεχτό που κόντηνε, να μακρύνομε τα μανίκια, κλπ.

Στο ερχόμενο θα σας μιλήσω για το μπάλωμα.

ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ

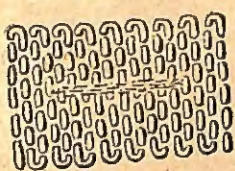
Ψάρι στο φούρνο.

Δόση για 4 άτομα.

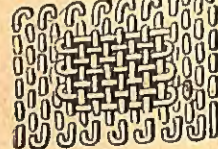
Μισή όκα ψάρι κατάλληλο.

Σφουίδα, φαγκρί, κλπ.

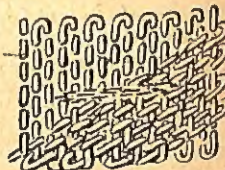
50 δρμ. λάδι.

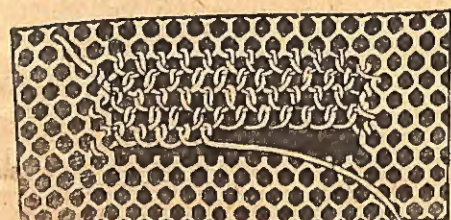
Καρίκωμα απλό

Καρίκωμα σταυρωτό

Καρίκωμα

Πώς καρίκωνεται το τούλι, ή δαντέλλα κλπ.

100 δράμια ντομάτα φρέσκη.

1. χούφτα μαϊντανό χοντροκομμένο.

4 κουταλάκια του γλυκού ντομάτα μπελτέ.

Μισό ποτηράκι κρασί άσπρο.

2 κουταλάκια κοπανισμένο ξερό ψωμί ή παξιμάδι.

Άλατι, πιπέρι, λεμόνι και σκόρδο.

Κόβομε το ψάρι φέτες, αφού το καθαρίσωμε και το πλύνωμε καλά. Κόβομε και το μαϊντανό κι' ανακατεύομε τη γαλέττα, το άλατι, το πιπέρι και δυο σκληρές σκόρδους φιλοκομμένο.

Ρίχνομε το μισό απ' αυτά στο ταψί, απλώνομε τις φέτες του ψαριού, ρίχνομε και το υπόλοιπο από πάνω.

"Επειτα ανακατώνομε σ' ένα βαθύ πιάτο το λάδι, το κρασί, τη ντομάτα πουρέ, λίγο ζουμί λεμονιού, περιχύνομε μ' αυτά το ψάρι, και το στέλνομε στο φούρνο να ψηθή μισή ώρα ως 40 λεπτά.

ΚΥΔΩΝΙΑ ΜΠΕΛΝΤΕ

Σκουπίζομε πρώτα καλά τα κυδώνια να μην έχουν χνούδι.

Τα κόβομε στα τέσσερα, βγάζομε τους σπόρους και τους φυλάμε. Καθαρίζομε όλα τα μαυράδια, και τα ξεφλουδίζομε.

"Υστερα κόβομε τα κυδώνια σε μικρές φέτες, και τα ρίχνομε σε κρύο νερό όπου στίψαμε ένα λεμόνι.

"Αφού καθαριστούν έτσι, τα βάζομε να δράσουν με νερό ίσια που να τα σκεπάζει.

Σ' ένα καθαρό τουλπάνι βάζομε τους σπόρους και τις φλούδες, το δένομε, και το βάζομε κι' αυτό να βράση με τα κυδώνια. Χωρίς αυτό, το κυδώνι δεν πήζει.

"Όταν βράσουν τα κυδώνια, βγάζομε το τουλπάνι, το στήβομε στην κατσαρόλα, και πετάμε το περιεχόμενο.

Στραγγίζομε και τα κυδώνια, στήβοντάς τα λίγο.

Με το ζουμί, φτιάνομε 250 μπελντέ, υπολογίζοντας 250 δρμ. ζάχαρη για μια όκα.

(Συνέχεια στη σελίδα 487)

Τι νά γνυρίδουμε τὴν ΕΛΛΑΔΑ

ΣΤΙΣ ΣΠΕΤΣΕΣ

Βιαστικά τὰ βαπόρια, σὰ νὰ τὰ κυνηγᾶνε, περνᾶν ἀπ' τὰ νησάκια τοῦ Σαρωνικοῦ. Πότε πλευρίζουν στὶς ἀποβάθρες, πότε στέκονται ἀπὸ μακριὰ στὸν ἀτμὸ κι' οἱ βαρκάρηδες, βιαστικοί, φωνακλάδες, παίρνουν τοὺς ταξιδιώτες καὶ τοὺς ξεμπαρακάρουνε στὴ στεριά. Κι' ὥστόσο, κάνει φτερά τὸ καράβι γιὰ ἄλλη σκάλα, γιὰ ἄλλο λιμάνι, γιὰ ἄλλο νησί.

Ἡ «Νεράιδα» σαλπάρει ἀπ' τὴν Ὑδρα. Μαζί της κι' ἐμεῖς, πάμε τώρα στὶς Σπέτσες στὸ δοξασμένο νησί, τὴν πατρίδα τῆς Μπουμπουλίνας.

Ἀριστερά, καθὼς βγαίνουμε ἀπ' τὸ λιμάνι τῆς Ὑδρας, ξεχωρίζουμε τέσσερα μικρονήσια.

Καθὼς προχωροῦμε φαίνεται, ἀντίκρου, ἡ Ἀργολίδα μετὰ τὴν Ἑρμιόνη στὸ βάθος. Τ' ἀσπρὰ σπιτάκια τῆς προβάλλουν ἀπὸ μακριὰ, οἱ ἀνεμολοι τῆς δίνουν μιὰ ἰδιαίτερη — τόσο ἐλληνική — φυσιογνωμία.

Ἐνα ἀπ' τὰ ξερονήσια, δίπλα μας, ὁ Δοκός, φιγουράρει σ' ὅλη τὴ γύμνια του. Κι' ὁμως, τὸ ξερονήσι πῶς εἶναι πολὺτιμη καὶ κείνη ἡ ἀγορὴ γῆ, γιὰ τὴν βγάξει ἀπ' τὰ σπλάχνα τῆς ωραιότατα πράσινα μάραρα.

Σὲ δυὸ ὥρες, φτάνουμε στὶς Σπέτσες, τὸ δοξασμένο ἀδελφὶ τῆς Ὑδρας. Κι' ὁ πόσο ἀλλοιώτικη ὁψη ἔχει αὐτὸ τὸ νησί. Ἐναρμονισμένο παράξενα τὸ γαλάζιο μετὰ τὸ πράσινο, ὀργιάζει σὲ χρώματα καὶ δροσιά. Τί πευκῶνες! Καθὼς ἀγγανίζουμε τὶς ἀκτές, καμαρώνουμε τὶς βελούτινες φυλλωσιές τους. Τοπάζι ἡ θάλασσα οἶνε αἰθέριος, διάφανη ἡ ἀτμόσφαιρα δροσροῦσιν ἡ αὐρα.

Τώρα καταλαβαίνω γιὰ τὴν ἔρχεται κάθε χρόνο τόσο πολλὸς κόσμος στὶς Σπέτσες, λέει ἡ Μυρτώ. Εἶναι σπουδαῖο μέρος γιὰ παραθέρισμα. Ἐχει καὶ τὸ «Ποσειδάωνιο», τὸ ὠραῖο ξενοδοχεῖο. Ἐκεῖ θὰ μείνωμε θεῖα;

— Ὅχι, σὰς ἐτοιμάζω μιὰ ἐκπληξη. Ἐνῶς μιὰ κουμπάρα ἐδῶ ποὺ θὰ μὰς φιλοξενήσῃ στὸ σπιτί της. Εἶναι ἡ γυναῖκα ἑξῆς ναυτικοῦ, μιὰ νησιωτοπούλα. Τὴν εἶχαμε χρόνια στὸ σπιτί σὰν παρακώρη καὶ τὴν παντρεύσαμε. Πέρσι, ἔγινε τὴν στεφάνωσα. Μ' ἔχει προσκαλέσει γιὰ λίγες μέρες. Τὴς τηλεγράφησα ἀπ' τὸν Πόρο, πῶς φτάνουμε σήμερα.

Στὸ λιμάνι περίμενε ἡ Κοραλλία, ἡ κουμπάρισσά μου, μετὰ τὸν καπετάνιο, τὸν ἀντρα τῆς, λαμπροστολισμένοι καὶ κατὰ κόκκινο ἀπὸ τὴν χαρὰ τους.

Φιλία σταυρωτὰ, ἀγκαλιές!
— Καλὸς ὀρίσατε στὸ νησί μας!
— Καλὸς σὲ βρήκαμε, Κοραλλίω. Περνοῦμε ἀπ' τ' ἀσβεστωμένα δρομάκια, ἀνάμεσα στ' ἀσπρὰ νησιώτικα σπιτία. Χαίρετοῦμε τοὺς νησιώτες, μὰς ἀντιχαίρετοῦν, κολακευμένοι.

Αὐτὸ τὸ συνήθειο, γὰρ χαίρετὰς γνωστούς κι' ἀγνωστούς, διασκεδάζει πολὺ τὸ Φάνη.

— Ὦρα καλὴ!
— Καλὸς ὠρίσατε.
Μόλις βλέπει κάποιον νὰ ξεπροβάλλῃ ἀπ' τὸ στενὸ, μὲ εἰδοποιεῖ:

— Θεῖα, ἐτοιμάσου νὰ πῆς καλὴσπέρα.

— Τί, δὲ σ' ἀρέσει αὐτὸ τὸ συνήθειο, Φάνη;

— Εἶναι περίφημο, δείχνει τόση συναδέλφωση, τόση ἀγάπη ἀνάμεσα στὸ λαὸ μας.

— Ἔρεῖς τί ἔλεγε ἡ γιαγιά σου κάποτε ποὺ τὴν ἔφεραν λίγες μέρες στὸ σπιτί μας, στὴν Ἀθήνα; Ἐγὼ δὲν κάθουμαι παιδάκι μου, σ' αὐτὸ τὸν καταραμένο τόπο ποὺ δὲ χαιρετᾷ ἀνθρώπος τὸν ἀνθρώπο. Θὰ γυρίσω στὸ χωριουδάκι μου ἐκεῖ ποὺ ἤμαστε ὅλοι μιὰ οἰκογένεια...».

— Τί ὠραία! εἶπε τ' ἀγόρι. Γιὰ σκέψου ὅμως νὰ γινόνταν αὐτὸ στὴν Ἀμερική, στὶς μεγάλες πολιτείες. Δὲ θὰ πρόφταινε νὰ κλείσῃ τὸ στόμα σου ἀπὸ τὰ πολλὰ καλὴμέρα καὶ καλὴσπέρα ποὺ θάλεγες.

— Γι' αὐτὸ κι' ἡ γιαγιά προτιμοῦσε τὸ χωριό, εἶπε κι' ἡ Μυρτούλα. Καὶ νὰ σὰς πῶ, εἶχε δίκιο. Ἐκεῖ ἡ ζωὴ εἶναι γνήσια, ἐλληνική, φυσικὴ καὶ γεμάτη εὐγένεια κι' ἀρχοντιά.

— Τὸ λέτε γιὰ νὰ μὰς παρηγορήσετε, εἶπε ἡ Κοραλλία κι' ἀνοίγοντας τὴν ἐξώπορτα τοῦ σπιτιοῦ της, μιὰ μεγάλη δίφυλλη καμαρωτὴ πόρτα, μὰς εἶπε:

— Κοπιάστε στὸ φτωχικό μας!

Κι' ὁμως δὲν ἦταν διόλου φτωχικό. Ὁραῖο, νησιώτικο σπιτί, μετὰ θεώρατες καμάρες. Σταθήκαμε στὴν αὐλὴ καὶ κοιτάξαμε τὰ παράξενα σχέδια ποὺχαν γίνεῖ μετὰ βοτσαλάκια χρωματιστά. Ἀγκυρες, γοργόνες, καράβια καὶ ψάρια κάθε λογῆς. Ὅλο θαλασσινὲς παραδοσεις. «Ἀμὲν τὸ μπαλκόνι! Τί θέαμα ἀντικρύσαμε ἀπὸ κείνο τὸ γραφικὸ μπαλκονάκι! Καθρέφτης ἡ θάλασσα, ὅπου ἔχουνε ρίξει τὴν ἀγκυρά, τόσα πλεούμενα, καΐκια, καὶ ψαροπούλες, μπενζίνες καὶ βάρκες μικρὲς καὶ μεγάλες.

Δὲ θὰ σὰς πῶ τὸ τί φάγαμε στὸ φιλόξενο αὐτὸ σπιτί, γιὰ τὴν ζήλεψετε. Κουλουράκια πεντέξη λογίων γιὰ βουτημάτα, μουςταλευριά καὶ σουτζούκια καὶ κάθε λογῆς σπιτικές λιχουδιές. Ὅσο γιὰ φαί, φρέσκο ψάρι, θαλασσινὰ, ὅ,τι βάλει ὁ νοῦς σας κατὸπούλα καὶ γιὰ φρούτα σταφύλια καὶ ρόδια.

Κι' ἡ Κοραλλίω νὰ φωνάζῃ ὅλη τὴν ὥρα.

— Μὰ φάτε λοιπόν, ἐσεῖς μείνατε νηστικοί.

— Ἀς εἶναι! ἡ φιλοξενία στὴν Ἑλλάδα εἶναι ἀληθινὰ μοναδική. Καταντᾷ μάλιστα πότε πότε κουραστικὴ καὶ ξεσπᾷ... στὰ στομάχια τῶν ξένων μας. Αὐτὰ λέει ὁ Φάνης ποὺ καμαρώνει ὥστόσο γι' αὐτὴ τὴν υπερβολή.

Ἀπὸ τὴν ὅλην μέρα, ἀρχίζουν οἱ ἐκδρομὲς μετὰ τὰ φαγοπότια κι' αὐτές. Ἀνεβαίνουμε στὸν Προφήτη Ἡλία, τρακόσια μέτρα ψηλά: Πιάτο ἡ θάλασσα κάτω μετὰ τὴν νησιά της, κι' ἡ γῆ μετὰ τὰ πεύκα της. Δίπλα στὶς Σπέτσες, ἡ Σπετεσοπούλα ἡ μικρὴ τῆς κόρη. Ὁ καπετάν Κωσταντῆς μὰς μιλά γιὰ τὴν Μπουμπουλίναν ποὺ ἦταν προμάμη τῆς γενιάς του. Μὰς δείχνει καὶ τὴ μεγάλη ζωγραφιὰ στὸ σαλόνι ποὺ τὴν παριστάνει στὴ πολιορκία τ' Ἀναπλιού.

— Ὁ ἀντρας τῆς, μὰς λέει, θαλασσινὸς ξακουσμένος, τῆς ἀφῆσε, ὅταν τὸν σκότωσαν οἱ Ἀλγερίνοι, περισσότερὰ ἀτράνταχτη. Μὰ, σὰν ἦρθε ἡ ὥρα γιὰ τὸν ξεσηκωμό, ἡ Μπουμπουλίνα τὰ πούλησε ὅλα κι' ἔκαμε τέσσερα καράβια. Τὸν «Αγαμέμνονα» ποὺ τὸ κυβερνοῦσε ἡ ἴδια καὶ τρία ἄλλα, ποὺ καπετάνιοι τους ἦσαν οἱ δυὸ τῆς γιοῖ κι' ὁ γαμπρός της.

Ἀντρογυναῖκα, ἡρώισσα ξακουσμένη! Ὅταν κηρύχθηκε ἡ Ἐπανάσταση τοῦ 21, πῆγε ἀντίκρου στὴν Ἀργολίδα ἐδίωξε τοὺς

Τούρκους, καὶ μπήκε πρώτη στὸ «Ἀργος». Ὑστερὰ, ποὺ τὴν ἔχανε ποὺ τὴν ἐβρίσκες, δίπλα στὸν Πλαπούτα καὶ τὸν Κολοκοτῶνη, ὥργωνε τὸ Μωριά, πολεμοῦσε σὲ θάλασσες καὶ στεριές, μοίραζε τὸ ἔχει τῆς στοὺς φτωχοὺς νησιώτες.

Ἡ Μυρτώ ἀκούγε καὶ συμπλήρωνε πότε πότε τὴν ἱστορία. Ἦταν περήφανη — ὅπως κι' ἐγὼ φυσικὰ — γιὰ τὸν δόλο αὐτὸν τοὺς ἡρώισμους τοὺς εἶχε κάνει μιὰ γυναῖκα, μιὰ Ἑλληνίδα.

— Αὐριο ἔχουμε ψάρεμα εἶπε ὁ ἀντρας τῆς Κοραλλίας. Ἐγὼ κι' ὁ Φάνης θὰ πάμε πρῶτ' πρῶτ' μετὰ τὰ καλαμίδα, νὰ πιάσουμε πέρκες στὸν κάδο.

Γέλια ποὺ κάναμε τὸ μεσημέρι μ' ἐκεῖνο τὸ ψάρεμα. Ὁ Φάνης εἶχε πιάσει δυὸ κοκοβίους καὶ τρεῖς καλογριές. Πετρόψαρα, ὅπως ἔρετε, τῆς κακῆς ὥρας. Κι' ὁμως καμάρωνε σὰν γύφτικο σκεπάρνι καὶ στὸ τραπέζι ἐπέμενε πῶς τὰ ψάρια του ἦταν τὰ πιὸ νόστιμα. Τοῦ τ' ἀφήκαμε λοιπὸν νὰ τὰ φᾶν μονάχος καὶ πέσαμε μετὰ μούτρα στὰ λιθινάκια καὶ στὰ μπαμπούνια ποὺ εἶχε ἀγοράσει ἡ Κοραλλία ἀπ' τοὺς τρατάρηδες.

Ἐπιστροφή! Θὰ γυρίσουμε μετὰ τὸ «Πίνδος». Ὁ Καπετάν Κωσταντῆς μὰς πειράζει.

— Σὰς στέλνω μ' ἓνα... βουνὸ πίσω στὸν Περαιά!

— Ἀλήθεια, λέει ὁ Φάνης, παράξενο ὄνομα γιὰ καράβι... Ὅχι, κάνουμε ὀρεῖδασια σὲ τὴν μέση τῆς θάλασσας.

Ἡ Κοραλλίω, καθὼς μὰς κοιτάζει νὰ σκαφαλώνουμε... στὴ γέφυρα φέρνει συχνὰ τὴν ἀκρὴ τῆς μεταξωτῆς μαντήλας τῆς στὰ βρεγμένα τῆς μάτια...

— Νὰ μὴ μὰς ξεχάσετε, λέει. Σὰς περιμένουμε τ' ἄλλο Σάββατο.

Κάνουμε τώρα τὸ δρόμο ἀπὸ τὶς Σπέτσες στὸν Περαιά, μ' ἓνα κέφι ποὺ θὰ μὰς μείνῃ ἀδέχαστο. Στὴ γέφυρα, σὲ τρεῖς πολυθρόνες, στήνουμε τὸ τραγοῦδι. Λέμε αἰνίγματα.

— Ποιὸ εἶναι κείνο τὸ βουνὸ ποὺ πλέει στὴ θάλασσα;

— Πίνδος, φωνάζουν ὅλοι οἱ ταξιδιώτες ποὺ παίρνουν μέρος στ' ὠραῖο ἐκεῖνο παιχνίδι.

Τὸ φεγγάρι προβάλλει ὀλοστρόγγυλο, κατακόκκινο πίσω ἀπὸ τὰ πεύκα τοῦ Πόρου.

— Ποιὸ εἶναι αὐτὸ τὸ οὐράνιο σῶμα ποὺ σὲ λυτρώνει ἀπ' τὰ δεσμά σου; ρωτᾷ ὁ Φάνης.

Ἦταν ἐπὶκαιρο κι' ὅλοι τὸ βρήκανε πάλι.

— Σελήνη, Σὲ - λύνει!
Ποὺ καὶ ποὺ τὸ βαπόρι - βουνό, κάνει κούινες πολὺ δυνατές. Ἀνάμεσα Πόρο κι' Αἴγινα ἔχει μελτεμάκι. Στὸ λιμανάκι τῆς Αἴγινας σβύνει μονομιάς. Ἀπὸ δῶ ὡς τὸν Περαιά θάχουμε γαλήνη. Νύχτωσε. Ἐνας φάρος ἀναδοσθύνει μακριὰ. Σιγαλιὰ ἀπὸ λυτῇ. Τὰ τραγοῦδια καὶ τὰ αἰνίγματα ἔχουν ἀπὸ ὥρα ἐξαντληθῇ.

Λαγοκοιμόμαστε ὁ ἓνας ἀκουμπισμένος στὸν ὦμο τοῦ ἄλλου. Μὰς νανουρίζει ὁ Σαρωνικός μετὰ τὸ φλὺφλισμά του. Τ' ὠραῖο ταξίδι τέλειωσε. Σκοτεινοὶ ὄγκοι κινουῦνται μπροστὰ μας. Λάθος! Ἐμεῖς κινουόμαστε, περνώντας δίπλα ἀπ' ἀραγμένα βαπόρια.

Εἴμαστε στὸ λιμάνι τοῦ Περαιά.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Ὁ μικρὸς Μίμης ρίχνει ἀφθονο Ντίνι - τὶ στὸ ραδιόφωνό τους. Ἡ μητέρα του τὸν βλέπει καὶ γεμάτη περιέργεια τὸν ρωτᾷ:

— Μὰ γιατί ρίχνεις ντίνι - ντίνι - τὶ στὸ ραδιόφωνο; Κι' ὁ Μίμης γεμάτος ἀφέλεια τῆς ἀπαντᾷ:

— Μὰ, μητέρα, ὁ μπαμπὰς εἶπε πῶς τὸ ράδιο ἔχει παράσται. Ρίχνω λοιπὸν κι' ἐγὼ Ντίνι - ντίνι - τὶ γιὰ νὰ... καταστραφούν!...

186

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Το Κράτος κι' εμείς

— Παπού, είπε με κάποια στενοχωρία ο Θάνος, έλεγα σήμερα τὸ πρῶτ' στὰ παιδιὰ, στὸ διαλείμμα, αὐτὰ πού μου ἔχεις πῆ γιὰ τὸ μπόλιασμα τῶν δέντρων. Κι' ὁ Μῆτρος πού καθῶς ξέρεις εἶναι ὁ πῖο ἐξυπνὸς κι' ὁ πῖο μεγάλος ἀπ' ὅλους, μού εἶπε πῶς δὲν εἶναι δική μας δουλειὰ αὐτὴ νὰ μπόλιαζουμε τὰ δέντρα καὶ ἀπὸ ἄγρια νὰ τὰ κάνουμε ἡμερᾶ. Αὐτὴ, εἶπε, εἶναι δουλειὰ τοῦ Κράτους. — Ὁπως δουλεῖα τοῦ Κράτους εἶναι νὰ φροντίζῃ γιὰ τοὺς δρόμους, κι' ὄχι νὰ μᾶς ζητᾷ νὰ τοὺς ὀτιάνουμε μεῖς με ἐθελοντικὴ ἐργασία. Ἐσύ τί λές γιὰ δὴ αὐτὰ, παπού;

— Εἶναι ἐξυπνὸς ὁ Μῆτρος εἶπες Θάνο; ρώτησε ὁ παπούς.

— Ναί παπού. — Ἐτσι νομίζω.

— Κατὰ πῶς καταλαβαίνω, δὲν εἶναι ἐξυπνός. Εἶναι ἐξυπνὰκι. Ὑπάρχει ξέρεις κάποια διαφορά. Ἐξυπνάκις εἶναι ὁ ἄνθρωπος πού δὲν ἔχει μυαλὸ καὶ γνώση, ἀλλὰ λέει πολλὰ καὶ καταφέρνει κάποτε νὰ ξυπᾷ ὅσους δὲν ἔχουν παραπάνω γνώση ἀπὸ λόγου του. — Γιατί τί ἀκριδῶς εἶναι τὸ Κράτος Θάνο μου;

— Μοῦ τὸ ἔχεις ἐξηγήσει παπού. Εἶναι ἡ πολιτεία με τοὺς νόμους τῆς καὶ τὴν κυβέρνησή της. Εἶναι ὁ λαὸς δηλαδὴ.

— Ναί, εἶναι ὁ λαός. Τὸ Κράτος εἴμαστε ἐμεῖς, ὅλοι ἐμεῖς. Δὲν στέκεται τὸ Κράτος ἀπὸ τὴν μιὰ μεριά κι' ἐμεῖς ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἀφοῦ ἐμεῖς εἴμαστε τὸ Κράτος. Πᾶς στὸ σχολεῖο Θάνο μου.

— Ὅταν σὲ ρωτοῦν σὲ ποιά τάξη εἶσαι, λές εἶμαι στὴν πέμπτη καὶ τοῦ χρόνου θὰ πᾶω στὴν ἑκτη. Κι' ὅταν ὁ δάσκαλος σὲ κάνει μᾶθημα, εἶστε ἡ πέμπτη τάξη πού κάνει μᾶθημα. Κι' ὅταν λέμε «ἡ πέμπτη τάξη» δὲν ἔχουμε ἀπὸ μυαλὸ μας κανένα ξεχωριστὸ πλᾶσμα. Ξέρουμε πῶς ἡ τάξη αὐτὴ, εἴσατε σῖς, ὁ Μῆτρος, ὁ Βασίλης, ἐσύ, οἱ ἄλλοι συμμαθητὰί σας με ἐπικεφαλὴ τὸν δάσκαλο. Ἐτσι κι' ὅταν μιλᾶνε γιὰ τὴν «φамиλία τοῦ Τέλη», τὴν δική μας, ἐννοοῦν ἐμένα, τὴν γιαιγιά σου τὸν πατέρα σου, τὴν μάνα σου, κι' ὅλα ἐσὰς τὰ παιδιὰ. Λέμε ἡ «δευτέρω τάξη τοῦ σχολείου». Λέμε «ἡ οἰκογένεια τοῦ τάδε».

Λέμε «ἡ κοινότης Νεοχωρίου». Κι' ὅλ' αὐτὰ τὰ σημαίνουν; Μιὰ ομάδα ἀνθρώπων, εἴτε μικρὴν, εἴτε μεγάλων, πού τοὺς δίνει κάτι: ὅταν λέμε «τάξη τοῦ σχολείου» ξέρουμε πῶς αὐτὸ πού δίνει τὰ παιδιὰ μεταξὺ τους ἐκεῖ, εἶναι ὅτι κάνουν ὅλα μαζὶ τὸ ἴδιο μᾶθημα. Ὅταν λέμε «οἰκογένεια» ξέρουμε πῶς αὐτὸ πού δίνει τὰ μέλη της, εἶναι ἡ συγγένεια, τὸ αἷμα. Κι' ὅταν λέμε «κοινότης» ξέρουμε πῶς μιλᾶμε γιὰ ἀνθρώπους πού κάθονται στὸ ἴδιο χωριὸ ἢ σὲ πολὺ γει-

τονικὰ χωριὰ, καὶ τοὺς δίνει μεταξὺ τους τὸ γεγονός πῶς εἶναι συντοπίτες. Τὸ Κράτος Θάνο μου, εἶναι ἡ πῖο μεγάλη ομάδα, πού χωράει ὅλες τῖς ἄλλες μέσᾳ της, καὶ φυσικὰ ὅλους τοὺς πολίτες πού κατοικοῦν σ' αὐτὴ τὴ χώρα πού ἔχει τ' ὄνομα Ἑλλάδα: χωράει μικροὺς καὶ μεγάλους, ἄντρες καὶ γυναῖκες.

Ὅλοι ἐμεῖς μαζὶ, εἴμαστε λοιπὸν τὸ «Κράτος». — Τὸ ἑλληνικὸ κράτος. Τί παρατηρεῖς στὴν κάθε ομάδα πού εἶπαμε Θάνο μου;

— Πῶς ἔχει ἐπικεφαλὴς κάποιον; εἶπε ὁ Θάνος χωρὶς νὰ διστάσῃ.

— Πολὺ σωστά! εἶπε εὐχαριστημένος ὁ παπούς. Κάποιον ἢ κάποιους. Ἡ τάξη, ἔχει τὸν δάσκαλο. Ἡ οἰκογένεια ἔχει ἐμένα, καὶ π' αἶ σ' ἐμένα τὴν γιαιγιά σου. Τὸν πατέρα σου, καὶ πλᾶϊ στὸν πατέρα σου τὴν μάνα σου. Ἡ κοινότης ἔχει τὸν Πρόεδρο, καὶ κοντὰ σ' αὐτὸν τὸ κοινοτικὸ συμβούλιο. Ἐτσι καὶ τὸ Κράτος ἔχει ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Βασιλέα, τὴν Κυβέρνηση καὶ τὴν Βουλὴ. Ὁ δάσκαλος θὰ συλλογιστῇ τί πρέπει νὰ σὰς μάθῃ γιὰ νὰ ξέρете γράμματα μεθαύριο. Ἐσεῖς, δὲν ἔχετε παρὰ νὰ τὸν ἀκούσετε. Ὁ Πρόεδρος τῆς κοινότητος καὶ τὸ συμβούλιο θὰ γνωστῇ γιὰ τὸ χωριό. Ὁ Πατέρας σου θὰ συλλογιστῇ τί σὰς χρειάζεται γιὰ νὰ μεγαλώσετε σῖς τὰ παιδιὰ καὶ νὰ γίνετε ἄνθρωποι. Ἐτσι κι' αὐτοὶ πού κυβερνοῦν τὸ Κράτος ὅπως κυβερνοῦν ὁ καπετάνιος με τοὺς ἀξιωματικούς του τὸ καράβι, συλλογίζονται τί εἶναι πῖο καλὸ καὶ πῖο ὠφέλιμο γιὰ ὅλους. Αὐτὸ ἀλλοῦστε εἶναι τὸ χρέος τοῦ καθενὸς πού ἔχει ἀναλάβει τὸ βαρὺ ἔργο νὰ κυβερνήσῃ, εἴτε στὴν οἰκογένεια, εἴτε στὸ Κράτος.

— Αὐτὸ τὸ καταλαβαίνω πολὺ καλὰ παπού.

— Κι' αὐτὸ πού θὰ σοῦ πᾶω μπορεῖς νὰ τὸ καταλάβῃς, γιατί δὲν εἶναι δὴ καὶ καμμιά φιλοσοφία: χρέη δὲν ἔχει μονάχα αὐτὸς πού εἶναι ἐπικεφαλὴς, ἔχουν καὶ τ' ἄλλα πρόσωπα, ἐκεῖνα πού κυβερνιῶνται. Ὁ δάσκαλος πασιφίει νὰ σὰς μάθῃ γράμματα. Ἀν ὅμως ἐσεῖς δὲν θέλετε νὰ μελετήσετε, δὲν μπορεῖ νὰ σὰς τὰ βάλῃ στὸ κεφάλι με τὸ στανιδί. Ὁ πατέρας σου ἀγωνίζεται ἀπὸ τὰ χαράματα ὡς τὴ νύχτα στὰ χωράφια, γιὰ νὰ σὰς θρέψῃ καὶ νὰ σὰς κάνει ἀνθρώπους. Ἀν ὅμως ἐσεῖς τὰ παιδιὰ δὲν κάνετε τὸ χρέος σας κι' ἐσεῖς, νὰ εἴστε καλοὶ μαθη-

τές, παιδιὰ ὑπάκουα καὶ καλὰ, τότε κι' οἱ κόποι τοῦ πατέρα σας πᾶνε χαμένοι. Κι' ἂν σὰν πολίτες πάλι δὲν κάνουμε τὸ χρέος μας νὰ τρέχουμε νὰ ντυνόμαστε τὸ χακὶ ὅταν ἡ πατρίδα τὸ προστάζει, νὰ πληρώνουμε τοὺς φόρους μας καὶ γενικὰ νὰ μὴν πατάμε ποτὲ τὸ νόμο καὶ τίς προσταγὰς τῆς Πολιτείας, ἐκεῖνοι πού κυβερνοῦν Θάνο

μου, τί λές, μποροῦν νὰ φτιάσουν Κράτος τῆς προκοπῆς;

— Φυσικὰ ὄχι παπού. Κι' αὐτὸ τὸ καταλαβαίνω πολὺ καλά: καλὴ τάξη, σημαίνει καλὸς δάσκαλος μὰ καὶ καλοὶ μαθητές. Καλὴ οἰκογένεια, εἶναι νὰ εἶναι ὁ πατέρας δουλεὺτῃς καὶ τίμιος, μὰ καὶ τὰ παιδιὰ νὰ μελετοῦν καὶ ν' ἀκούνε. Καὶ καλὸ τὸ Κράτος, γίνεται ὅταν εἶναι οἱ κυβερνήτες καλοὶ, μὰ καὶ ἡ πολί-τες του νὰ γνωρίζουν τὸ χρέος τους.

— Βλέπεις Θάνο μου πόσο ἀπλὸ εἶναι; Ἐτσι ἀπλὸ εἶναι κι' αὐτὸ πού θὰ σοῦ πᾶω τώρα. Δὲν εἶναι δὴ καὶ καμμιά φιλοσοφία νὰ τὸ καταλάβῃς: ὅτι αὐτοὶ πού κυβερνοῦν — εἴτε τὴν οἰκογένεια, εἴτε τὸ Κράτος, δὲν μποροῦν νὰ κάνουν καὶ θαύματα. — Ἐρχονται καὶ χρονιὲς δύσκολες, πού πρέπει κανεῖς νὰ κάνῃς πῖο πολλὰ ἀπ' ὅτι ἔκανες τὰ ἄλλα χρόνια. Γιὰ τὸ καλὸ τοῦ συνόλου, μὰ καὶ γιὰ τὸ δικό του τὸ καλὸ. Θυμᾶμαι μιὰ χρονιὰ πού ἀρρώστησε τὸ μουλάρι μας. Ἦταν βαρυχειμῶνιά, καὶ πῆγαίνα στὸ σχολεῖο. Ἦμουν τότε λίγο πῖο μεγάλος ἀπὸ σένα. Λοιπὸν με ξυπνάει ὁ πατέρας μου ἕνα πρῶτ' — πολὺ πρῶτ', πρὶν χαράξῃ — καὶ μού λέει (ὡς εἶναι καλὰ ἡ ψυχούλα του! Τὸ θυμᾶμαι σὰ νᾶναι τώρα). Καὶ μού λέει λοιπὸν.

— Ξύπνα καψόπαιδο! Πρέπει νάρθῃς μαζὶ μου νὰ κόψωμε καὶ νὰ κουβαλήσωμε ἑξῆς!... Δὲν γίνεται ἄλλοιῶς!

Μῆνες κράτησε αὐτὴ ἡ δουλειὰ, γιατί ψόφησε τὸ μουλάρι. Πρὶν χαράξῃ ἤμουν στὸν λόγγο με τὸν πατέρα. Κι' ὕστερα ροδόλαγα καὶ πῆγαίνα στὸ σχολεῖο. Μὰ ἐνοιωθα πῶς ἤμουν ἄντρας, πῶς ἔκανα τὸ χρέος μου. Σκέψου λέει νὰ παραπονοῦμαι, καὶ νᾶλεγα πῶς αὐτὴ δὲν ἦταν δική μου δουλειὰ, πῶς ἦταν τοῦ πατέρα!

— Θὰ ἦταν ντροπὴ μεγάλη! εἶπε ὁ Θάνος με πεποίθηση.

— Ναί. Θὰ ἦταν ντροπὴ. Ὅπως εἶναι ντροπὴ νὰ λέμε ὅταν ὑπάρχει κάποιος τρόπος με λίγη παραπαισιστὴ δουλειὰ ν' ἀλλάξωμε καὶ νὰ καλύτερέψωμε κάπως τὴ ζωὴ μας, κάνοντας δρόμους καὶ γιδομονοπάτια, φτιάχνοντας μιὰ βρύση, φυτεύοντας καὶ μπόλιαζοντας δέντρα, πῶς αὐτὰ δὲν εἶναι δική μας δουλειὰ, εἶναι δουλειὰ τοῦ Κράτους! Σάμπως νὰ εἶναι τὸ Κράτος κάτι ἔξω ἀπὸ μᾶς, σάμπως νὰ μὴν εἶναι τὸ Κράτος ἐμεῖς οἱ ἴδιοι, οἱ πολίτες του. Εἶναι φτωχὸ τὸ Κράτος Θάνο μου, ὅπως ἦταν φτωχὸ ὁ πατέρας μου, καὶ φτωχὸ ὁ σπιτικό μας. Φανήκαμε ὅμως ἄντρες, κι' ὁ μακαρίτης κι' ἐγώ, καὶ τὰ βολέψαμε! Ἀλλοίμονο ἂν δὲν μποροῦν νὰ φερθῶν σὰν ἄντρες με καρδιά καὶ με φιλότιμο οἱ πολίτες ἐνὸς Κράτους, καὶ νὰ δώσουν ἕνα χέρι ὅταν χρειάζεται, γιὰ ν' ἀλλάξῃ ἡ ζωὴ τους! Ἀλλοίμονο ἂν τὰ περιμένουν ὅλα ἑτοιμα ἀπὸ τὸ

Κράτος! Τὸ Κράτος βέβαια — δηλαδὴ αὐτοὶ πού τὸ κυβερνοῦν — φροντίζει νὰ δώσῃ σὲ ὅλους μας τὰ ὅσα εἶναι ἀδύνατο μὲ τὸν νόμο μας νὰ τὰ κάνουμε. Φροντίζει νὰ ἔχῃ ἑτοιμὸ στρατὸ φροντίζει νάχῃ σχολεῖα, ἐκκλησίες, ἀστυνομία, δικαστήρια, σιδηροδρόμους, μεγάλους δημοσίους δρόμους, χίλια — δύο! Μὴ πως θυμᾶμαι νὰ σοῦ τὰ πᾶω; Ὅμως τοῦτα τὰ δύσκολα χρόνια ὕστερ' ἀπὸ θυὸ πολλοῦ, πῶς νάχωμε τὴν ἀπαιτησὶν νᾶ-θῇ νὰ κάνῃ τὴ δουλειὰ μας, νὰ μπόλιασῃ τὰ δέντρα μας ἢ νὰ κάνῃ πέρα τὰ λιθάρι ἀπὸ τὰ μονοπάτια; Ἀκόμα κι' ἡ θρησκεία μας τὸ λέει: Βοήθησε, κι' ὁ Θεὸς θὰ σὲ βοηθήσῃ. Ἰδρωσε, κι' ὁ Θεὸς θὰ εὐλογήσῃ τὸν ἰδρώτα σου. Αὐτὲς εἶναι μεγάλες, εἶναι σπουδαῖες ἀληθεῖς Θάνο μου. Κι' αὐτὰ νὰ πᾶς ἀπὸ μέρος μου στὸν φίλο σὲ τὸν Μῆτρο!

— Ἐγγίνα σου παπού, καὶ ἐγώ — τὰ πᾶω μέρους μου ἔκανε γελώντας ὁ Θάνος.

MARINA K

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 48)

ζουμί. Ρίχνουμε τὴ ζάχαρη λοιπὸν στὸ ζουμί καὶ ἀφήνομε νὰ βρῇ σὴ δαγάζοντας ἀδάκκοτα με τὸ κουτάλα τὸν ἀφρό.

Γιὰ νὰ δοῦμε ἂν ἔδεσε, κίνομε αὐτὴ τὴ δοκιμὴ:

Βουτάμε ἕνα κουτάλι σ' γλυκὸ καὶ τὸ ἀφήνομε νὰ στέξῃ στὸ κρύο νερό. Ἀν σχηματιστοῦν κόμποι πού δὲν διαλύονται, ὁ μπελντὲς εἶναι δεμένος. Ἀν ὄχι, τ' ἀφήνομε νὰ βράσῃ ἀκόμη.

Γιὰ νὰ γίνῃ ὁ μπελντὲς ἰσφός καὶ τρεμουλιαστός, πρέπει νὰ δέσῃ πολὺ. Ἀν ὅμως δέ, τὸν ἀρωματίζομε βανίλια, λεμόνι, ἢ φύλλα μπαρλόριζας.

Μὰ τὰ στραγγισμένα κυδωνία, φτιάνομε ἂν θέλομε κυδωνάσπο.

Λιώνουμε τὰ κυδωνία, πρῶτ', τὰ περνᾶμε τὴν σίττα, τὰ λιώνουμε ζυμώνοντας Προσθέτομε ζάχαρη φιλή (ἢ μιὰ ὀκά, 250 βρμ. ζάχαρη), τὰ βάζομε σὲ κατσαρόλα φιδιὰ καὶ χαμηλὴ. Τὰ βράζομε δυνατὴ φωτιά, δουλεύοντας συνεχῶς, ὡς νὰ γίνουν μιὰ κίττα πού ξεκολλᾷ ἀπὸ τὴν κατσαρόλα. Τότε τὰ βράζομε ἔτι ἀπλῶς σὲ μάραρο ἢ σὲ πλαστήρι ἀλειμμένο με λίαντσο (καλύτρω ἀμυγδαλό-σο) καὶ τὸ ἀφήνομε νὰ κρυθῇ.

Ἀν μείνῃ ἑπειτα μιὰ ἑξήμερος στὸν ἀέρα καὶ στὸν ἥλιον ἔχει πιά κίνδυνον νὰ χαλῇ σὴ ὅλο τὸν χειμῶνα.

Ἡ Θεοὶ ΜΑΡΙΑ

Το ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΟΜΕΡ ΒΡΥΩΝΗ

Ο "Αραχθος κυλούσε ράθυμα τὰ νερά του κάτω ἀπ' τὴν πνιχτική αὐγουσιaticή ζέστη. Οἱ πασσάδες, ὁ Ὁμέρ Βρυώνης, ὁ Κιουταχίς, ὁ Ἰσμηλ Πλιάσας, χαρούμενοι καὶ περήφανοι ὕστερα ἀπὸ τὴν νίκη τοῦ Πέτα, ἦσαν ἔτοιμοι ν' ἀφήσουν πειὰ τὴν "Ἀρτα καὶ νὰ γυθοῦν μὲ τὰ λεφούσια τους στὸ Βάλτο, στὸ Ξερόμερο, στὸ Κάρλελι, στὸ Ἀπόκουρο, στὰ Κράβδαρα, στὸ Βενέτικο, στὸ Μεσολόγγι. Σ' ἕνα χαμηλὸ σπιτάκι τῆς "Ἀρτας, χριστιανικὸ, ἀκουμπισμένο σὲ μιά παλὴ ἀμορφή ἐκκληροσύλα τῆς ἐποχῆς τῶν Κομνηνῶν, ἔγινε καυγᾶς τὸ βράδυ τῆς παραμονῆς τοῦ θάφου οἱ πασσάδες. Ὁ ἄντρας χαϊδολογοῦσε τὰ παιδάκια του γιατί θάφουε μαζί μὲ τὸ Βρυώνη. Ἡ γυναίκα χλοπαθοῦσε στὴν ἄλλη ἄκρη καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ φύγῃ.

— Τί θέλεις ἐσὺ κοντά;
— Λημονᾶς πὼς εἶμαι ὁ κυνηγὸς τοῦ πασσά;
— Ὁ πασσὰς δὲν πάει στὸ κυνήγι, πάει στὸν πόλεμο....
— Αφοῦ μὲ θέλει κοντά του.
Νὰ τοῦ πῶ δὲν ἔρχουαι;
— Νὰ τοῦ τὸ πῆς μὲ τρόπο καλὸ...

— Λημονᾶς πὼς εἶμαστε ραγιαδες;
— Δὲν ξέρω... κάτι μοῦ λέει πὼς θὰ πάθουμε κακὸ ἂν φύγῃς. Δώσε προσοχή στὰ λόγια μου... Κάμε ὅ,τι μπορεῖς... Μείνε!

— Ἡ μείνω ἢ φύγω, τὸ κακὸ πάθουμε νὰ πάθουμε δὲν θὰ τὸ γλυτώσουμε. Ραγιαδες εἶμαστε, τὰ κεφάλια μας στὰ χέρια τους τὰχουν.

— Καὶ τί θὰ πᾶς νὰ κάνῃς ἐκεῖ;... Θὰ πᾶς ἐσὺ χριστιανὸς μαζί μὲ τοὺς Τούρκους νὰ πολεμήσῃς ἄλλους χριστιανούς;
— Δὲν τὸ σκέφτηκες αὐτό;
— Μήπως θὰ πολεμήσω ἐγώ;
— Ἀδιάφορο. Κοντὰ στοὺς ἀπιστοὺς θάσαι. Αὐτοὺς θὰ βοηθᾷς.

— Τί βοήθημα θὰ τοὺς κάνῃς; Πού θὰ σκοτώνῃς κανένα λαγὸ ἢ καμμιὰ πέρδικα νὰ τρώῃ ὁ πασσὰς;

— Κι' αὐτὸ ἀκόμα!... Δὲ σὲ σφάζει ἡ καρδιά σου ποὺ θὰ βλέπῃς τοὺς ἀγαρηνοὺς νὰ τυραγοῦν τοὺς ἀδελφοὺς σου;

— Τί θέλεις νὰ κάμῃς, γυναίκα. Νὰ πᾶω μὲ τοὺς κλέφτες;... "Ἐννοια σου καὶ τῶχῳ κι' αὐτὸ κατὰ νοῦ μου. "Ἄν εὔρω περίσσιον τὸ σκάῳ γιὰ τὸ γέρω - Νότῃ. Τὸν ξέρω καὶ μὲ ξέρεῖ... Θὰ εὐχαριστηθῇς τότε;

— Θὰ ξέρω κάνε πὼς πολεμᾷς γιὰ τὴν πίστη σου... Καὶ θάχῳ πρόσωπο νὰ παρακαλῶ τὸ Θεὸ νὰ μᾶς λυπηθῇ!... "Ἐνὼ ἂν εἶσαι κοντὰ στοὺς Τούρκους.

Ἡ γυναίκα ἀνάδλεψε δειλὰ πρὸς τὸ εἰκόνισμα τοῦ σπιτιοῦ καὶ σταυροκοπήθηκε μὲ τύψη. Ὁ ἄντρας ἀνατρίχιασε" χωρὶς νὰ θέλῃ κύτταξε κι' αὐτὸς τὸ κατηλάκι ποὺ τρεμόσβυνε μπροστὰ στὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας.

Τὰ παιδιὰ εἶχαν ἀρχίσει νὰ κλαῖνε.
— Καὶ τώρα νὰ τὸν παρακαλῇς, γυναίκα, τὸ Θεὸ μὲ θάρρος. Ὁ Θεὸς-ξετᾶζει τίς καρδιές. Ἡ καρδιά μου εἶναι καθαρὴ. Εἶμαι ἔτοιμος νὰ θυσιασθῶ κ' ἐγὼ γιὰ τὴν πίστη μου ἂν τὸ καλέσῃ ἡ χρεῖα... Καὶ κοντὰ στὸν πασσὰ ποὺ θάμαι ὅλο

μας ὅπως διατάξῃ ὁ Θεός! Κ' ἐκεῖνοι ποὺ τοὺς σφάζουν ἂν κα οἱ ἀπιστοί, μὰ καὶ τα βυζαντινοὺς ἀκόμα ποὺ τίποτα δὲ νογᾶνε, ὅλοι γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ γιὰ τὴν Πατρίδα πεθαίνουν! ὅλοι βοηθᾶνε τὸν ἀγῶνα. Δὲ χύνεται τοῦ κάκου οὔτε μιά σταγόνα αἷμα!... Δὲν πᾶν χαμένα οὔτε τὰ χτυποκάρδια τῶν σκλάβων... οὔτε τὰ λόγια μας ἐτοῦτα ποὺ λέμε ἄσκοπα τώρα... Ποιὸς τὸ ξέρεῖ; εἶναι γραμμένο νὰ κάμουμε ἢ νὰ πάθουμε κ' ἐμεῖς γιὰ τὴν λευτεριά τῆς χριστιανοσύνης!... Ὁ Θεὸς τὸ ξέρεῖ!... Μὴ χλοπαθῆσαι λοιποὶ τοῦ κάκου... Σὲ τέτοιους καιροὺς δὲν ξέρεῖ κανεὶς ποὺ πάει γιὰ καλὸ καὶ ποὺ γιὰ κακὸ... "Ἀσε νὰ φύγω μὲ τὸν πασσὰ κι' ὅ,τι μᾶς εὕρῃ!...

Τὸ κατηλάκι τριζοβόλησε σπαραχτικά, πέταξε φλόγα κ' ἔπειτα ἔσθυσε μὲ μιάς.

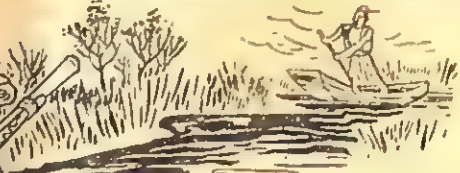
— Κακὸ σημάδι!... Κακὸ σημάδι!... μουρμούρισε φοβισμένη ἡ γυναίκα τοῦ χαμηλοῦ σπιτιοῦ τῆς "Ἀρτας, ποὺ ἀκουμποῦσε στὴν παλὴ ἐκκληροσύλα τῆς ἐποχῆς τῶν Κομνηνῶν.

Εἶχε βραδυάσει. Τὰ βουνὰ κι' ὁ κάμπος ἀρχισαν νὰ σκοτεινιάζουν. Ἡ θάλασσα μόνον ἀσπρονόμιζε ἀκόμα. Παγερὸς βορρᾶς φυσοῦσε ἀνάμεσα στὰ χαμόκλαδα τῆς ἀκρογιαλίας τους. Ἦταν τόση νέκρα ἐκεῖ πέρα, τόση γαλήνη, ποὺ καεὶς δὲ θὰ πίστευε πὼς λιγάκι πειὸ κάτω ἔσπλωνόντουσαν ὁλόκληρο στρατόπεδο καὶ πυργωνότουσαν ὁλόκληρο κάστρο.

Μέσα στὴν ἀπεραντώσῃ καὶ τὴν αἰωνιότητα τῆς φύσης ὁ πόλεμος γινότου ἕνα περιστατικὸ ἀσήμαντο σὰν τὸ πέταγμα τῶν θαλασσοπούλιων ἢ σὰν τὸ θρόϊσμα τῶν κλαδῶν στὸν παγωμένο βορρᾶ. Σὲ λίγο θὰ τὰ σκεπάζῃ ὅλα ἡ ὕχτα καὶ κανένα πρᾶμα, καμμιὰ πράξη δὲν θάχῃ ξεχωριστὴ θέσιν μέσ' στὸ σκοτάδι τῆς...

"Ἐνας ἄνθρωπος τριγυριᾷ ἀνάμεσα στὰ ρεῖκια καὶ στὰ βούρλα τῆς λιμνοθάλασσας, τσαλαβουτώντας μέσα στὰ νερά. Κρατᾷ τοῦφέκι κ' ἔχει σκοτώσει κάμποσα πουλιὰ. Ὁ τορβάς του εἶναι γεμάτος. Φαίνεται πὼς δὲν τοῦ χρειάζονται ἄλλα γιατί περνοῦν μπροστὰ του καὶ δὲν τὰ τυπᾷ. Εἶναι γνωισαμένος κι' ἀνήσυχος. Στέκει κανένας δὲ φαίνεται στὴ στεριά. Ψυχὴ! Μόνο στὴ λιμνοθάλασσα μαυρίζει κάπου ἕνα σημάδακι. Κι' ὅλο ζυγώνει. Εἶναι, χωρὶς, ἄλλο, ἕνα πρυάρι. "Ἐρχεται ἀπ' τ' Ἀντικὸ καὶ πάει στὸ Μισολόγγι. Θαρρεῖς πὼς αὐτὸ καρτεροῦσε. Τὸ βλέπει μὲ χαρὰ νὰ πλῆ ὅλο καὶ σιμώτερα. Κ' ἔχει μιάν ἀνυπομονή, μιά ταραχή. Πάντα γυρίζει κάθε τόσο πρὸς τὸ μέρος τῆς στεριάς, κυττάει, ἀφουγκράζεται. Κανεὶς. Τὸ μονόξυλο πλησιάζει. Ξεχωρίζει τώρα ὁ ἄνθρωπος ποῦεινε μέσα. "Ἐνας μοναχός. Ἀργὰ, σιγὰ, προφυλαχτικὰ ἀμψοχνεῖ μὲ τὸ σταλίκι του. Κι' ὅλο κατὰ τὴν στεριά ἔχει τὸ νοῦ του. Ὁ κυνηγὸς μισοκρύβεται στὰ ρεῖκια, σὰ δισταχτικός, σὰν ἀναποφάσιτος. Νὰ φανερωθῇ ἢ ὄχι; Σὲ λίγο τὸ πρυάρι θὰ προσπεράσῃ, θάεινε ἀργὰ. Καὶ θάεινε ἀργὰ γιὰ πάντα. Ἡ καρδιά του χτυπᾷ δυνατὰ. Πρέπει νὰ τὸ κάμῃ! Δὲν εἶναι χριστιανός; Δὲν καρτερεῖ γι' αὐτὸ ὅλο τὸ πρῶτ' κι' ὅλο τὸ δειλινὸ; Ὁ Θεὸς νὰ ποὺ τῶστεῖλε στὴν πειὸ κατάλληλην ὥρα τὸν ἄνθρωπο ποὺ χρειάζονται! Φοβάται ἀκόμα; Κάνει τὸ σταυρὸ του δυὸ φορές καὶ ξεβγαίνει ἀπ' τὰ ρεῖκια σὲ ἄγαντο παραθαλάσσι. Σφύραει σιγανά. Καὶ μὲ τ' ἄσπρο τοῦ μαντῆλι στὸ χέρι κάνει σινιάλα βιαστικά κ' ἐπίμονα στὸν ἄνθρωπο τοῦ πρυαριοῦ. Τὸν προσκαλεῖ νάρθη δέω. Ἐκεῖνος βλέπει, μὰ γνωιάζεται. Ἀφήνει μιά στιγμή τὸ σταλίκι καὶ παίρνει τὸ τοῦφέκι στὰ χέρια. Μὰ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀκροθαλασσίας δὲν κάνει καμμιὰ κίνηση ἐχθρική. Ἀφήνει πάλι τὸ τοῦφέκι ὁ ταξιδιώτης, παίρνει τὸ σταλίκι

Μὲ τὸ ἄσπρο μαντῆλι στὸ χέρι κά-
νει σινιάλα...

γιὰ τὸ καλὸ τῶν χριστιανῶν.
θὰ πασχίσω...

Καὶ τί καλὸ μπορεῖς νὰ τοῦς κάμῃς ἐσὺ ἀπὸ 'κεῖ ποὺ θάσαι...

Δὲν τὸ ξέρεῖς. Μπορεῖ νὰ τοῦ περάσῃ νὰ τοὺς κάμῃ ποῦ ὁ μεγάλο καλὸ ποὺ δὲν τὸ παντοχάινει κανένας!

Μακάρι!

Κ' ἐσὺ ἀκόμα ποῦεισα μὰ γυναίκα μπορεῖ νάρθη ὡς νὰ χρησιμέψῃς στὸ γένος σου... Ἀγῶνας γίεται!...

"Ὅλοι θὰ κάμουμε τὸ χρέος

καὶ σπρώχνει τὸ πρυάρι στ' ἀνοιχτά, ξεμακραίνοντάς το ἀπ' τὸ παραθάλασσο. Γιὰ νὰ δοκιμάσῃ. Ὁ ἄλλος στὴ στεριά βουρλίζεται. Ξανασφυράει προφυλαχτικά, σὲ νευρικά τὸ μαντῆλι, βουτάει στὰ νερά καὶ προχωρεῖ ὡς τὸ γόνα στὸ βούρκο τῆς παγερῆς λιμνοθάλασσας. Τότε γυρίζει ὁ ἄλλος ξαφνικά κι' ἀπώχνει ἀνάποδα τὸ πρυάρι πρὸς τ' ἄκρογιαλί. Αὐτὲς οἱ βουθές, ἀπλὲς κινήσεις τῶν δύο ἀνθρώπων ἔχουν μιὰ τραγικότητα παράξενη. Ὅταν τὸ πρυάρι ἔφθασε πειὸ κοντά, ὁ αὐτὸς τῆς τοῦ πέταξε τὸ σταλίκι, πῆρε πάλι τὸ τουφέκι καὶ φώσεξε στὸν κυνηγό:

— Ποιὸς εἶσαι καὶ τί θέλεις;

— Χριστιανὸς εἶμαι καὶ σὲ θέλω. Ὁ Θεὸς σ' ἔστειλε. "Ἐλα πειὸ κοντά. Εἶναι ἀνάγκη. Μὴ φοβάσαι!

Σὰν ἀπὸ θεῖα φώτιση, τῶδωσε μὲ μιὰς ἐμπιστοσύνη. "Ἐπρωξε τὸ πρυάρι του ἔξω καὶ τῶχωσε ἀνάμεσα σὲ δύο βουλιές. "Ἐκαστὸς ἀπάνω στὴν πλώρη μὲ τὸ τουφέκι στὰ γόνατα. Ὁ ἄλλος καρπούλιασε καλὰ ὁλόγυρα, ἔβαλε αὐτί, ἀρσενικόραστηκε, ἔπειτα χώθηκε ἀνάμεσα στὰ βούρλα κι' ἔφθασε στὸ πρυάρι. Καλησπερίσθηκαν.

— Εἶμαι χριστιανὸς καὶ γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ ἀς με κρεμάσουν...

— Τί φκιάνεις ἐδῶ, τί γυρεύεις;

— Ἀπ' τὸ πρωὶ κυνηγάω πουλιά καὶ περιμένω ἓνα χριστιανὸ νὰ περάσῃ...

— Ποιὸς εἶσαι; Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι;

— Τί σ' ὠφελεῖ νὰ μάθῃς!... Εἶμαι κοντὰ στοὺς Τούρκους καὶ δὲν ἔχω λυτρωμὸ...

— "Ἐλα νὰ σὲ πάρω στὸ Μισολόγγι.

— Μακάρι νὰ μποροῦσα! Μακάρι νὰ ῥχόμουν! Ὁ Θεὸς ἔρει...

— Δὲ βλέπω νὰ σ' ἀμποδάῃ κανεὶς νῆρθς...

— Ὁ Θεὸς ἔρει... "Ἐχω τὴ γυναῖκα μου καὶ τὰ παιδιά μου στὰ χέρια τους. "Ἀν τοὺς φύγω, καταλαβαίνεις, θὰ τοὺς σφάζουν.

— Ἀσε με στὴν καταδίκη μου. Μόν' ἄκουσε τί θὰ σοῦ πῶ καὶ τρέξε. Ἀπ' τὴν αὐγὴ καρτερῶ νῶθρο τρόπο νὰ στείλω χαμπέρι. Ὁ Θεὸς μ' ἔρριξε στὰ χέρια τῶν ἀγαρνῶν κι' ὁ Θεὸς σ' ἔβγαλε ἀπόψε μπροστὰ μου... γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὸ Μισολόγγι...

Ὁ ἄνθρωπος τοῦ πρυαριὸ ἀνατρίχιασε σύγκορμος. "Οχι ἀπ' τὸ κρυό. Κι' ὁ ἄλλος ἄνθρωπος ἔακολούθησε:

— Δὲν πιστεύεις τὰ λόγια μου...

— Σὲ πιστεύω. Μὰ πὲς μου.

— Τρέξε στὸ Μισολόγγι!... Οἱ Τούρκοι θὰ τὸ χτυπήσουν δυνατὰ ἀπόψε τὴ νύχτα, καὶ ξημερώματα... Ὁ Θεὸς θέλησε νὰ μάθῃ τὸ μυστικό... Στὸ ἀνατολικὸ πλευρὸ θὰ κάλῃ τὸ νιουροῦσι... Τρέξε δώσε χαμπέρι στοὺς καπεταναίους. Κι' ὁ Θεὸς ποῦ γεννιέται ἀπόψε, ἄς σᾶς δώσῃ δύναμη!

Σήκωσε τὰ χέρια στὸν οὐρανὸ, δάκρυσε καὶ χωρὶς νὰ πῇ τίποτε ἄλλο τραβήχθηκε μέσ' ἀπ' τὰ βούρλα καὶ χάθηκε σὰ ν' ἀνοίξε ἡ γῆ καὶ νὰ τὸν κατάπιε.

Στὸ πρυάρι ἦταν ὁ γραμματικὸς τοῦ καπετάν - Μακρή. "Ἐμεινε παραξενεμένος ἀπ' τ' ἀνεπάντεχο συναπάντημα. Ρωτοῦσε τὸν ἑαυτὸ του ἂν εἶδε ἄνθρωπο μὲ κρέας καὶ μὲ κόκκαλα ἢ κανένα φάντασμα. "Ὅμως τὰ λόγια του εἶχαν καρφωθῇ βαθεῖα στὸ μυαλὸ του καὶ τὰ πίστευε, τὰ πίστευε χωρὶς νὰ τὰ ἐξιδιαιλέῃ, χωρὶς νὰ τὰ ζυγιάσῃ. «Στὸ ἀνατολικὸ πλευρὸ θὰ ἐξιδιαιλέῃ, χωρὶς νὰ τὰ ζυγιάσῃ. "Ἀλήθεια, πρὸς τὰ ἐκεῖ εἶναι πειὸ ἀδύνατο τὸ Κάστρο... Ὁ Θεὸς ποῦ γεννιέται ἀπόψε, ἄς σᾶς δώσῃ δύναμη!... Τὸ φάνηκε πὼς ξανάειδε τὸν ἀγνωστὸ ἄνθρωπο νὰ σηκώνῃ τὰ χέρια κατὰ τὸν οὐρανὸ καὶ νὰ δακρύζῃ. "Ἦταν, ἀλήθεια, παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων. Σκέψου, τὴ νύχτα ποῦ θάηταν ὁ κόσμος στὴν ἐκκλησιά, ὁλόγυρα στὴ φάτη τῆς Βηθλεέμ, νὰ χυμῆζον οἱ ἀπιοτοὶ στὶς ἀφύλαχτες τάπιες καὶ νὰ τὶς πατήσουν καὶ νὰ ξεχυθοῦν στὸ Μισολόγγι μέσα!... "Ὁραματίζεται... Νὰ μιὰ ἐκκλησιά μὲ θαμποφωτισμένα ὅλα τὰ παραθυράκια της... Οὐρλιάζει ἔξω ὁ βορηᾶς... Τρέχουν οἱ χριλιανοὶ ἀπ' ὅλους τοὺς δρόμους... Γεμίζει.

Ὁ Δεσπότης κάθεται στὸ θρόνο. Οἱ ψαλτάδες, λένε γλυκά τὸ «Ἡ Παρθένος σήμερον ἐν τῷ σπηλαίῳ...». Ὁλόγυρα οἱ καπεταναῖοι καὶ τὰ παλληκάρια χωρὶς ὅρματα, σὺν τοὺς ταπεινοὺς ποιμένες τῆς Βηθλεέμ... Πειὸ πῶς καὶ στὸ γυναικίτι τὰ γυναικόπαιδα... Τὸ «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις...» λένε τώρα.

Ξαφνικὰ μαζὶ μὲ τὸ οὐρλιαχτὸ τοῦ βορηᾶ φτάνουν οἱ τουφεκιές κ' οἱ ἀλαλαγμοὶ τῶν Τούρκων... Μπλοκάρουν τὴν ἐκκλησιά... Κλειοῦν τὶς πόρτες... Τουφεκᾶν ἀπ' τὰ πα-

Τοὺς καρτεροὺν μὲ γυμνὰ σπαθιά...

ράθουρα... Πέφτει ὁ Δεσπότης μπροστὰ στὴν Ὁραία Πύλη... Σκούζουν τὰ γυναικόπαιδα... Βάζουν φωτιά... Ξεχύνονται ἄντρες, γυναῖκες νὰ βγοῦν, νὰ γλυτώσουν... Τοὺς καρτεροὺν ἀπόψε μὲ τὰ γυμνὰ σπαθιά... Σφάζουν ἀλύπητα, σφάζουν... Ὁ Χριστὸς γεννιέται ἢ ὁ Μουχαμέτης γλεντοκοπάει...

Σὰν ἀστραπὴ πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ τοῦ γραμματικοῦ ἡ φοβερὴ ὁπτασία. "Ἐτριψε τὰ μάτια του ὡς νὰ τὴ διώξῃ, τίναξε τοὺς νῶμους ὡς νὰ νὰ ξεπιαστῇ κι' ἄδραξε ἀποφασιστικά τὸ σταλίκι.

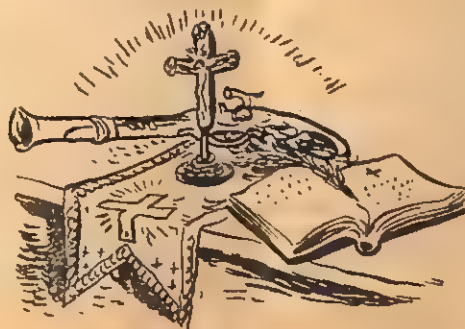
"Ἐβαλε τὴ δύναμη του ὅλη, ἐκόλλησε τὸ πρυάρι ἀπ' τὴ μούτελῃ κι' ἀπώχνοντας βιαστικά, δυνατὰ, ἀξανάσαστα τράβηξε γιὰ τὸ Μισολόγγι. "Ἦταν ἀκόμα στὴν Ἀσπρὴ Ἀλυκὴ κ' ἤθελε κάμποση ὥρα. Πρέπει νὰ βιαστῇ. Τώρα θυμήθηκε ἀκόμα πὼς ἀπόψε κι' ὅλα εἶν' ἔτοιμοι νὰ φύγουν μὲ πεντακόσια παλληκάρια γιὰ τὸ Ξηρόμερο ὁ Τσόγκας, ὁ Μαυρομιχάλης, ὁ Γρίβας. Θὰ πᾶνε νὰ χτυπήσουν ἀπὸ 'κεῖ τοὺς Τούρκους, ὅπου τοὺς βροῦνε. Μὰ τώρα δὲν πρέπει νὰ φύγουν γιατί θ' ἀδυνατέψῃ ἡ φρουρά... Θὰ τοὺς προφτάσῃ τάχα; Τὰ χέρια του βγάζουν φωτιά δουλεύοντας τὸ σταλίκι, μιὰ κόπο δὲν καταλαβαίνει. "Ἀς φτάσῃ κι' ἄς παρθοῦν τὰ χέρια του καὶ τὰ δυό! Κρατοῦν ἀπόψε στὴ χούφτα τους τὸ Μισολόγγι. "Ἐνας αὐτὸς πολεμᾷ τὴν ὥρ' αὐτὴ μ' ὅλο τὸ λεφοῦσι τῶν πασσάδων. Τὸ μεγαλύτερο ὅπλο καὶ τῶν δυό, κι' αὐτοῦ καὶ τοῦ Ὀμέρ Βρυῶν, εἶναι ἀπόψε τὸ μυστικό. Μ' αὐτὸ θὰ πολεμήθουν κι' ὅποιος νικήσῃ τὸν ἄλλον. Τὴ μιὰ ἀπ' τὰ μεσάνυχτα ἔφτασε ὁ γραμματικὸς στὸ Μισολόγγι κ' ἔτρεξε στοῦ καπετάν Μακρή. Τὸν ξόνησε. Τοῦ παρέδωσε τὸ μεγάλο μυστικό.

"Ὅλοι εἶχαν κοιμηθῇ ἀποβραδὺς μὲ τὴν ἔγνοια νὰ σηκωθοῦν πολὺ θαμπὰ, νύχτα, νὰ πᾶνε στὶς ἐκκλησιὰς νὰ προσκυνήσουν τὴ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ. Τὰ πεντακόσια παλληκάρια εἶχαν μπαρκαριστῇ στὶς πάσσαρες καὶ θὰ φεύγανε μὲ τὴ βαθεῖα νύχτα γιὰ νὰ μὴ νοιώσουν οἱ Τούρκοι τίποτα. "Ὅταν ὁ καπετάν - Μακρὴς ἐπῆγε καὶ ἐξύπνησε τὸν Πρόεδρο, τὸν Μαυροκορδάτο, κι' αὐτὸς διάταξε γενικὸ συναγερμὸ τῆς φρουρᾶς, ὁ καθένας ποῦ ἐμπνοῦσε, στὴ φάτη τοῦ Χριστοῦ πήγαινε ὁ νοῦς του κι' ὅλοι ρωτοῦσαν νυσταγμένα, μαχμουρλίδικα:

— Εἶναι ὥρα γιὰ τὴν ἐκκλησιά;

Ναί! "Ἦταν ὥρα γιὰ τὴν ἐκκλησιά. Μὰ ἡ λειτουργία, ὁρθρος βαθύς, θὰ γίνῃ ἀπάνω στὶς τάπιες. Τὸ «Δόξα ἐν ὑψίστοις» θὰ τὸ ψάλλουν τὰ κανόνια καὶ τὰ καρποφύλλα. Τὰ γιγατανία θ' ἀνάψουν γιὰ λαμπάδες. "Ἀντὶς λιθάνι θὰ θυμιατίσουν μὲ μπαρούτι. Κι' ὁ μέγας ἀγίασμός θὰ ραντίσῃ ὅχι νερό, αἷμα. Σμύρνα καὶ χρυσὸς ἦταν τὰ φημισμένα δῶρα τῶν Μάγων; Ἀπόψε θὰ προσφέρουν οἱ Μισολογγίτες πολυτιμώτερα δῶρα. Τὴν πίστη καὶ τὴν αὐταπάρνηση, σφραγισμένες μὲ τὴν τελευταία ρανίδα.

Πῆγε ὁ Πρόεδρος στὸ Δεσπότη κι' ἀποφάσισαν νὰ μὴν ἀνοίξουν καθόλου τὶς ἐκκλησιὰς τὴ νύχτα. Μονοκκλησιά στὴν τάπια! Ὅποιος ἔχει τουφέκι ἄς πᾶ νὰ προσκυνήσῃ...

Γύρω 'απ' τόν 'Αθλητισμό

Ο ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

“Ένα από τὰ ωραιότερα ἀθλητικά ἀγωνίσματα είναι ὁ Μαραθώνιος δρόμος πού περιλαμβάνεται καὶ στὸ πρόγραμμα τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων. Είναι τὸ πιὸ σκληρὸ ἀλλὰ καὶ τὸ πιὸ ἐνδιαφέρον ἀγώνισμα καὶ συγκινεῖ ἰδιαίτερα τοὺς φιλάθλους. “Αν στὰ ἄλλα ἀγωνίσματα χρειάζεται νὰ ἔχη ὁ ἀθλητὴς τέχνη, ταχύτητα κλπ. στὸν Μαραθώνιο ἐκεῖνο πού περισσότερο χρειάζεται εἶναι ἡ ἀντοχή.

Σαραντοδύο ὁλόκληρα χιλιόμετρα πρέπει νὰ τρέξῃ ὁ ἀθλητὴς χωρὶς νὰ σταματήσει. Πολλοὶ ἔγραψαν — μάλιστα πρὶν ἀπὸ δύο χρόνια δημιουργήθηκε σοβαρὸ ζήτημα — ἐναντίον τοῦ ἀγωνίσματος αὐτοῦ. Οἱ ἐχθροὶ τοῦ δηλαδὴ, ὑποστήριζαν πὼς εἶναι πολὺ σκληρὸ, κουράζει τοὺς ἀθλητὲς καὶ καταστρέφει τὴν υγεία τους, ζήτησαν μάλιστα τὴν κατάργησή του. “Ὁμως ἀπὸ τὶς συζητήσεις πού ἔγιναν ἀπὸ τὶς διαγνώσεις τῶν γιαιτρῶν ἀποδείχθηκε τὸ ἀντίθετο κι' ἔτσι ὁ Μαραθώνιος δρόμος ἐξακολουθεῖ νὰ τελεῖται καὶ νὰ συναρπάζῃ πάντα τοὺς θεατές.

Γιὰ πρώτη φορὰ Μαραθώνιο δρόμο ἔτρεξε ὁ ἀρχαῖος Ἕλληνας Φειδιππίδης γιὰ νὰ ἀναγγεῖλῃ τοὺς Ἀθηναίους τὴν νίκη τους ἐναντίον τῶν Περσῶν, πέφτοντας ἔπειτα νεκρός.

Στὴν ἀνάμνηση αὐτοῦ τεῦ γεγονότος καθιερώθηκε ἀπὸ τοὺς πρώτους Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες νὰ γίνεται τὸ ἀγώνισμα τοῦ Μαραθωνίου δρόμου. Στὴν Ἀ' Ὀλυμπιάδα τοῦ 1896 πού ἔγινε στὴν Ἀθήνα, νικητὴς ἀποδείχθηκε ὁ “Ἕλληνας — ἀπὸ τὸν Μαραῶσι — Σπύρος Λούης. Ἦταν μιὰ περίφημη νίκη πού καίρεισθηκε ἀπὸ τοὺς φιλάθλους τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης μετὰ τὸν ἐνθουσιασμό. Ὁ Λούης ἔτρεξε τότε 37 χιλιόμετρα. Τὴν

ρα ὅμως ὅμως ἡ ἀπόσταση ἔχει γίνει 42.295 μ. ὅσο εἶναι δηλαδὴ τὸ διάστημα ἀπὸ τὸ ἀγαμα τῆς Βικτωρίας τοῦ «Γουίντσον Πάρκ» μέχρι τὸ Στάδιο «Χουαίτ Σίτυ» τοῦ Λονδίνου στὴν Ἀγγλία.

Τὸν Μαραθώνιο στὶς διαφορὲς Ὀλυμπιάδες ἔχουν κερδίσει οἱ ἑξῆς ἀθληταί.

Ἀθῆναι 1896, Σ. Λούης 2 ὥρ. 55'20". Παρίσι 1900, Τεάτο (Γαλλ.) 2 ὥρ. 50'45".

Φάση ἀπὸ ἓνα παλαιστικὸν ἀγῶνα.

Σαιντ Λούις 1904, Χίξς (Η. Π.Α.) 3 ὥρ. 28'53". Λονδῖνο 1908, Χάις (Η.Π.Α.) 2 ὥρ. 55'18". Στοκχόλμη 1912, Μάκ Ἀρθουρ (Νότ. Ἀφρική) 2 ὥρ. 36'54". Ἀμβέρσα 1920, Κολεμάνιν (Φινλανδ.) 2 ὥρ. 32'36". Παρίσι 1924, Στενρὸς (Φινλανδ.) 2 ὥρ. 41'22". Ἀμσטרνταμ, “Ἐλ Ὀνάφι (Γαλλ.) 2 ὥρ. 32'. Λὸς Ἀντζελες 1932, Ζαμπάλα (Ἀργεντ.) 2 ὥρ. 31'36". Βερολίνο 1936, Σὸν (Ἰαπων.) 2 ὥρ. 29'19". Λονδῖνο 1948, Καμπόρα (Ἀργεν.)

Δραματικὰ ἐπεισόδια ἔχουν γίνει σὲ διαφοροὺς Μαραθωνίους δρόμους. Στὴν Ὀλυμπιάδα τοῦ 1908 καὶ στὸ ἀγώνισμα αὐτὸ προηγεῖτο ὁ Ἰταλὸς Πιέτρι Ντοράντο. Εἶχε κουρασθῇ ὁμως πολὺ καὶ ἐτρίκλιζε. Ἀπὸ κοντὰ του τὸν ἀκολουθοῦσε ὁ Ἀμερικανὸς Λαῖς. Μόλις 5 μέτρα πρὶν ἀπὸ τὸ τέρμα τοῦ δρόμου καὶ ἐνῶ ὁ Ντοράντο εἶχε σίγουρη τὴν νίκη, ἔπεσε λιπόθυμος. Οἱ Ἰταλοὶ συμπατριῶτες του ἔτρεξαν τότε καὶ βοηθώντας τον τὸν ἐσπρώξαν μέχρι τὸ νῆμα τοῦ τέρματος. Αὐτὸ ὅμως ἦταν ἀντικανονικὸ κι' ἔτσι ὁ Ντοράντο ἔχασε τὴν πρώτη νίκη. Ἡ βασίλισσα ὅμως τῆς Ἀγγλίας Ἀλεξάνδρα συγκινήθηκε τόσο πολὺ ἀπὸ τὴν πραγματικὰ ὑπεράνθρωπη προσπάθεια τοῦ Ντοράντο πού τὸν ἀπένειμε εἰδικὸ ἑπάθλο.

Αὐτὰ κι' ἄλλα πολλὰ συμβαίνουν στὸν Μαραθώνιο δρόμο, τὸ πιὸ σκληρὸ ἀλλὰ καὶ τὸ συγκινητικὸ ἀθλητικὸ ἀγώνισμα.

Η Α.Ε.Κ. ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Ἡ Α.Ε.Κ. Ἀθηνῶν ἔπειτα ἀπὸ σχετικὴ πρόσκληση ἀγωνίσθηκε σ' ἓνα φιλικὸ ποδοσφαιρικὸ τουρνουὰ στὴν Τουρκία.

Ἡ δημοφιλὴς ἀθηναϊκὴ ἐνδεκάδα ἔδωσε ἐκεῖ δύο ποδοσφαιρικὰ μάτς.

Στὴν πρώτη συνάντηση (τὴν Παρασκευὴ 14) ἀντιμετώπισε τὴν Φενέρ - Μπαξέ. Ἦταν αὐ-

τὴς ὁμάδες τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γαλλίας ἔχουν μέχρι σήμερα συναντηθῇ 19 φορές. Οἱ Ἰταλοὶ κέρδισαν τὶς 13, οἱ Γάλλοι τὶς 3 καὶ 3 εἶχαν ἰσόπαλο ἀποτέλεσμα.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν μάτς αὐτῶν: 1912: Γαλλία - Ἰταλία 4 - 3. 1913: Γαλλία - Ἰταλία 1 - 0. 1920: Γαλλία - Ἰταλία 3 - 1. Ἰταλία - Γαλλία 9 - 4. 1925: Ἰταλία-Γαλλία 7 - 0. 1931: Ἰταλία - Γαλλία 5 - 0. 1937: Γαλλία - Ἰταλία 0 - 0. 1938: Ἰταλία - Γαλλία 3 - 1. Ἰταλία - Γαλλία 1 - 0. 1948: Ἰταλία - Γαλλία 3 - 0.

Τὰ ρεκόρ στὰ διάφορα ἀγωνίσματα πού ἔχουν πραγματοποιηθῇ στὸ Παναθηναϊκὸ Στάδιο ἀπὸ Ἕλληνες καὶ ξένους ἀθλητὲς εἶναι τὰ παρακάτω:

Δρόμος 100 μ. Λόουλερ (Η. Π.Α.) 10'5" (1947). Δρόμος 200 μ. Φρογκούδης (Ἑλλάς) 21'6" (1933). Δρόμος 400 μ. Μπόουλεν (Η.Π.Α.) 48'3" (1937). Δρόμος 800 μ. Ρέιφ (Βέλγιο) 1'54'8" (1950). Δρόμος 1.500 μ. “Ἐλ Μαμαρούκ (Γαλλ.) 3'54'5" (1949). Δρόμος 5.000 μ. Τζοσκουλ (Τουρ.) 14'58" (1951). Δρόμος 10.000 μ. Τζοσκουλ (Τουρκ.) 32'04"9" (1951). Δρόμος 110 μ. μετ' μετ' ἐμποδίων Σαϊμμόνς (Η. Π.Α.) 14'8" (1947). Δρόμος 400 μ. μετ' ἐμποδίων Πάτερσον (Η.Π.Α.) 53'4" (1939). Δρόμος 3.000 μ. Τζοσκουλ (Τουρκ.) 9'21'8" (1951). Ἄλμα εἰς ὕψος Μπίορκ (Σουηδ.) 1 μ. 97 (1947). Μήκος Κόχερμαν (Γερμαν.) 7 μ. 44. Τρίπλουν Παλαμιώτης (Ἑλλ.) 14 μ. 87 (1939). Ἄλμα ἐπὶ κοντῶ Σείρρερ (Ἑλβετ.) 4 μ. 20 (1951). Σφαιροβολία Ουάτσον (Η.Π.Α.) 16 μ. 03 (1939). Δισκοβολία Κονσολίνι (Ἰταλ.) 54 μ. 86 (1950). Ἀκοντισμὸς Βάρσεγκυ (Οὐγγαρ.) 65 μ. 55 (1934). Σφυροβολία Κνότεκ (Τσεχοσλ.) 52 μ. 49 (1934).

...Στὶς 4 Ἰουλίου τοῦ

τὸ τὸ μάτς ἓνας πραγματικὸς θρίαμβος γιὰ τὰ ἑλληνικὰ χρώματα πού καίρεισθηκε ἀπὸ τοὺς φιλάθλους μετὰ μεγάλη χαρὰ. Ἡ Α.Ε.Κ. κέρδισε καθαρὰ μετὰ σκόρ 4-1 (0-1). Στὸ πρῶτο ἡμίχρονο ἡ “Ἐνωση ἔχανε 1-0. Ὁμως στὸ δεύτερο μέρος τοῦ μάτς πῆρε τὴν πρωτοβουλία, ἐξαπέλυσε μιὰ σειρά ἐπιθέσεων καὶ κατάρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ τέσσερα τέρματα μετὰ τοὺς Κανάκη (3) καὶ Παραγυιό.

Οἱ Ἕλληνες παίκτες ἀποθεώθηκαν πραγματικὰ ἀπὸ τοὺς ὁμογενεῖς γι' αὐτὸ τους τὸ θρίαμβο.

Μετὰ δύο μέρες, δηλαδὴ τὴν Κυριακὴ ἡ Α.Ε.Κ. ἀντιμετώπισε τὴν “Μπεσίκτας”. Πρώτοι τέρμα ἐπέτυχαν οἱ Τούρκοι μετὰ 18 λεπτό. Ἡ Α.Ε.Κ. ἰσοφάρισε στὸ 27' μ' ἓνα γκολ τοῦ Παπαγεωργίου.

Τὸ Β' ἡμίχρονο ἦταν γεμάτο ἀγωνία καὶ ἐνδιαφέρον. Ἡ Ἑλληνικὴ ὁμάδα κρατοῦσε τὴν ὑπεροχὴ καὶ φαίνονταν πὼς θὰ ἔβγαине τελικὰ νικητρία. Ὁμως ἓνα ἑξαφνικὸ σουτ τοῦ Τούρκου κυνηγοῦ Σεφκέτ στὸ 30' λεπτό τῆς στέρησε τὴ νίκη, κι' ἔτσι ἔχασε μετὰ 2-1.

Ἡ Α.Ε.Κ. χρησιμοποίησε στοὺς δύο τῆς ἀγῶνες τοὺς Δελαβίνια, Παραγυιό, Γούλιο, Παπαθεοδώρου, Μουρατίδη, Πούλη, Ἐμμανουηλίδη, Κανάκη, Παπαγεωργίου, Μαρόπουλο καὶ Κουντούρη.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ

...Οἱ ἐθνικὲς ποδοσφαιρι-

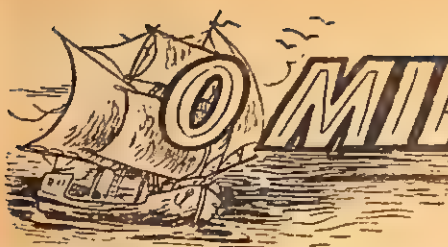

“Ένα στιγμιότυπο ἀπὸ ἀγῶνα μετὰ τὸ Π.Α.Ο. - Ἀ' Ἀπόλλωνος.

Ἡ φάση ἀπὸ ἓνα μάτς τοῦ ε' Ὀλυμπιακοῦ.

493

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Είχε διακρίνει έναν μικρό κόλπο, όπου λογάριζε ν' αγκυροβολήσει, αλλά πριν έπρεπε να περάσει από κάτι αρκετά υποπτα βράχια και θαλασσοπέτρες, όπου το κύμα σπάζοντας άφριζε.

Θα κατάφερνε να περάσει μέσα από τα βράχια; Το νερό φαινόταν αρκετά ρηχό.

Εκείνη τη στιγμή, ο Δίγκος άρχισε να ούρλιαζε. Θάλεγε κανείς πώς αναγνώριζε την άκτι, που του ξύπναγε παλιές κοιμισμένες αναμνήσεις, και γι' αυτό άρχισε εκείνο το πένθιμο, μακρόσυρτο ούρλιαχτό.

Ο Νεγκόρο τον άκουσε, γιατί ανέθηκε στο καταστρώμα. Φρόντισε όμως ν' αποφυγή το Δίγκο, πηγαίνοντας στο αντίθετο μέρος της πλώρης.

Η κυρία Ουέλντον που τον παρακολουθούσε, είχε την εντύπωση ότι κοκκίνισε έλαφρά, ενώ μια άγρια χαρά άστραψε στα μάτια του.

Αναγνώριζε λοιπόν κι' αυτός εκείνη την άκτι;

Περίεργα, πολύ περίεργα πράγματα!

Εκείνη τη στιγμή ο Ντίκ άφησε το τιμόνι στο γέρο Τζακ, και πλησίασε τη μητέρα του Τζακ.

— Κυρία Ουέλντον, άρχισε, πρέπει να σας πω για να ξέρετε πώς ή θέση μας είναι κρίσιμη. Ότι και να κάνω είναι αδύνατο να εμποδίσω τον «Προσκυνητή» να πεση πάνω στους βράχους και τους ύφαλους και να γίνει κομμάτια. Είμαι υποχρεωμένος να θυσιάσω το καράβι για να σείς σώσω. Ανάμεσα στη σωτηρία σας και στη δική του, δεν έχω δικαίωμα να διστάσω!

— Είσαι βέβαιος ότι έκανες ότ' είναι δυνατόν για να σώσεις το καράβι Ντίκ; ρώτησε σοβαρά η κυρία Ουέλντον.

— Ότι είναι ανθρωπίνως δυνατόν, μάλιστα κυρία Ουέλντον. Μάρτυράς μου ο Θεός ότι δεν γίνεται τίποτε άλλο!

— Τότε κάνε ότι νομίζεις Ντίκ! Ο μικρός πλοίαρχος πρόσταξε πρώτα όλους να φορέσουν τα σωσίδια τους.

Θα περνούσαν το στενό κολυμβώντα.

Ευτυχώς οι μαύροι ήταν θαυμασίοι κολυμβητές.

Ο «Ηρακλής» θα ανέλαμβανε τον μικρό Τζακ, κι' ο Βάτ την κυρία Ουέλντον.

Ένας άλλος μαύρος, θα πρόσεχε τον ξάδερφο Βενέδικτο.

Όσο για τον Νεγκόρο, το ύφος του έδειχνε αρκετά ότι δεν είχε ανάγκη κανέναν.

Ο Ντίκ Σάντ, πρόσταξε ακόμα ν' ανεβάσουν από το άμπάρι δώδεκα βαρέλια λυωμένο λίπος φολαινάς.

Αυτό το λίπος θα τόρριχναν στη θάλασσα για να την ησυχάσουν κάπως όταν θα περνούσαν.

Ο «Προσκυνητής» δρισκόταν τώρα ξυστά στους βράχους.

Ξαφνικά από το χρώμα των νερών, ο Ντίκ κατάλαβε πώς ήταν κοντά στο πέραςμα, και μ' έναν επιδέξιο χειρισμό, έστρεψε το καράβι προς τα εκεί.

Από στιγμή σε στιγμή, θα το αισθανόταν να «καθίζει» στα ρηχά, και τότε θα έπρεπε να πέσουν στη θάλασσα.

Η φουσκοθαλασσιά όμως ήταν μεγάλη, κι' ο Ντίκ έδωσε διαταγή να χύσουν το

λάδι, για να καλμάρουν λίγο τα μανιασμένα κύματα.

Ο «Προσκυνητής» γλίστρησε θαυμάσια πάνω στο χυμένο λίπος. Ξαφνικά όμως ακούστηκε ένα φοβερό τρίξιμο, το καράβι έγυρε στο ένα πλευρό, κι' από μια μεγάλη τρύπα που είχαν ανοίξει στην καρίνα του οι μυτεροί ύφαλοι, το νερό άρχισε να μπαίνει στο άμπάρι.

— Στη θάλασσα! πρόσταξε ο Ντίκ Σάντ.

Σε δέκα λεπτά, το πλήρωμα και οι επιβάτες του «Προσκυνητή» δρισκόνταν στην έρημη άκτι.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ

Όταν δρέθηκαν γεροί στη στεγνή άμμο της παραλίας, ο Ντίκ και οι μαύροι έβγαλαν τα περιττά τους ρούχα, τ' άφησαν να στεγνώσουν, και ξαναγύρισαν κολυμβώντας στο καράβι που τα κύματα άρχισαν να το διαλύουν.

Πέταξαν στη θάλασσα και έσπρωξαν προς τη στεριά ότι μπόρεσαν να περισώσουν. Κάσες με μπισκότα και γαλέτα, όλη την προμήθεια από το παστό κρέας, βουτυρο, λάδι κι' ένα βαρελάκι ρούμι.

Έτσι δεν θα είχαν τουλάχιστο να υποφέρουν από την πείνα τον πρώτο καιρό.

Όταν γύρισαν στην παραλία, το πλοίο είχε πιά έντελως κομματιαστή, κι' η θάλασσα ξέβραζε διάφορα πράγματα στην άκτι, που οι ναυαγοί τα μάζεψαν μήπως τους χρειαστούν.

— Στη θάλασσα! φώναξε ο Ντίκ.

Πού δρισκόνταν όμως; Ο Ντίκ ήταν βέβαιος πώς ήταν στο Περού.

Στο βάθος του ορίζοντα ξεχώριζε ένα δάσος με τροπικά δέντρα, πελώρια θαλάσσια και άλλους φυσικούς γίγαντες που οι Βόρειοι Αμερικανοί δεν τους γνωρίζουν, γιατί η βλάστηση είναι διαφορετική στη Νότιο Αμερική.

Λίγο παραπέρα από το μέρος που εγκαταστάθηκαν, έχυνε τα νερά του ένα ποταμάκι. Είχαν εξασφαλίσει δηλαδή και το νερό.

Ο Ντίκ όμως αποφάσισε να κατασκήνωσουν στο μέρος που βρίσκονταν, γιατί οι μεγάλοι βράχοι το προφύλαγαν καλύτερα από τ' άλλα μέρη της απέραντης άκτις.

Όσο για τη φωτιά, ούτε αυτή θα τους έλειπε. Είχαν τσακμακόπετρες κι' ότι άλλο χρειάζεται για να την ανάψουν. Όταν η κυρία Ουέλντον είπε στο Ντίκ να προσέξη το παράξενο φέρεσιμο του Δίγκου.

Πήγαινε κι' έρχόνταν στην άκτι και μυριζόταν το χώμα σά ναθελε να βρῇ τίποτε ίχνη.

Έδειχνε με όλους τους τρόπους πώς το μέρος δεν του ήταν άγνωστο.

Όσο για τον Νεγκόρο, έκανε κι' αυτός ακριβώς το ίδιο πράγμα. Πήγαινε κι' έρχόταν, κοίταζε τον ορίζοντα, έσφαχνε να προσανατολιστή...

— Δεν είναι παράξενο Ντίκ; Θάλεγε κανείς πώς ο Νεγκόρο ψάχνει να βρῇ τίποτε σημάδια, είτε η κυρία Ουέλντον.

— Αύτην την εντύπωση δίνει! είπε ο Ντίκ.

— Δεν τον ρωτάς;

— Δεν θα μου απαντήσει. Στη στεριά είναι ελεύθερος να κάνει ότι του άρεσει. Ύστερα από το ναυάγιο του «Προσκυνητή» δεν έχω πια δικαίωμα να τον προστάξω.

Ο Δίγκος έδειξε τα δόντια του Νεγκόρο, γρύλισε λίγο μὰ δεν χύμηξε να τον δαγκώσει.

Το σκυλί ήταν νευρικό, ανήσυχο, φοβισμένο...

— Πρέπει να δροῦμε ένα πρόχειρο καταφύγιο! είπε ο Ντίκ. Ύστερα θα συλλογιστούμε για όλα τ' άλλα.

Αυτό το καταφύγιο, το ανάκαλυψε ο μικρός Τζακ.

Καθώς έτρεχε στην ακρογιαλιά, βρήκε στους βράχους μια έξοχη σπηλιά, μεγάλη, φωτεινή, στρωμένη με ξερά φύκια.

Έτρεξε στη μητέρα του ένθουςιασμένος, και η κυρία Ουέλντον όπως κι' όλοι οι άλλοι, του είπαν πολλά μπράβο, γιατί πραγματικά εκείνη η σπηλιά ήταν περίφημη!

Φαντασθήτε τη χαρά του μικρού!

— Θα παίξουμε τους Ροδινσώνες! φώναζε χτυπώντας παλαμάκια... Θα περάσουμε έκτακτα!

— Ελπίζω να περάσουμε έκτακτα, είπε η κυρία Ουέλντον, μόνο που δεν θα παίξουμε τους Ροδινσώνες μικρέ μου Τζακ. Είμαστε Ροδινσώνες!

— Τόσο το καλύτερο! είπε ο Τζακ.

Ο Ντίκ έστειλε τον «Ηρακλή» να φέρη νερό, κι' ο γιγάντας γύρισε κουβαλώντας ένα ολόκληρο μικρό βαρέλι.

Και τότε κάθισαν να φάνε, γιατί ήταν πιά μεσημέρι.

Έφαγαν γαλέτα και παστό κρέας, κι' ήπιαν και λίγο ρούμι. Ο Βάτ είχε στο μεταξύ βγάλει και λίγα θαλασσινά.

Ο Νεγκόρο χωρίς να πῇ τίποτε, ήρθε να φάη κι' αυτός με τους άλλους.

Ήταν άμίλητος και σκυθρωπός όπως πάντα, αλλά έτίμησε γενναία το γεῦμα.

Όσο για τον Δίγκο, φύλαγε έξω από τη σπηλιά, φρουρός, κι' εκεί του πήγαν το φαί του.

Ύστερα από το γεῦμα, η κυρία Ουέλντον που κρατούσε στην άγκαλιά της το μικρό Τζακ που είχε αποκοιμηθῇ άμέσως, είπε:

— Αγαπητέ μου Ντίκ, ήσουν ο πλοίαρχός μας όσο κρατούσε το ταξίδι, και τώρα εξακολουθείς να είσαι ο άρχηγός μας. Σε σένα έχωμε πάντα τις ελπίδες μας. Μίλησε λοιπόν και πές μας: τί λες πώς πρέπει να κάνουμε;

— Όλοι γύρισαν τα μάτια τους στον Ντίκ, ακόμα κι' ο Νεγκόρο.

Ο μικρός πλοίαρχος συλλογίστηκε λίγες στιγμές κι' ύστερα είπε:

— Κυρία Ουέλντον, το πρώτο που πρέπει να κάνουμε, είναι να μάθουμε που

βρισκόμαστε. 'Εγώ πιστεύω πώς ή κακό-
γορία και τ' άγνωστα ρεύματα, μάς έχουν
ρίξει στο Περού. Σε ποιο μέρος όμως του
Περού; 'Ισως στα μεσημβρινά του μέρη,
όπου βρίσκονται οι άκατοίκητες «πάμπες»
του. (Πάμπες λέγονται κάτι άπέραντες πε-
διάδες στη Χιλή και στο Περού).

— 'Αν είν' έτσι τί πρέπει να κάνουμε;

— 'Εχω τη γνώμη πώς προσωρινά του-
λάχιστον δεν θάταν φρόνιμο να έγκατα-
λείψωμε αυτό το καταφύγιο που έχομε βρή.
Εδώ είμαστε κοντά σε γλυκό νερό, έχομε
τις ζωτροφίες μας, κι' έχομε κι' αυτήν
τη θαυμάσια σπηλιά, είπε ο Ντίκ Σάντ.
Φυσικά όμως δεν θα καθόμαστε με σταυ-
ρωμένα τα χέρια. Αύριο δυο από μας θα
εξεκινήσουν να κάνουν μια μικρή εξερεύνη-
ση. Δεν θα τραβήξουν πολύ μακριά. Άλλα
δεν είναι άπίθανο να συναντήσουν τίποτε
θαγενείς και να πάρουν πληροφορίες.

— 'Ομολογώ ότι ή ιδέα να χωριστούμε
με φοβίζει! είπε ή κυρία Ουέλντον.

— Κι' όμως έτσι πρέπει να γίνει! έπέ-
λενε ο μικρός πλοίαρχος. 'Αν ανακαλύ-
ψουμε πώς όλη αυτή την περιοχή σε άρ-
κετό βάθος είναι άκατοίκητη και έρημη, θα
πάρουμε τότε άλλες αποφάσεις!

Και ποιός θα πάη γι' αυτήν την άναγνώ-
ριση;

Δεν ξέρω. Λέω να πάω εγώ με τον Τόμ,
είπε ο Ντίκ. Φαντάζομαι πώς ο Νεγκόρο
θα προτιμήση να μείνει εδώ.

— 'Ισως, είπε ο Νεγκόρο που δεν έλεγε
ποτέ πολλές κουβέντες.

— Να πάρουμε μαζί μας και τον Δίγκο.
Φαντάζομαι πώς θα μάς φανή χρήσιμος.
Πάντως δεν θα λείψωμε παραπάνω από δυο
μέρες.

— Έχεις δίκιο παιδί μου όπως πάντα,
είπε ή κυρία Ουέλντον.

— Και σεις κύριε Βενέδικτε τί λέτε;
ρώτησε ο Ντίκ.

— Εγώ; Έκανε ο έντομολόγος σαν να ξύ-
πνησε από ληθαργό.

— Ναί. 'Εσείς. Τί γνώμη έχετε;

— Δεν έχω καμμία γνώμη. 'Όσο θα λεί-
πετε έσείς, λογαριάζω να μελετήσω αυτήν
α την περιοχή από καθαρά έντομολογική ά-
ποψη.

— Να μην απομακρύνεσθε πολύ κύριε
Βενέδικτε! παρακάλεσε ο μικρός πλοίαρ-
χος. Δεν ξέρει κανείς ποτέ τί μπορεί να
συμβή.

— Σας δίνω το λόγο μου να μην απο-
μακρυνθώ! απάντησε σοβαρά ο ξάδερφος.

— Και προπαντός να μη μάς κουβαλή-
σης πολλά κουνούπια! είπε ή κυρία Ουέλ-
ντον.

Σε λίγο ο ξάδερφος με το ντενεκεδένιο
κουτί του και την άπόχη του, έφυγε για
κυνήγι, κι' ο Νεγκόρο τον άκολουθήσε σχε-
δόν άμέσως.

Οι άλλοι, έκτος από τον μικρόν Τζάκ
που τον άφησαν να κοιμάται με την γριά
Νάν να τον φυλάη, κατέβηκαν στην παρα-
λία, γιά να περισώσουν ότι μπορούσαν από
το ναυάγιο του «Προσκυνητή».

Με μεγάλη έκπληξη ο Ντίκ, είδε πώς ή
θάλασσα είχε σχεδόν σκεπάσει το ναυάγιο,
που δεν ξεχώριζαν πιά παρά τα κατάρτια
του. 'Όσοσο ήξερε πώς στην Νότιο 'Α-
μερική, ή φουσκονεριά δεν είναι και τόσο
μεγάλη. Άλλά 'Ισως να έφταιγε ή τρικυ-
μία.

— 'Όπως και νάναι μέσα στα πολύτι-
μα πράγματα που κατόρθωσαν να περι-
σώσουν από την πρώτη τους έκείνη επί-
σκεψη, ήταν τέσσερα τουφέκια, με αρκετές
έκατοντάδες φυσίγγια. 'Επίσης έξη πέτσι-
νες ζώνες με μεγάλα μαχαίρια. Ένα φα-
ναράκι καθώς κι' ένα μικρό τουφέκι ακί-
νυνο που λογάριζε να το χαρίση στον
Τζάκ.

— 'Αν και ή κυρία Ουέλντον είχε πολλά
χρήματα μαζί της, ο Ντίκ δεν είχε βρή
στην καμπίνα της, παρά λίγα δολλάρια,
που μαζί μ' αυτά που βρήκε στην καμπίνα
του πλοίαρχου, μόλις έφταναν τα πεντα-
κόσια.

— 'Ο Ντίκ θυμήθηκε πώς όταν όλοι ήταν
στο κατάστρωμα περιμένοντας την διατα-
γή του να πέσουν στη θάλασσα, ο Νεγκόρο
ήταν στις καμπίνες. Δεν ήταν διόλου άπί-
θανο να έπωφεληθήκε από την ταραχή τους
για να κλέψη τα χρήματα.

— 'Ο Ντίκ πήρε την άπόφαση να τον ρω-
τήση, και στην άνάγκη να δάλη να τον
ψάξουν.

— 'Ηθελε να είναι βέβαιος για την τιμιό-
τητα όλων όσοι τον άκολουθούσαν. Γιατί
ένας κλέφτης, εύκολα γίνεται και έγκλη-
ματίας.

Μάζεψαν τα πράγματα που είχαν γλυ-
τώσει από το ναυάγιο στη σπηλιά, κι' έξω
από την σπηλιά.

Και μ' αυτήν την άρκετά εύχάριστη δου-
λειά, έφτασε ή νύχτα κι' άναγκάστηκαν να
σταματήσουν για να ξεκουραστούν.

— Αρχισε να κνή κρύο, κι' ο γέρο Τόμ
άναψε φωτιά, όπου ο γιός του ο Βάτ έ-
τοίμασε μια καλή ζεστή σούπα που όλοι
την είχαν άνάγκη.

— 'Ο ξάδερφος Βενέδικτος, γύρισε οδηγη-
μένος από τη φωτιά. 'Ηταν έξω φρενών,
γιατί δεν είχε ανακαλύψει κανένα αξιόλο-
γο έντομο, και δήλωσε πώς δεν έννορυσε να
μείνει ούτε δυο μέρες παραπάνω σ' αυτόν
τον έλσεινό τόπο.

— 'Η κυρία Ουέλντον προσπάθησε να καλ-
μάρη αυτό το μεγάλο παιδί, ενώ ο Τόμ έ-
κανε την παρατήρηση πώς ο Νεγκόρο δεν
είχε γυρίσει.

— 'Ισως νάχη λόγους να μάς άποφεύ-
γει! είπε ο Ντίκ.

— Χωρίς άλλο! συμφώνησε ή κυρία Ου-
έλντον. 'Όσοσο με όλο που δεν αισθάνο-
μαι καμμία εύχαρίστηση να τον βλέπω,
προτιμώ να είναι μαζί μας.

— Καταλαβαίνω τί θέλτε να πητε! εί-
πε ο Ντίκ. 'Όταν είναι μαζί μας, είναι
λιγότερο επικίνδυνος παρά όταν τριγυρί-
ζει μόνος του κάνοντας ο θεός μονάχα ξε-
ρει τί σχέδια με το κεφάλι του.

— Μάντεψες ακριβώς τη σκέψη μου
Ντίκ!

— Μα αυτό σκεπτόμουν κι' εγώ κυρία
Ουέλντον.

— Να μη σάς μέλλει διόλου! είπε τότε
ο γέρο Τόμ. 'Εγώ και τα παιδιά θα φυ-
λάξουμε βάρδια όλη τη νύχτα, ο καθένας
με τη σειρά μας, στην είσοδο της σπη-
λιάς. 'Η άφεντιά σας κι' ο καπετάν Ντίκ,
να κοιμηθήτε ήσυχοι!

— Θα φυλάξω κι' εγώ βάρδια! είπε ο
Ντίκ.

— 'Εδώ όμως επενέβησαν ή κυρία Ουέλντον
κι' όλοι οι νέγροι.

— 'Ο πλοίαρχος Σάντ, είπαν, ήταν πολύ
κουρασμένος. Αυτές τις τελευταίες μέρες
και νύχτες, είχε τσακιστή στην κούραση
και στο ξενύχτι. 'Επρεπε να ξεκουραστή
καλά, γιατί αυτός ήταν ο άρχηγός τους.
Τί θα γίνονταν όλοι αν άρρώσταине ο κα-
πετάνιος τους;

Πολύ συγκινημένο το γενναίο παιδί, τους
εύχαρίστησε και τους ύποσχέθηκε να κοι-
μηθή δέκα ώρες συνέχεια.

— 'Ηταν άλλωστε όλοι πολύ κουρασμένοι.
Γι' αυτό αφού ξάπλωσαν στα μαλακά φύ-
κια της σπηλιάς, κοιμήθηκαν άμέσως, έ-
κτος από τον 'Ηρακλή που θα φύλαγε πρώ-
τος δυο ώρες βάρδια, κι' ύστερα θα ξύ-
πναγε τον Βάτ.

— 'Ο μόνος που εξαγρύπνησε κείνο το βρά-
δυ, ήταν ή κυρία Ουέλντον.

Μια παράξενη άνησυχία την έκανε να
μη μπορεί να κλείση μάτι. Αυτή ή άγνω-
στη γή όπου τους είχε ρίξει το ναυάγιο
του «Προσκυνητή» θα τους πρόσφερε άραγε
την ασφάλεια που τόσο είχαν άνάγκη;

— 'Η γενναία άμερικανίδα, δεν πίστευε πο-
λύ στα προαισθήματα. Πώς άλλωώς όμως
να δνόμαζε την άγωνία που την έκανε να
μη μπορεί να κλείση μάτι. Αυτή ή άγνω-
προαισθημα;

Ο ΧΑΡΡΙΣ

Την άλλη μέρα το πρωί, ο γέρο Τόμ που
φύλαγε τελευταίος βάρδια, είδε τον Δίγκο

— 'Αμέσως τον άκολουθήσε ο Νεγκόρο.

να τρέχη προς το μέρος που χυνόταν το
μικρό ποτάμι γαυγίζοντας.

Εύπησε τον Ντίκ, και σε λίγο ο μικρός
πλοίαρχος και ή κυρία Ουέλντον έβγαζαν
από τη σπηλιά.

— 'Ηταν φανερό πώς ο σκύλος είχε αντι-
ληφθή κάτι.

— Κάτι θα πλησίαζε προς τα εδώ. Ζώο
ή άνθρωπος.

— Πάντως, δεν θα είναι ο Νεγκόρο, για-
τί ο Δίγκος, θα γαύγιζε με μανία, είπε ή
κυρία Ουέλντον.

— Ποιός μπορεί να είναι; είπε ο Τόμ.

— 'Ο Ντίκ όμως δεν έκανε τον καιρό του
με λόγια.

— 'Οπλισθήτε φίλοι μου και πάμε να
δούμε! είπε στους μαύρους Τόμ, Βάτ και
'Ηρακλή.

— 'Ο καθένας τους τότε πήρε ένα τουφέκι,
φόρεσε τη ζώνη με το μαχαίρι, κι' άκολου-
θησαν τον Ντίκ Σάντ.

— 'Η κυρία Ουέλντον, ο Τόμ, ο μικρός
Τζάκ και ή Νάν έμειναν στην σπηλιά.

— 'Ο Ντίκ Σάντ και οι σύντροφοί του
περπατούσαν κατά μήκος της παραλίας
προς το ποταμάκι που χυνόταν στη θά-
λασσα.

— 'Εκεί ο Δίγκος στεκόταν άσάλευτος και
γαβγίζει συνέχεια.

— 'Ηταν φανερό πώς είχε αισθανθή τη
παρουσία κάποιου άγνωστου, γιατί τα γα-
βγίσματά του ήταν θυμωμένα.

— Σε λίγο, από τους μακρινούς βράχους
ξεπρόβαλε πράγματι ένας άνθρωπος.

— 'Ηταν ένας άντρας ψηλός και γεροδε-
μένος. Έκανε νόημα του σκύλου να πάη
να γαβγίση, και κοντοστάθηκε λίγο, περι-
μένοντας να τον φωνάξουν οι κύριοί του.

— Γιατί τους είχε δη κι' αυτός, και τους πε-
ρίμενε ήσυχα να ζυγώσουν.

— Δίγκο! φώναξε ο Ντίκ. 'Εδώ! 'Εδώ
φίλοι!

— 'Υπάκουο το σκυλί, γύρισε ήσυχα κοντι-
τους.

— Δεν είναι ο Νεγκόρο! είπε ο 'Ηρα-
κλής.

— Τόσο το καλύτερο! έκανε ο Βάτ.

— Ναί, τόσο το καλύτερο! συμφώνησε
κι' ο Ντίκ. Αυτός ο άνθρωπος θάναί τα
τόπου, κι' έτσι θα μάς πη που βρισκό-
μαστε.

— Με το τουφέκι πάντα στο χέρι, προχώ-
ρησαν κι' οι τέσσαρες προς τον άγνωστο.

— Αυτός τους κοίταζε με μια έκφραση μι-
γάλης έκπληξης στο πρόσωπο.

— 'Ηταν φανερό πώς δεν περίμενε να συ-
κ αντήση άνθρωπος σ' εκείνη την έρημη πα-
ραλία, κι' ότι δεν μπορούσε να έξηγησεί
την παρουσία τους εκεί, εφόσον δεν εί-
χε παρακολουθήσει το ναυάγιο του «Προσκυ-
νητή».

— 'Ηταν κι' αυτός όπλισμένος, μα δεν έα-
κρέμασε το τουφέκι από τον ώμο του.

— 'Όταν ζύγωσαν άρκετά, ο Ντίκ σήκη-
σε το χέρι και τον χαιρέτησε. 'Ο άγνω-
στος τους χαιρέτησε με τον ίδιο τρόπο.

— ('Η συνέχεια στο άλλο φύλλο)

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΟΤΖΑ ΝΑΣΤΡΑΔΙΝ ΧΟΤΖΑ

Ο ΝΑΣΤΡΑΔΙΝ ΣΤΟΝ ΚΑΔΗ

Μιά φορά ο μικρός γιός του Να-
στραδίν Χότζα σαμάρωσε το γαϊδάρο
και πήγε στο λόγγο να κόψη ξύλα.

Στό γυρισμό, καθώς πήγαινε με
τον γαϊδάρο φορτωμένο ξερόκλαδα,
άνταμωσε τον μπαρμπέρη του χω-
ριού.

— Τά πουλάς τὰ ξύλα μικρέ;

— Μπράβο, τὰ πουλάω!

— Πόσο θέλεις γιὰ ὅλο τὸ φόρ-
τωμα;

— Δέκα γρόσια!

— Όλα τὰ ξύλα;

— Όλα τὰ ξύλα!

— Σύμφωνοι! Πάρε καὶ τὰ δέκα
γρόσια τότε ἀμέσως!

Γυρίζουν μαζί στο χωριό, πάει τὸ
παιδί στήν αὐλή τοῦ μπαρμπέρη, ξε-
φορτώνει τὰ ξύλα, κι' ἐτοιμάζεται νὰ
φύγει.

— Α! Γιὰ στά-
σου! τοῦ λέει ὁ
μπαρμπέρης, ἡ
συμφωνία μας ἦ-
ταν ὅλα τὰ ξύλα,
κι' ἐοῦ μοῦ παίρ-
νεις πίσω τὰ κα-
λύτερα.

— Μὰ τζάνεμ
μπαρμπέρη, πάνω
στον γαϊδάρο δὲν
ἔμεινε παρά τὸ σα-
μάρι ἀδειανό! Νά,
δὲς καὶ τοῦ λόγου
σου ἂν λέω ψέμ-
ματα!

— Θέλω καὶ τὰ
ξύλα τοῦ σαμα-
ριού.

— Μὰ δὲν μιλή-
σαμε γιὰ τὸ σαμάρι!

— Σοῦ λέω, εἴπαμε ὅλα τὰ ξύλα!
Πήρες μπροστὰ τὸν παρὰ, πρέπει νὰ
κρατήσης τὴ συμφωνία!

Τὶ νὰ κάνη τὸ παιδί, ξεσαμάρωσε
τὸν γαϊδάρο, κι' ἔκατσε καὶ ξεκάρ-
φωσε τὰ ξύλα.

— Νά, πάρτα, τοῦ λέει. Ἀφοῦ εἴ-
σαι τέτοιος ἄνθρωπος...

— Τὶ παναπὴ τέτοιος ἄνθρωπος! Ἡ
συμφωνία εἶναι συμφωνία!

Τὸ παιδί, τὸ φουσούσε καὶ δὲν κρύω-
νε! Γύρισε στὸν πατέρα του μόνο με
τὸ μέσα μέρος τοῦ σαμαριού, κλαί-
γοντας σχεδὸν ἀπὸ ντροπὴ καὶ θυμό.

— Τὸ καὶ τὸ πατέρα, αὐτὸ ἔπαθα!
Μὲ γέλασε ὁ μπαρμπέρης καὶ χάλα-
σα τὸ σαμάρι. Κι' ὅλο τὸ χωριὸ θὰ
γελάτῃ τώρα μὲ μένα, καὶ θὰ λήθῃ πὺς
ὁ Ναστραδίν ἔχει γιὸ ἕνα κουτάβι.

— Μὴ στενοχωριέσαι γιέ μου! Τὶ
νὰ γίνῃ, αὐτὴ ἦταν ἡ συμφωνία σας
στ' ἀλήθεια!

Πέρασε καιρὸς.

Μιά μέρα ποῖος φάνηκε στὸ μπαρ-
μπέρη; Ὁ ἴδιος ὁ Ναστραδίν Χό-
τζας!

— Ἐφτιασες μιὰ καλὴ ἱστορία τοῦ
γιού μου, εἶπε ὁ Ναστραδίν. Ἐγὼ βέ-
βαια πλήρωσα τὰ σπασμένα, ἀλλὰ τι
νὰ γίνῃ! Φάνηκες πιδέξινος.

— Νὰ μὲ συμπαθᾷς Χότζα μου, μὰ
ξέρεis.

— Ὁ δὲν πειράζει τώρα καϋμένε!
Περασμένα, ξεχασμένα... Ἦρθα νὰ
μοῦ ψαλιδίσῃς λίγο τὰ νένια μου καὶ
νὰ ξυρίσῃς τὸ σύντροφό μου. Πάμε
σ' ἕνα γάμο ξέρεis, καὶ πρέπει νάμα-
στε κι' οἱ δυὸ τῆς ὥρας!

— Μετὰ χαρᾶς Χότζα μου! Ὅτι
θέλεις! Τὸ μπαρμπέριδ εἶναι γεμάτο
πελάτες, μὰ θὰ σοῦ δώσω ἀμέσως
σειρά...

— Καὶ πόσὰ θέλεις γιὰ τὸ κούρεμα
καὶ γιὰ τὸ ξύρισμα;

— Τρία γρόσια μόνο!

— Νά! Πάρτα κι' ὅλας μπροστὰ!
Καὶ τώρα κούρεψέ με! Κάθησε ὁ
κούρεας ψαλλίδισε τὰ μαλλιά του καὶ
τὰ νένια του, καὶ σηκώθηκε ὁ Χό-
τζας εὐχαριστημένος.

— Πᾶω νὰ φωνάξω τὸ σύντροφό
μου! εἶπε.

Βγῆκε, καὶ σὲ λίγο γύρισε μὲ τὸν
γαϊδάρο του ξεσαμάρωτο.

— Αὐτὸς εἶναι ὁ σύντροφός μου,
εἶπε. Νὰ τὸν ξυρίσῃς!

— Σὲ καλὸ σοῦ Χότζα! Ποῦ ἀκού-
στηκε νὰ ξυρίζου
τὰ γαϊδούρια;

— Ἐμένα ἔτσι μ'
ἀρέσει νὰ εἶναι ὁ
γαϊδάρός μου. Ξυ-
ρισμένος!

— Δὲν τὸν ξυ-
ρίζω!

— Καὶ ἡ συμφω-
νία μας;

— Νὰ πᾶμε στὸν
καδῆ!

— Καὶ δὲν πᾶ-
με; Ἐχῶ ὅλο τὸ
μαγαζί σου μάρ-
τυρες!

Πήγαν στὸν κα-
δῆ.

Ὁ Χότζας διη-
γήθηκε τὴν ἱστο-
ρία τοῦ σαμαριού, καὶ τὴν ἱστορία
τοῦ γαϊδάρου.

Ὁ καδῆς ἦταν δίκαιος ἄνθρωπος,
καὶ μῆθε στὸ νόημα ἀμέσως.

— Ἐκατὸ φορές εἶπες σ' ἕκατὸ ἄν-
θρώπου, εἶπε τοῦ μπαρμπέρη πὺς
πήρες τὰ ξύλα τοῦ σαμαριού, γιατί
εἶχες κάνει συμφωνία. Ἀφοῦ τόσο
πολὺ σέβασαι τὴς συμφωνίες, νὰ κα-
θίσῃς νὰ ξυρίσῃς τὸν γαϊδάρο ὅπως
ἔχεις συμφωνήσει, ἀλλοιῶς, θὰ σὲ
κλείσω στὸ μπουντρούμι ὥς ν' ἀλλά-
ξῃς γνώμη!

Τὶ νὰ κάνη ὁ μπαρμπέρης;

Γύρισε στὸ μπαρμπέριδ μὲ κατε-
βασμένα μούτρα, κι' ἐτοίμασε τὰ ξυ-
ράφια του.

Ὁλο τὸ χωριὸ μαζεύτηκε γιὰ νὰ
παρακολουθήσῃ τὸ ξύρισμα τοῦ γαι-
δάρου.

Ὁ μπαρμπέρης εἶπε κι' ἐτοίμασαν
ἕνα καζάνι ζεστὸ νερό, κι' ἔκανε μὲ
καμμιὰ - δυὸ πλάκες σαποῦνι σαπου-
νάδα. Καὶ γράς, γρούτσ, ἄρχισε νὰ
ξυρίζῃ τὸ γαϊδάρο...

— Καὶ τ' ἀφτιά! φώναξε ὁ Να-
στραδίν.

— Κα! τ' ἀφτιά!

— Καὶ τὴν οὐρά! Μὴν ξεχνᾷς τὴν
οὐρά!...

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΜΕ

Τοὺς τρεῖς καλλιτεχνικοὺς διαγωνισμοὺς μας.
Σκίτσου, φωτογραφικοῦ τοπίου καὶ φιλοτεχνικοῦ
θέματος ποὺ δημοσιεύσαμε στὸ 39ον καὶ 40ον
τάχυος τοῦ περιοδικοῦ μας, Σὰς παρακαλοῦμε πρὶν
ἀμελῆξῃ κανεῖς. Προθεσμία σὰς δώσαμε πολλή
ὥστε νὰ προλάβετε ὅλοι. Βραβεῖα ἐξαιρετικά. Καὶ
μὴν ξεχνᾷτε τὴν διεύθυνση ποὺ θὰ στέλνεται τὰ ἐν-
δόσματα τοῦ Συλλόγου: Τζαβέλλα 20, Πειραιῶς.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

«ΝΕΑΝΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ»

(Τμημα Διαγωνισμῶν)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλοῦμε ὅλα τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου μας
νὰ μᾶς στείλουν τὴν φωτογραφία τους γιὰ νὰ κά-
νωμε τὸ φωτογραφικὸν ἄλμπουμ τοῦ Συλλόγου μας.
Τὰ μέλη εἶναι ἐλεύθερα νὰ ποζάρουν σ' ὅτι στῆσι
θέλουν. Ἀλλὰ ὅλες οἱ φωτογραφίες ὅμως νὰ ἔ-
χουν μέγεθος 6 X 9.

Περιμένουμε λοιπὸν ἀπ' ὅλα τὰ μέλη τὴν φω-
τογραφία τους.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
«ΝΕΑΝΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ»

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

1) Σύλλογε «ΔΑΔΕΣ» λέγοντάς σας Κατ. Σχο-
λεῖο δὲ θέλαμε νὰ σὰς εἰρωνευθῶμε... μὰ καὶ
μεῖς εἴμαστε καθηγητικὸς τοῦ Συλλόγου μας
ΚΜΟ! 2) Σωτήρης Κραταῖος στὸ σύλλογόν μας
δὲν ὑπάρχει! Ἰσως νὰ ὑπάρχῃ μὲ ἄλλο ψευδὺς
ὄνομα. Γιὰ τοῦτο ἂν θέλετε νὰ μάθετε στείλτε μας
ὄνοματεπώνυμον καὶ μεῖς, θὰ σὰς πληροφορήσωμε
σχετικῶς. 3) Γιστὶ οἱ Ἀπαχιδεῖς εἶναι γιὰ τίς
«ΔΑΔΕΣ»;

Πρόεδρος: «ΔΥΟ ΑΠΑΧΗΔΕΣ»
ΕΚ ΤΩΝ ΑΠΑΧΗΔΩΝ

ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

Προκηρύσσομεν ἕνα πρωτότυπο δημοψήφισμα.
Κάθε ψευδωνυμὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ γράψῃ
ὅλα ἀπ' τὴς δυὸ ἀκόλουθες φράσεις στὴς Πανο-
μαχίες. 1) «Ψηφίζω τὴν παραμονὴ τῶν ΑΠΑΧΗ-
ΔΩΝ», 2) «Ψηφίζω νὰ φύγουν οἱ ΑΠΑΧΗΔΕΣ».
Μὲ τὸ φανερό αὐτὸ δημοψήφισμα θέλομε νὰ ἀπο-
δείξωμε σὲ μερικὸν τὴν ἀγάπην ποὺ μᾶς τρέ-
φουν οἱ Πεννομάχοι. Προθεσμία δυὸ τεύχη μετὰ
τὴν δημοσίευσή τῆς παρὸς.

Βέβαιον γιὰ τὴν ἐπιτυχία
ΣΥΛΛ. ΑΠΑΧΗΔΕΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ἀνακοινούμεν ὅτι ἰδρύθη παράρτημα τοῦ Συλ-
λόγου «Ἡ Ἐνδοξὸς Ναυπακτίας» μὲ προσωρινὴν ἑ-
δρὰ τὸ Σιμόπουλον Ἡλείας καὶ ὑπὸ τὴν προ-
εδρίαν τοῦ Χρίστου Παντοῦρη.

Παρακαλοῦμε τοὺς μαθητὰς καὶ ἀναγνώστὰς τῆς
«Παιδοπόλεως», ὅπως γίνωνται μέλη τοῦ νεοῦδρυθέν-
τος παραρτήματος. Ὅποιος θέλῃ νὰ προσχωρήσῃ
εἰς τὸ νέο παράρτημα ἂς ἀποστείλῃται: Πρὸς τὸν
Χρίστον Παντοῦρη, Σιμόπουλον Ἡλείας.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Τὸ παράρτημα Σιμοπούλου τοῦ Συλλόγου «Ἡ
Ἐνδοξὸς Ναυπακτίας», προκηρύσσει τὸν Α' φιλο-
λογικὸν διαγωνισμὸν μὲ θέμα: «Κάθε ἀρχὴ καὶ
δύσκολη». Εἰς τὸν διαγωνισμὸν μποροῦν νὰ με-
τάσχουν καὶ οἱ Πεννομάχοι. Ἡ προθεσμία τοῦ
διαγωνισμοῦ μας λήγει δυὸ μῆνες μετὰ τὴν δημο-
σίευσιν.

«ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΧΑΡΑΥΓΗ» ΕΔΕΣΣΗΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ἐγκαινιάζοντας τὴ νέα περίοδο δράσεως, τὸ πα-
ράρτημά μας προκηρύσσει λογοτεχνικὸν διαγωνισμὸν
(πεζὸν - ποίημα) μὲ ἐλεύθερον θέμα ὅπως οἱ γερῆς
πένες πρέπει νὰ ἐργασθῶν καὶ νὰ παρουσιάσων
τὰ ἔργα τους, βοηθώντας καὶ τὴν προσπάθειάν
μας καὶ τὸν αὐτὸν τοὺς δύο νικητὰς βιβλία. Περι-
μένομε!!!

Οἱ συμμετοχῆς θὰ στέλνωνται: Ἡρώα Θρόλο
(Διευθυντῇ).

ΠΑΡΑΤΗΜΑ
«ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΧΑΡΑΥΓΗΣ»
ΕΔΕΣΣΗΣ

Ἰδρύθηκε μεγάλος Μακεδονικὸς Σύλλογος στὴν
Ἀθῆνα Κασσανδράς. Μακεδόνες, πρέπει ὅπως
ποτε νὰ μᾶς ἐνισχύσετε νὰ δημιουργήσωμε μὴ
Χριστιανικὴ Ἑλλάδα μὰ Ἑλλάδα τοῦ ΧΡΙΣΤΟΥ.
Περιμένουμε.

Σύλλογος «ΠΡΟΟΔΟΣ»

Η Σειρίδα των Μυρῶν

Ο ΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Πώς δὲν ἔφαγε κανεὶς ξύλο

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Σὰς χρωστῶ κάτι, δὲν τὸ ξεχνῶ. Θάχετε περιέργεια νὰ μάθετε ἂν τὶς ἔφαγε ὁ Τέλης, γιὰ τὴ σπασμένη μικρὴ λεμονίτσα. Λοιπὸν ἀκούστε τί συγκινητικὰ κι' ὁμορφα τελειῶσε ἡ μικρὴ αὐτὴ ἱστορία.

Τ' ἄλλο πρωῒ, ὅπως τὸ συνήθιζε ὁ πατέρας κατέβηκε στὸ περιβόλι νὰ δῇ καὶ νὰ καμαρώσῃ τὰ φυτανάκια πού ὅλο μέλυναν. Ἐμεῖς περιμέναμε μὲ κρυφὸ καρδιότυπι. Ὁ Τέλης διάβαζε ἕνα βιβλίο, ἀσέφορος τάχα, μὰ ἐγὼ καταλάβαινα ἀπὸ τὸ χρῶμα τοῦ πῶς δὲν ἦταν διόλου γαλήνιος.

Τ' ἄλλα παιδιά κρυφοκύτταζαν μέσα ἀπὸ τὶς κουρτίνες. Μόνο ἡ Βούλα δὲν ἦταν στὸ σπίτι. Πού πῆγε πρωῒ, πρωῒ; Σκέφτηκα πῶς, καταλαβαίνοντας τὸ τί θὰ γινόταν, ἔφυγε γιὰ νὰ μὴ βρεθῇ στὸν καυγᾶ, νὰ μὴ δῇ τὸν ἀγαπημένο της ἀδερφὸ νὰ τὶς τροπᾷ.

Κι' ἀλήθεια, νὰ πού ξεσπάει ὁ σίφουνας. Ὁ πατέρας βάζει τὶς φωνές.

— Τέλη, ἔλα κάτω!

Κατρακυλήσαμε ὅλοι τὶς σκάλες πίσω

ἀπ' τὸν Τέλη. Ὁ πατέρας ἦταν ἄγρια θάλασσα.

— Ποιὸς τὸ ἔκαμε αὐτὸ τὸ κακό; φώναξε, κυττάζοντας μόνο τὸν Τέλη.

— Ὁχι, ἐγὼ, εἶπε τὸ παιδί.

Ὁ πατέρας ξαφνιαστέκε. Ἦξερε πῶς ὁ Τέλης παραδεχόταν πάντα τὸ σφάλμα του. Ἐχασε λοιπὸν κι' αὐτὸ τὸ καλό; Ἐμαθε καὶ ψευτιὲς τώρα;

— Ποιὸς ἔσπασε τὴ λεμονιά; ρώτησε ὁ λους.

Μιλιά τὰ παιδιά. Ἐγὼ εἶχα μείνει πίσω γιὰ νὰ παρακολουθῶ ἀπὸ μακριὰ τὴ σκηνὴ καὶ νὰ μὴν προδώσω κανένα. Εἶχα περιέργεια νὰ δῶ πόσο θάντεχε ὁ Τέλης.

— Ξέρεις ποιὸς εἶναι ὁ ἔνοχος; ρώτησε πάλι τὸν Τέλη ὁ πατέρας.

— Ναί, ξέρω.

— Πές μου λοιπὸν.

— Δὲ γίνομαι ἐγὼ μαρτυρίαρχος.

Τὸ παράδειγμά του κέντρισε τ' ἀδέρφια του.

— Ἐσεῖς ξέρετε;

— Ξέρουμε.

— Ποιὸς λοιπὸν;

Τὰ στόματα μένουν κλειστά. Ἄναψε ἄγριος ὁ θυμὸς τοῦ πατέρα.

— Καταλαβαίνω, τοὺς εἶπε. Θέλετε νὰ κρύψετε τὸ φταίχτη. Μὰ δὲ μὲ γελάτε. Χρόνια τώρα ξέρω ποιὸς κάνει τὶς ζημιές. Φέρε τὸ μπαστούνι μου, Τέλη.

Πῆγε καὶ τῶφερε. Δάγκωσε τὰ χεῖλη του, μὰ δὲ μίλησε.

— Γύρισε καὶ σκύψε...

— Σταθῆτε, θείε, ἐδῶ νὰ χτυπήσετε, ἀκούστηκε τότε μιὰ φωνὴ πίσω ἀπ' τὸν πατέρα.

Ἦταν ὁ ξάδελφος τοῦ Τέλη, ὁ Κώστας πού ἔσκυβε τώρα νὰ φάῃ τὶς μπαστουνιές. Πίσω του ἔτρεχε ἡ Βούλα χαρούμενη. Αὐτὴ λοιπὸν πῆγε καὶ τὸν ἔφερε.

— Δὲ φταίει ὁ Τέλης, θείε. Ἐγὼ τὴν ἔσπασα δίχως νὰ τὸ θέλω τὴ λεμονίτσα. Τὴν ἔρριξα μάλιστα στὸ πηγάδι. Ἐλάτε νὰ σὰς τὴ δείξω.

Τὸ καταλαβαίνετε φυσικὰ παιδιά μου, πῶς δὲν τὶς ἔφαγε οὔτε ὁ Κώστας. Ὁ πατέρας πού ἐκτιμᾷ τὴν εὐαισθητικὴν πρὸς τὸν ἀπ' τὴ λεμονίτσα του, συγχώρεσε τὸ παιδί πούχε ἔρρει αὐθόρμητα νὰ ὁμολογήσῃ τὸ φταίξιμό του.

Κι' ὁ Κώστας ἀγκάλιασε τὸν Τέλη κι' ὁ Τέλης τὴ Βούλα.

Ἦμουν συγκινημένη. Ὁ Θεὸς νὰ σὰς ἔχη καλὰ παιδάκια μου, πού μὰς δίνετε τέτοιες χαρὲς μὲ τὸν ὁμορφὸ χαρακτήρα πού φτιαχνετε λίγο λίγο. Γιατί, εἰμαι σίγουρη πῶς κανένα ἀπ' τὰ παιδάκια πού μὲ διαδάζουνε, δὲ θὰ πούνε ποτέ τους ψέμμα.

Ἡ γιαγιά KANTIANH

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Τὸ Πτεινάρι

Μιά φορά κι' ἕνα καιρὸ ἦταν ἕνας χωρικός πού εἶχε ἕνα πτεινάρι

Τὸ μικρὸ πτεινάρι ξυπνοῦσε κάθε μέρα πρωῒ - πρωῒ. Ἀλλὰ ὁ χωρικός ἀγαποῦσε πολὺ τὸν ὕπνο καὶ δὲν τοῦ ἄρεσε καθόλου νὰ ξυπνᾷ πρωῒ. Κάθε μέρα ὅμως, ἀπ' τὰ χαράματα τὸν ξυπνοῦσε τὸ πτεινάρι του, πού ἔρχόταν ἔξω ἀπ' τὸ παράθυρό του καὶ φώναζε:

— Κουκουρίκου, κουκουρίκου!... Κι' ἔτσι ὁ χωρικός δὲν μπορούσε νὰ κοιμηθῇ καὶ πεταγόταν ὅπ' τὸ κρεβάτι του.

Ἐνα πρωῒ τὸ μικρὸ πτεινάρι ἄρχισε νὰ φωνάζῃ πρὶν ἀκριβὴ χαράξῃ.

— Κουκουρίκου! Κουκουρίκου... Οἱ φωνές του ἔγνυναν τὸν χωρικό.

— Αὐτὸ τὸ μικρὸ πτεινάρι ὅν θὰ μ' ἀφήσῃ νὰ κοιμηθῶ, εἶπε. Θὰ φυτέψω τὸ κτήμα μου. Κι' ἔτσι δούλεψε ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ τὸ κτήμα φυτεύτηκε.

Μιά νύχτα ὁ χωρικός ἔπιασε τὸ πτεινάρι καὶ τὸ ἔκλεισε στὴν ἀποθήκη.

— Τώρα, εἶπε, θὰ χορτάσω ὕπνο· θὰ κοιμηθῶ ὡς τὸ μεσημέρι.

Ἀλλὰ τὴν ἄλλη μέρα πρωῒ - πρωῒ τὸ πτεινάρι τὰ κατάφερε καὶ πέταξε ἀπ' τὸ παράθυρο τῆς ἀποθήκης. Ἐτρεξε γρήγορα - γρήγορα στὸ σπίτι καὶ ἄρχισε νὰ ξεφωνίζει:

— Κουκουρίκου, κουκουρίκου... Ὁ χωρικός ἀκούσε τὶς φωνές καὶ ἔγνυνε πολὺ θυμωμένος.

— Πάλι ἐσύ, κακὸ πτεινάρι. Νομίζω πῶς δὲν θὰ γλυτώσῃς τὸ σφάλμα. Τώρα πιά δὲν μπορῶ νὰ κοιμηθῶ. Ἄς πάω νὰ βγάλω τὰ βότανα ἀπὸ τὸν κήπο μου. Κι' ἔτσι πῆγε καὶ δούλεψε κι' ἔβγαλε ὅλα τὰ βότανα. Καὶ σὰν ἦρθε τὸ βράδυ ἔπιασε τὸ κοκκοράκι τὸ ἔβαλε στὴν ἀποθήκη καὶ τὸ σκέπασε μ' ἕνα μεγάλο καλάθι. Ἐπειτα ἡσυχος ἔπεσε στὸ κρεβάτι του γιὰ νὰ χορτάσῃ τὸν ὕπνο.

Ἀλλὰ τὴν ἄλλη μέρα, πρωῒ - πρωῒ, τὸ πτεινάρι τὰ κατάφερε πάλι καὶ βγήκε, ἔτρεξε κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ χωρικοῦ καὶ ἄρχισε νὰ φωνάζῃ.

— Κουκουρίκου, κουκουρίκου... Ὁ χωρικός ἔγνυνε, ἔξω φρενῶν ἀπ' τὸν θυμὸ του, ἄρπαξε τὸ πτεινάρι καὶ τῶσαξε...

Κι' ἔτσι πιά ἡσυχασε. Καὶ τὴν ἄλλη μέρα κοιμήθηκε ὡς τὸ μεσημέρι. Σὰν ἔγνυνε αἰσθανόταν τὸν ἑαυτοῦ τοῦ πολὺ κουρασμένο καὶ δὲν μπορούσε νὰ κάνῃ καμμιά δουλειά. Τὴν ἄλλη μέρα ἔγινε τὸ ἴδιο. Καὶ τὴν ἄλλη καὶ τὴν ἄλλη...

Ὅλο τὸ καλοκαίρι τὰ βότανα καὶ τὰ ἀγκάθια φύτευναν στὸ κτήμα του. Καὶ μεγάλωναν καὶ μεγάλωναν... κι' ἔπνιξαν τὸ καθετί.

Σὰν ἦρθε ἡ ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ ὁ χωρικός κατέβηκε στὸ χωράφι του γιὰ νὰ θερίσῃ. Μὰ δὲν βρῆκε τίποτα. Τὰ σπαρτά του εἶχαν ὅλα ξεραθῇ, εἶχαν πνιγῇ ἀπ' τ' ἀγριοχόρτα.

Λυπημένος ὁ χωρικός τράβηξε γιὰ τὸν κήπο του γιὰ νὰ μαζέψῃ τοὺς καρποὺς ἀπ' τὰ δέντρα. Κι' ἐκεῖ ὅμως δὲν βρῆκε τίποτα γιατί οἱ κάμπιες καὶ τὰ σκουλίκια εἶχαν καταστρέψει ὅλα τὰ φρούτα.

Ὅταν ὁ χωρικός εἶδε πιά πῶς δὲν εἶχε τίποτα νὰ φάῃ, θυμήθηκε τὸ πτεινάρι του καὶ μετάνιωσε γιὰ τὴν τεμπελιά του. Κι' ὠρκίστηκε νὰ εἶναι πάντα ἐργατικός.

Ἡ ΑΝΕΜΗ

Ὁ Χαράλαμπος Μπάλτας μ' ἐρωτᾷ: Τί εἶναι ἐ-
κεῖνο, εἰδύλλιο, σονέττο;

$$\begin{array}{ccccccc} \text{---}'\text{uu} & \text{---}'\text{uu} & \text{---}'\text{uu} & / & \text{---}'\text{uu} & \text{---}'\text{uu} & \text{---}'\text{u} \\ \text{---}'\text{uu} & \text{---}'\text{uu} & \text{---}' & / & \text{---}\text{uu} & \text{---}\text{uu} & \text{---}' \end{array}$$

Τὸ εἰδύλλιον εἶναι ἓνα εἶδος ποιήσεως
μετ' ὑπόθεσιν τὸν ἀγροτικὸν βίον μετ' προεξέ-
χον ἄλλα ὅχι μοναδικὸν θέμα τὴν προεξέ-
στη τοῦ ἀγνοῦ ἐρωτικῆς ἀσφάτουτος τῶν
ποιμένων. Τὸ εἰδύλλιον εἶναι ποίημα
ἀπείριστον, χαρίεν, καὶ φυσικὸν ὅπως, μετ'

Ο ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΣ

Η Β' ΜΟΝΑΣ ΕΒΡΟΥ

Προαιρετικές Είσοφοι

Ελάβαμε τις παρακάτω προαιρετικές εισφορές:	
Νικάλαος Εύθυμιάδης	2500
Κωνσταντίνος Δημ. Μεταξάς	5000
Σωτήρης Καρλής	1000
Μανούκ Δεροβακιμιάν	5000
Διονύσιος Γ. Καρράς	9000
Αστέριος Χατζζούδης	2000
Γεώργιος Σαουλίδης	2000

Τὴν ἑορτὴν ἔκλεισε ἐνὰς γένος περὶ τσιώτης, ὁ ὅποιος ἀφ’ οὗ ἐφίλησε τὴ Σημαίαν, ἐπλησίωσε τὴν ἐντεταμένην Κυρία καὶ τὸν κ. Διοικητὴ καὶ εἶπε: «Μὰς χαρίζετε στιγμὴς μεγαλὴν εὐχαρίστησης. Ονειρευόμην ὅτι μπορούσε νὰ δῇ κατὶ ὥρα ἰσχυρὸν παραγκωνισμὸν χωρὶς μὰς ἀλλὰ δὲν τὸ πιστεύω. Νὰ ποῦ ἡ Βασιλισσὰ μὰς ἔστειλε σὰς καὶ κἀνὰ τὸ ὥραϊο αὐτὸ «Σπίτι» γιὰ τὰ παιδιὰ μὰς...».

Στις 2-9-51 ἐτελέσθησαν με μεγαλο-
πρέπεια τὰ ἐγκαίνια τοῦ «Σπιτίου τοῦ
παιδιοῦ» Παναγίτσας. Κατ' ἀρχὴν ἔγινε ὁ
ἀγιασμός ἀπὸ τὸν Πρωτοσύγγελον Ἑδέσ-
σης καὶ μετὰ ἡ ἀρχηγὸς ἔδωσε τὸ παράγ-
γελμα πρὸς «ὑπόσχεση» καὶ ὅλα τὰ παιδιὰ
ὑποσχέθηκαν τ' ἀκόλουθα: «Βασιλιάσσα,
Μητέρα μου. Σοῦ ὑπόσχομαι νὰ τιμῶ
καὶ νὰ ἀγαπῶ τὸ «Σπίτι» ποῦ μοῦ χά-
ρισε. Νὰ εἶμαι πιστὸς στὸ Θεὸ καὶ στο
Βασιλιά μου, νὰ γίνω καλὸς ἑλληνας,
καλὸς πολίτης καὶ καλὸς ἀγρότης, νὰ ἀ-
γαπῶ τὴ γῆ τοῦ χωριοῦ μου, καὶ νὰ δου-
λεύω πάντα γιὰ τὸ καλὸ τῆς Πατρίδας μου.
Μάρτυς μου ὁ Θεός».

Μετὰ ἐπακολούθησε ἡ ἔπαρση τῆς Ση-
μαίας, καὶ ὁμιλία στὴν Ἑλληνικὴ ἀπὸ τὴν
πρέσβειρα τοῦ Βελγίου.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΙΔΟΠΟΛΗ ΖΗΡΟΥ

Εἰς τὸ τέλος τῆς ἑορτῆς ᾠροῦντο ὁ κ. Κων-
 λης ἡ νικητὴ ἔκλεισε μὲ τὸν Ἑθνικὸν ὕμνον.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΛΑΠΠΑΣ
(Παιδόπολις Ζηρού)

Πεννομαχίες

Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμές 2.000. Δημοσιεύσεως άγγελιών μέχρι 30 λέξεων: 100 δραχμές ή λέξη. Για κάθε λέξη πέραν από τις 30: 500 δραχμές).

1092) Πρωτοπαίνοντας στην κίνηση χαιρετώ όλους - ες και ιδιαιτέρως τόν Μάριο, Έσπιο. Σταυροφόρος του Χριστού

1093) Χαιρετώ τούς Πεννομάχους 'Ιδιαιτέρως Πειρατή. Κουρσάρος Φ.

1094) Σκαλιστήρι=γιά να σκαλίξη ντομάτες. Κουρσάρος Φ.

1095) 'Ασμοδαίος=Μπούκος. Κουρσάρος Φ.

1096) Διάβολε κάτσε φρόνιμα να μην βαλτώ μαζί σου γιατί θα φας μια χατεριά που θάν' όλη δική σου. Κουρσάρος Φ.

1096Α) Πολύ μεγάλο λάθος Ρεθυμνιώτη. Δεν κατόλαδες από που είμαι. Μέλισσα

1097) Σε γνωρίζω 'Αγωνίστρια είμαστε πατριώτισσες. Θα γράψω Ταπεινέ. Μέλισσα

1098) Θερμοαντιχαιρετώ Αύγεινέ. Συμφών και-έγω Ταπεινέ, Κατεπάνω, Ρεμή και Α. Φωτός. Πρωινή Δροσιά (Πρώην 'Ατρόμητη)

1099) Μπούμ! Δεν χαιρετώ κανένα. Τρυποκάρυδο

1100) Προσεχώς! Σκίτσα πεννομάχων, Ροδό-πoule συμμαχούμε; Τρυποκάρυδο

1101) Α. Ροδόπουλε (754) όσα δεν έφτανε ή όλεπού... 'Ικαρε (726) είσαι δεινός... φουκα-ράς. Ζ. Ρενουάρ άλληλογραφούμε; 'Υπερος

1102) Κ. Νάυλον (721) πρόσεχε μην έκραγής και—σάν ναύλον—λυσώσης. Ν. Σαλονικιέ τόσο και-ρό έκαμες να έτοιμάσης τις έκ... πλήξεις; Κρίμα στις δημοσιεύσεις... 'Υπερος

1103) 'Εξάψαλμε, πήγαινε μωρό μου στον παπα να σου διαβάση τ' όνομά σου. Μενεξές

1104) Κ. Διαβολάκι ξέρεις; ότι: όποιος πολύ ψηλά πετά στα σύννεφα να φθάση στο χαμηλότερο κλαδί του γράφει ο Θεός να κάτση. Μενεξές

1105) Ντολορές, Εύριπε! άλληλογραφούμε; Μενεξές

1106) Α. 'Ελληνίδα δεν κάνει να μου γίνης γνωστή; Χρυσομαλλούσα άλληλογραφούμε; Πεννο-μάχοι λίγο ευγενικοί με τα κορίτσια γιατί θέχετε να κάμετε μ' έμένα τόν προστάτη τους. 'Αδωνίς

1107) Ρεζεντά, Γ. Βιολέτα, Ζελίνα, Ντολορές σάς χαιρετώ έγω ο υπερασπιστής σας. 'Αδωνίς

1108) Κ. Διαβολάκι θα βρής τόν δάσκαλό σου ο' έμένα τήν... 'Αλκυόνα

1109) Τρέμετε όλες οι πεννομάχες τήν φτερωτή και δυνατότερή σας. 'Αλκυόνα

1110) 'Αρίωνα, κι' αν άλλαζες τ' όνομα δεν άλλαζες και σώμα τρέμε τήν... 'Αλκυόνα

1111) Κ. Διαβολάκι=Τρισκατάρατη. Γλωσσοκο-πάνα=Σμυρνιά. Μυγχάουζεν= Χαλιμάς. Τάκης Ρούμελης

1112) Α. 'Ιππότη έρχομαι έγω (914) στις έ-ξυπνοκουταμάρες σου για όλάτι. Τάκης Ρούμελης

1113) Πανώφλε Κατρίδη πρόσεξε θα σέ χαμη-λώσω. Τάκης Ρούμελης

1114) Χαιρετώντας όλους - ες άλληλογραφώ με όλους - ες. Γράφω στην έξης διεύθυνση. Γιάννης Σπανέλης, Γυμνάσιον Πλωμαρίου. 'Αστραπόδροντον (Πρωτοπόρων)

1115) Νομίζω Πισιρδόνι ότι ήττηθήκατε από 'Ολυμπιακοαετιζήδες (4-0!!, 1-0, 2-1). Θανάσης Μπέμπης

1116) Π. Κατρίδη σε δικαίωνα (879) τόν γνω-ρίζω. Θανάσης Μπέμπης

1117) Χαιρετώ: Σκαλιστήρι (άπηντησα), Πειρα-χτήρι, Π. Κατρίδη, 'Αθλη. Διαβολάκι και Χ. Δρόσο. Θανάσης Μπέμπης

1118) 'Ερυθρόλσκε είσαι σύμμαχός μας; ('Ο-λυμπιακός). Θανάσης Μπέμπης

1119) 'Εγώ ο Δόν Κιχώτης ο περιπλανώμενος Ιππότης, χαιρετώ όλους και όλες στεριανούς και νησιώτες. Δόν Κιχώτης

1120) «Στρατιώτη του Χριστού» θα συμμαχή-σουμε και θα εξοντώσουμε τ' ό Κεφαλληνήτικο Δια-βολάκι. Δόν Κιχώτης

1121) Τα «ΔΩΡΑ» μου: Δίνω Ένα όνειροκρίτη εις τόν Μπέμπη τόν Θανάση για να δη, από τ' ό τέρμα τότε μπόλ θα... περάση! 'Εξάψαλμος

1122) Και στον Μπούλη... μπιμπερό πουν' άνέκαθεν μωρό! (Συνεχίζονται) 'Εξάψαλμος

1123) Θ. Μπέμπη (952) έχασες τ' ό παρελθόν του... Πισιρδόνι (896) ωραία τούς τα λές. 'Ε-φέτας ο Πανσθηναϊκός θα παρουσιάση έκπληξεις. Τολμηρό 'Ελληνόπουλο

1124) Πειραχτήρι (950) πολύ τραγικά τα λές. Τολμηρό 'Ελληνόπουλο

1125) Πρωτοπαίνοντας στην κίνηση χαιρετώ όλους - ες και ιδιαιτέρως Μυγχάουζεν και Ντολορές. 'Αγνός Θρακιανιώτης

1126) ΔΑΔΕΣ=ό σύλλογος με τ' άγνα Ιθα-νικά. Προχωρήστε. Ο φίλος τών Πεννομαχιών Πλάτων

1127) Ν. Σαλονικιέ. Συγαρητήρια (898). Πλάτων

1128) Α. Ροδόπουλε. Γεια χαρά. Πλάτων

1129) «Ταπεινέ» προχωρώ στο σύλλογό σας. Στρατιώτης του Χριστού

1130) 'Ατρόμητη θα άνήκω εις τόν ανωτέρω Σύλλογον, Στρατιώτης του Χριστού

1131) Δροσπηγή εύχαριστώ. Μήπως γνωρίζο-μαστε; Στρατιώτης του Χριστού

1132) «Κεφαλληνήτικο Διαβολάκις συμμαρφώσου με τήν συμβουλήν μου (274) γιατί θα άποκηρυ-χής ως παρανομοφειδωνυμούχος. Στρατιώτης του Χριστού

1133) Πεννομάχοι κυνηγάτε κατά πόδας τ' ό Δια-βολάκι. Στρατιώτης του Χριστού

1134) Πρωτοπαίνοντας στην πεννομαχοστήλη, χαιρετώ όλους - ες. Δέχομαι άλληλογραφία. Γράψτε. Νίκον 'Αθανασιάδην 'Αγιά Πάργας. «'Αητός της Κρανιάς»

1135) Προσοχή πεννομάχοι είμαι ο «'Αητός της Κρανιάς»

1136) Περιμένω να ιδώ τόν καλλίτερο σύλλογο να προσχωρήσω. Μένω άνεξάρτητος. «'Αητός της Κρανιάς»

1137) Πρωτοπαίνοντας στο στίβο τών πεννο-μάχων χαιρετώ όλους - ες. «Πινόκκιο» «ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ»

1138) Θεάματα: Κ. Διαβολάκι = Κάλαθος ά-χρήστων. Γλωσσοκοπάνα= Σκερδελές. «Πινόκκιο» «ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΤΕΡΟΣ»

1139) Για τις «Πεννομαχίες» Γλάρε τί να γρά-ψω; Βαριέμαι τήν άλληλογραφία. Χίλια εύχαριστώ Μυρσίνη

1140) Χαιρετώ: Ζελίνα, Φάρο 'Αρετής, Γλάρι του 'Ιονίου. Μυρσίνη (Πρωτοπόρων)

1141) Πρωτοπαίνοντας στην κίνηση χαιρετώ ό-λους - ες. Ζορρό ο έκδικητή

1142) Δράκε 'Ανίκητε πάψε να μάς κάνης τ. ζόρικο. Πιστεύω από τ' όνομά μου τουλάχιστον ν καταλαβαίνης. Ζορρό ο έκδικητή

1143) Κόκκινε Βράχα, Κορίτσι Νάυλον θας χα-ρετώ. Ζορρό ο έκδικητή

1144) Γλωσσοκοπάνα κοπάνα τήν γλώσσα σι με τ' ό γουδόχερο. Ρόδινο Μπουμπού

1145) 'Αφρολουσμέθε Θερμαίκε άλληλογραφο-με; Πρωτογράφε. Ρόδινο Μπουμπού

1146) Χαιρετώ θερμά τις Ντόρα, Ξανθή 'Αμ-ζόνα, Νίκο Σαλονικό. Ρόδινο Μπουμπού

1147) Σ' ΟΣΟΥΣ ΜΑΣ ΠΕΙΡΑΞΑΝ: «Για να ιδούν ότ' είναι ψεύτες ός κυττάζουν... σε καθρέφτες». Δυό 'Απάχηδ

1148) Δέχομαι άλληλογραφία με όλους τ' ό άνεξάρτητους αναγνώστας τού περιοδικού μας. Φαίδων

(Πρόεδρος «ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ»)

1149) Προχωρήστε όλοι στον Πανελλήνιο Σί-λογο «ΝΕΑΝΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ» για να δρί-τήν πραγματική νεανική δράση και χαρά. Φαίδων

(Πρόεδρος «ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ»)

1150) 'Αν βέλουν ός μου γράφουν οι: 'Ασπ. Κ. Περιστέρaki, Ξανθή Κατάσκοπο, Περίφανη Μακί-νοπούλα, 'Ατρόμητη 'Ελληνοπούλα, 'Ηχώ της ρήνης, Καστανή 'Αμαζόνα, και 'Ερμπετ στην εύθυνση; Ρηγόπουλον Ευστάθιον, Τζαδέλλα Πειραιεύς. Φαίδων

(Πρόεδρος «ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ»)

1151) 'Εδω «ΚΥΚΛΩΨ» όπακούστε στούς γους μου: Κ—ΥΡΙΟΝ, Υ—ΜΝΕΙΤΕ, Κ—ΥΡΙΟ Α—ΑΤΡΕΥΕΤΕ, Ω!—Ψ—ΥΧΑΙ ΑΝΘΡΩΠΩΝ. 3. Κύκλωψ εΔΑΔΩ

1152) Ν. Σαλονικιέ, 'Ανέμων, Δ. Εύρωτα, ἀλ-
ληλογραφεύμε; Γράψατε: Γκανάτσαν Γεώργιον, Γυ-
μνάσιον Γρεβενών.

Κύκλωφ «ΔΑΔΩΝ»

1153) 'Επαναρχόμενος στην κίνηση χαιρετώ θ-
λους - ες Φ. Δόξης γιὰ χαρά. Ζήτω ὁ 'Απόλλων
καὶ ὁ ΝΟΠ. Σταυροφόρε τοῦ βορρᾶ σὲ κάνω φίλο
μου. Γιὰ χαρά. Προσὸχὴ ὅλοι ἀπὸ τὴν νέαν Πεν-
νομάχον 'Αλ - κύων. Ἀγνὴ ψυχὴ θέλω τὴν φιλιαν
σου. Γράψε: Καραϊσκάκη 208. Πάτριαι διὰ Α.Ι.Σ.
Γεράκι τῆς 'Ερήμου

1154) Δηλαδὴ, Γαλάζια... Τραγωδία (ἢ καὶ
Ραψωδία), Ρούνη (σοῦ συνιστῶ νὰ αὐτοκτονήσης.
Δὲν κάνει νὰ ζῆς). Νίκο Φωτεινὴ (κρίμα, εἶσαι
πρόεδρος καὶ συνονόματος), δὲν σᾶς... πληρῶ-
τὸν ὀφθαλμόν; 'Οχι; 'Ε, τότε ἐλάτε νὰ ἐπισκε-
φθῇτε τὴν... γάτα μου τὴν 'Ασπασία!

Νίκος Σαλονικιὸς
(ὁ αὐτοκράτωρ τῶν «Πεννομαχιῶν»)

1155) Πρωτομπαίνοντας στην κίνηση χαιρετώ
ὅλους - ες. Κηρύττω πόλεμο. Τ' ἔρματά σας.
Μέγας Ναπολεὼν ('Ανεξάρτητος)

1156) Προσὸχὴ! Προσὸχὴ! Μὲ μεγάλη ὀρμὴ
μπαίνω στὴν πεννομαχικὴ κίνηση τῆς «Παιδοπο-
λεως». Πεννομάχοι, φυλαχτήτε. Ντολορέζ ἢ γλώσ-
σα σου θέλει κόψιμο. Νὰ θυμηθῇς τὴν Πρωτοχρο-
νιά νὰ σοῦ δωρίσω ἓνα ψαλλίδι.

Τζάκ Λόντον

1157) Κορίτσι Νάυλον, εἶσαι πραγματικὰ Νάυ-
λον. Τί λὲς γιὰ μιὰ ἐπιστολούλα; Πρωτογράφε.
Πριλλάντης «ΔΑΔΩΝ»

1158) 'Επίσης Κρητικοπούλα. Εἴμαστε συμπα-
τριῶτες.

Πριλλάντης «ΔΑΔΩΝ»

1159) Δέχομαι ἀλληλογραφία ἀπὸ ὅλους - ες
μέσω περιοδικοῦ.

Πριλλάντης «ΔΑΔΩΝ»

1160) Ρομπὲν τῶν Δασῶν εἴμαστε συνεπαρχιώ-
τες. Ἐγγραφα.

Πριλλάντης «ΔΑΔΩΝ»

1161) Γουλιέλμε Τέλε (155) ἐσιώπησες; Κρίμα
νὰ λὲς πὼς εἶσαι ἔτοιμος γιὰ... πόλεμο! Χά,
χά!!

Πριλλάντης «ΔΑΔΩΝ»

1162) Κρίμα Πάνε Μαλεβέ /
κακομοίρη, παλαδὲ,
ἀπὸ μουσουργὸς νὰ γίνης
παλαδὸς καὶ κακομοίρης.

Πριλλάντης «ΔΑΔΩΝ»

1163) Θερμοαντιχαιρετῶ Κόκκινε Βράχε. Εἶμαι
ἰλὴ τοῦ λαοῦ. Μυροῖνη, 'Αετιδέα ἀλληλο-
γραφεύμε; Πρωτογράφα. Πειραχτήρι, ἐπαναστατῶ.
'Απ' τὴν ἀνάποδὴ 'Αποκληρωμένε 'Ιππότη (913-
40). Δὲν σὲ ἀναγνωρίζω 'Απόλλων (925-40).
'Απράδο Τίκη. 'Αλκυὼν προσχώρησε.

Δροσοπηγὴ
(«Πνευματικῆς Χαραυγῆς»)

1164) Προσὸχὴ, καταφθάνω μὲ τὸ σπαθὶ στὸ
ἐρί, ξέρετε εἶμαι ὁ

Σταυροφόρος τοῦ Βορᾶ

1165) Χαιρετῶ 'Αθλ. Διαβολάκι, Σκαλιστήρι
καὶ Θανάση Μπέμμη. Ζήτω ὁ 'Ολυμπακός, κάτω
Α.Ε.Κ.

Σταυροφόρος τοῦ Βορᾶ

1166) 'Αλκη Ροδόπουλε καὶ Τρομερὲ Τσακιτζῆ,
'εννομαχοῦμε;

Σταυροφόρος τοῦ Βορᾶ

1167) Προσὸχὴ! 'Αποκαλύψεις: Κεφ. Διαβο-
λάκι = 'Αποκληρωμένος 'Ιππότης. Θανάσης Μπέ-
μης = Μισιάρικος Μπ... 'Απόλλων, παρακαλῶ,
ἰγώτερες ἀγγαλίες διότι κίνδυνος ἀπωλείας φαί-
σας!

Ρούνη «ΔΑΔΩΝ»

1168) 'Αλκηστη, 'Αετιδέα προσχωρήστε στὸν
ριστιανικὸν σύλλογον ΔΑΔΕΣ.

Ρούνη «ΔΑΔΩΝ»

1169) Θερμοαντιχαιρετῶ τοὺς: Ταπεινόν, Φίκη,
Βράχον καὶ Ντίκ Σάντ.

Βαρώνας Μυνχάουζεν

1170) Σὺν Βαρώνας πού εἰμαι συμβουλευόμενος τοὺς
Μπέμμη (877), 'Ερυθρόλευκον νὰ περιοριστοῦ
ὅτι ὁ ὑψώνων ἐαυτὸν ταπεινωθῇσεται.
Βαρώνας Μυνχάουζεν

1171) Σκαλιστήρι ἀπαζιῶ. Βαρώνας Μυνχάουζεν

1172) Θερμοαντιχαιρετῶ 'Αλκυὼνα, 'Αδωνη.
Καλὰ κάνεις Κ. Νάυλον (969). Πότε σοῦ ἔδω-
σαν 'Απόκληρε 'Ιππότη; (915). Μπράβο ὅμως εἰ-
λικρινεῖα. Πρῶτὴ φορὰ ἀκούω κάποιον νὰ διατυμ-
πανίζει ὅτι εἶναι... καυτός. (Θέλω νὰ πῶ ὁ κα-
θένας τοὺς ὁμοίους του συμπαθεῖ... 'Ο νοῶν, νο-
εῖτω). 'Ετσι;

Ντολορέζ

1173) 'Επαναπροσχωρῶ στὴν «Πνευματικὴ Χα-
ραυγὴ». 'Εννοεῖται ὅχι σὺν Γαλάζιος 'Αγγελοσ,
ἀλλὰ σὺν Ντολορέζ.

Ντολορέζ

1174) Τί παλαισιπωλεία μᾶς λὲς 'Ελεύθερο Που-
λὶ γιὰ τὴν (792) πού σὲ ἔκανε παπᾶρι ἀπὸ τὴ
φούρκα.

Πάνος Μαλεβός

1175) Θεάματα: 'Απάχηδων: Χωρὶς στοργή.
Κ. Διαβολάκι: Εἰδικὸς ἐπὶ τοῦ θυροῦ. Τὸς-Τὸ:
Οἱ μεγάλοι ἄνδρες τοῦ παρελθόντος. Γλωσσόκοπα-
νας: ('Αργεῖ).

'Αλκηστης

1176) 'Αετιδέα, Χρ. Ρουμελιωτάκι, μήπως
προτιμάτε Ταρζάν ἀπὸ τὰ «Σοφὰ τῶν Σπαρτια-
τῶν λόγια»; Συλλυπητήρια γιὰ τὸ γούστο. Εἰλι-
κρινά, λυπούμαι! Θερμοαντιχαιρετῶ 'Υπερον. Χαι-
ρετῶ Δροσοπηγὴ, Ἀγνὴ Ψυχὴ, Ζ. Ρενουάρ.
Δάφνη Εὐρώτα ('Ολάνθιστη)

1177) 'Ηρωϊκὸ Ρουμελιωτόπουλο, λυπούμαι, ἄ-
δυνατῶ. Γιὰ, χαρά. 'Απόλλων, Πρακτορεῖον 'Α-
θλητικῶν Εἰδησεων εἶσαι; Πάψε πιὰ. 'Απάχηδες,
ντροπή σας. Οἱ «Ἀδελφοί» εἶναι ὁ σύλλογος τῶν
συλλόγων. Συγχαρητήρια στὰ μέλη του.
Δροσοσταλίδα ('Ανεξάρτητη)

1178) Χαιρετῶ τὸν καλύτερο σύλλογον «Ἀδελφοί»,
τοὺς: Χριστιανόπουλα, Αἰματοδοσμένο Γράμμα
καὶ τοὺς εὐχομαι δράση χριστιανική!

Φλοῖσδος Εὐρώτα
(Μελωδικώτατος!)

1178Α) Χαῖρε: βάθος βλακειᾶς Πιτισριδониὸ τὸ
ἀμέτροτον.

Χαῖρε: βάθος σαχλαμάρας Πομερὺ δυσθεώρητον.
Χαῖρε: τῆς Γλωσσόκοπᾶνας ἢ ἀλίπαστη γλώσ-
σα πρὸς σκούπα ὁμοιάζουσα.
Χαῖρε: τὸ «Πρωτοπάρων» τὸ ἀκαταμάχητον
θράσος.

Χαῖρε: Φ. 'Αρετῆς ἢ προεδρία.
Χαῖρε: Ν. Σαλονικοῦ αἰ ἐκπληξίεις.
Χαῖρε: Ζ. Ρενουάρ ταλέντον τὸ ἄφθαστον.

Τζίτζιφρικός

1179) "Ανθρωπὸς τις ἠρώτησε Θρύλον: «Τ' εἶ-
δες Θρύλε εἰς τὸν "Αθῆν πού ἐπῆγες;». Θρύλος
(τραγουδιστὰ), εἶδα φόδους, εἶδα τρούους, ξελι-
γυμούς καὶ πόνους.

Τζίτζιφρικός

1180) Ζ. Ρενουάρ ἐξισώνεις τὴ βούρτσα σου
μὲ τὸ πινέλο τοῦ μεγαλοῦ Γάλλου καλλιτέχνη;
Τὰ μεγάλα ὀνόματα δὲν κάνουν τοὺς μεγάλους
μάτα. ἀλλὰ οἱ μεγάλοι ἄνδρες τὰ μεγάλα ὀνό-
ματα.

Τζίτζιφρικός

1181) Ζελίνα, ὅποιος ἔχει μύγες μυγιάζεται,
μήπως εἶσαι κι' ἐσύ ἐν' αὐτᾷ;

Τζίτζιφρικός

1182) Σ. "Αστεγε, ἂν πατήσω ἀγκάθι (793),
θὰ ζητήσω νὰ μοῦ τὸ ἐξαγάγῃς, μήπως σὲ ὑπο-
τιμᾷ ἡ ἐργασία αὐτή;

Τζίτζιφρικός

1183) Τ. Σίλδερ (702) προσὸχὴ γιατί τὰ ἀέ-
ρια εἶναι δηλητηριώδη. Δηλ. (ἐννοεῖς);

Τζίτζιφρικός

1184) 'Ανίκητε, κάνε καὶ τίποτε δικό σου
(830). Μὴν ἀντιγράψῃς τὴν ἱδία μου ἀγγελία
(142).

Τζίτζιφρικός

1185) Αὐγερινὸς = τὸ γεροντοπαλλήκαρο. Ζε-
λίνα = ἡ ὁμορφὴ γεροντοκόρη. Γλωσσόκοπα =
Εὐθυμὴ χήρα. Π. Μαλεβός = Π. Παλαδός. Κ.
Νάυλον. — Εὐφλεκτός ὤλη.

Τζίτζιφρικός

1186) Θερμοαντιχαιρετῶ: Γ. Τέλλο (731) καὶ
'Υπερο (739). Περ. ω.

Τζίτζιφρικός

1187) Μικαίοντα καθυστερῶμένα στὸ σαλόνι
τῶν πεννομαχιῶν, χαιρετῶ: 'Αλκη Ροδόπουλο =
παιδὶ θούμα. 'Ικαρε ἔγγραφα. Συγχαρητήρια εἰς
γιὰ τὸ φευδωνυμο.

Ντέντακι Χ

1188) Κ. Διαβολάκι εἶσαι μιὰ φορὰ βλάπας
μὲ πατέντα κι' ἔχεις τρεῖς μὲ οὐρά. Μυαλοῦδαι.
Ποῦνε τέντα κι' ὄψη παλαδοῦ. Θεε μου!... Σῶσε
κι' ἀντιλαβοῦ.

'Αμφιτρίση

1189) 'Ο φίλος μας Σαλονικιὸς
θὰ ἐπρεπε προτοῦ κρεπάρει,
σὺν αὐτοκράτορος κι' αὐτός,
τὸν ἐαυτὸ του νὰ σκιταρῇ.
Στέγος 'Αστεγος (ὁ σατυρίζων...)

Στέγος 'Αστεγος

1190) 'Απ' τὸν 'Αλκη περιμένω λυδ λογάκια
ὡς τραγουδάκια.

Στέγος 'Αστεγος

1191) Προσὸχὴ! Προκηρύσσω διαγωνισμόν
«Γλωσσόδοῦτου». Προθεσμία: τρίμηνη. Βραβεῖα:
Δύο ποιήματά μου μὲ ἀφίερωση. Οἱ «γλωσσόδο-
τες» πρέπει νὰναι πρωτότυποι!

'Εξάφαλμος

1192) "Ενα παράδειγμα: Σταυροσύλικας —
Λισκόστραβος — Βρουστάλιακας μὰ τί Βαστρά-
κουλίας!

'Εξάφαλμος

1193) "Ολοι γράψτε «Γλωσσόδοῦτες».

'Εξάφαλμος

1194) 'Αντιχαιρετῶ Μπέν Γκάν, 'Αλκηστη. (Νὰ
περιμένω μερικὲς γραμμούλες σου;).

'Αετιδῶς

1195) 'Ο ἀνώνυμογράφος τῆς (874) νὰ κυτ-
τάξῃ τὴν (920). Θὰ καταλάβῃ.

'Αετιδῶς

1196) Ντολορέζ ἔγγραφα. Γράψε συντόμως.

'Αετιδῶς

1197) Εὐζωνοπούλα, Φ. Δόξης, Ντίκ Σάντ.

'Αετιδῶς

1198) Π. Χαραυγὴ, συγχαρητήρια διὰ ἐκλογὴν
ἀντιπροέδρου.

Τζίτζιφρικός

1199) Φίκη, γιατί δὲν ἔγγραψες; Περιμένω. Παι-
ραχτήρι συμμαχοῦμε; Εἶμαι 'Ολυμπιακός.
'Ερυθρόλευκος

1200) 'Ο Πάνος Μαλεβός μπήκε στὴν κίνηση ὡ-
ραιότατα χρωματισμένους μὲ ζουμί... ἀπὸ σάπιες
ντομάτες σὺν μαυρισμένους ὑποψήφιους. 'Ασμοδαῖος

'Ασμοδαῖος

1201) Γιὰ καρπαζοεισιπράκτορα Σκαλιστήρι,
Τζίτζιφρικό σαχλαμάκικα μου, εἶσαι ἀγνώστος νέ-
νκεῖς τοῦ πετρελαίου. Ντίκ Σάντ, γιὰ.

'Ασμοδαῖος

1202) Θερμὰ εὐχαριστῶ γιὰ εὐχὲς Φᾶρε 'Αρε-
τῆς. Ντολορέζ εὐχαριστῶ (713).
Δροσοπηγὴ πολὺ κολακευτική ἢ ὑπόδοχὴ σου.
'Αντιχαιρετῶ Φλοῖσδε τοῦ Εὐρώτα.

'Ηρωϊκὴ Κρητικοπούλα

1203) Καραμπετάκι πολὺ μοῦ ἀρέσεις. Γιὰ
σου. Δροσοσταλίδα γιὰ -χαρά. 'Ηρωϊκὴ Κρητικοπούλα

'Ηρωϊκὴ Κρητικοπούλα

1204) Φαίνεται 'Αγνώστε Χ (805) πὼς δὲν
ξέρεις γεωγραφία. Τὰ Κρέσταйна δὲν ὑπάρχουν
στὴν 'Ολυμπία; Κάποιο λάθος κάνεις 'Ανίκητε
(831). 'Η οὐρά μου ζῇ καὶ βασιλεύει, φυτρώνει
παντοῦ, καὶ βάζει στὴ θέση τοὺς δούλους τοὺς ἔ-
παντοῦ, καὶ τῆς ὄψης σου. Ζῆσε Αὐγερινὴ
Ξυπνοὺς σὺν καὶ τὴν ἀφεντίαν σου. Ζῆσε ὅλα σ' αὐτὸν
στὴν χαρίζω. Νὰ ξέρῃς ὅμως πὼς ὅλα σ' αὐτὸν
στὸν κόσμο πληρώνονται. Θανάση Μπέμμη (878).
Πῆς στὸ Σκαλιστήρι ὅτι τὰ ἀρχικά μου βρίσκον-
ται στὴν κατάθεση φευδωνύμου μου. Τὸ προκαλῶ
ταὶ σὺν κατὰθεση φευδωνύμου μου. πὼς... μὲ
ὅμως νὰ μὲ προδῶς γιὰ νὰ μάθω. πὼς... μὲ
κάνει. Φᾶρε 'Αρετῆς: Δὲν ἀλληλογραφεῖς μὲ κανέ-
ναν. Πολὺ δύσκολη ἐπιχειρήσις ἀγαπητὸ Πιτισρι-
δόνι. Πάντως αἰδοῦ τὸ Ρόδος ἰδοῦ καὶ τὸ πῆδημα.
Μὴν λησμονῆς καὶ ἀπὸ σκληρόν σοι πρὸς... Διὰ
βολάκια λακτίζειν. 'Υπερε τόσο πολὺ λοιπὸν δὲν
καταλαβαίνεις; 'Αλκηστη ἀδελφὸς τοῦ ἔχει ἀρκετὴ
καὶ νόμο δὲν ἐκράτεις; Νομίζω ὅτι ἔχει ἀρκετὴ
κρίση 'Απ. 'Ιππότη (913). Γκράτσια πέρ λα
κρίση 'Απ. 'Ιππότη. Δὲν σὲ καταλαβαίνει Θεο-
ἀδελφὸ Λάκη 'Αδελφῶν. 'Εξηγήσου σαφέστερα Με-
νᾶση Μπέμμη (793). 'Εξηγήσου σὺν παραθῆκῃ εἰς τὰ σκου-
νεῖς (973). 'Ο 'Ανέμων μόνο σὲ ἐξυπνάδες 'Αμ-
πίδια μπαίνει. 'Απαντᾷ μόνο σὲ πειράζοντα.
Φιτρῶν καὶ λοιπὸν πού μὲ πειράζοντα.

Κεφαλληνῆτικο Διαβολάκι

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'ΑΠΑΝΤΑ':

Σε γράψαμε συνδρομητρία αγαπητή ΠΑΡΘΕΝΑ ΚΕΤΙΚΙΔΟΥ.

Τα ζητήματα των συνδρομητών ΜΑΚΡΙΔΗ ΠΟΛΥΧΡΟΝΗ θα ρυθμισθούν. Η άπορία σου θα λυθεί στον Πάτερ Ιερώνυμο.

Εν τάξει Γ. Ν. ΔΡΑΚΟΥΛΗ. Θα έγγραψω. Εύχαριστούμε.

Εύχαριστώ για τα καλά σου λόγια αγαπητή ΑΛ. ΜΑΚΡΥΛΑΚΗ. Έδωσα εντολή στη διεκπεραίωση εις ό,τι την αφορά. Για το ζήτημα των φωτογραφιών δεν γίνεται προς το παρόν τίποτε. Για τον Έθνικό Ύμνο: Είναι τόσο πολύ δημοσιευμένοι, θα το σκεφθώ όμως. Η δημοσίευση του λεγόμενου αδύνατου. Την «Παιδική Χαρά» δεν την βλέπουμε να κυκλοφορεί. Η φωτογραφία σου δεν γίνεται. Πολύ περισσότερο δεν γίνεται χρωματιστή.

Θα σου σταλούν τα τεύχη ΣΤΕΦΑΝΕ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ. Σε εύχαριστώ για όλα και για τις υποστάσεις.

Πήραμε τις συνεργασίες των φίλων μας: Κώστας Σ. Χρυσικοπούλου, Τιμ. Νατσούλη, Ανταγόνη, Αχιλ. Καμνηνιώτη, Νικολάου Χρ. Γκώνη, Ιωάννη Ανδρέου Μπόζικα, και 'Αλξ. Μακρυλάκη.

Πήραμε τις σπαζοκεφαλίες των φίλων μας: Κώστας Σ. Χρυσικοπούλου, Κοσμοκράτορα, Ιωάννη Ανδρέου Μπόζικα, Γ. Ν. Δρακούλη, 'Αλ. Μακρυλάκη και Δ. Μιχαηλίδη.

Πήραμε την αθλητική ανταπόκριση και τη γελοία συνεργασία του 'Αλξ. Μακρυλάκη και τα σκίτσα του 'Εξοφάλη.

Σε γράψαμε συνδρομητή ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ. Φρόντισε να μας στείλεις τη συνδρομή σου.

ΚΩΣΤΑΣ ΘΩΜΗΣ είναι το όρθο ψευδώνυμο και όχι ΚΩΣΤΗΣ ΘΩΜΑΣ όπως από τυπογραφική λάθημα έγραφα.

Σε γράψαμε συνδρομητή ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ ΧΡΗΣΤΙΑΝ. Εύχαριστούμε.

Ο φίλος μας που μου ζήτησε από τα Κρημνά της Πυλίας να του αλλάξουμε διεύθυνση ξέχασε να μας γράψει το όνομά του.

Εν τάξει ΤΡΙΠΟΚΑΡΥΔΟ. Χαλάω κατήρι στους φίλους μου και μάλιστα στον αδελφό...

Σε εύχαριστώ θερμώς ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ για τα τόσα καλά σου λόγια. Είπαμε βέβαια τόσες φορές πώς η καθυστέρηση της αποστολής των τευχών οφείλεται εις την έλλειψη του σπυριδωνίου. Πάμε όμως τώρα να καλύψουμε την καθυστέρηση.

Έδωσα ΝΙΚΟ ΜΥΛΩΝΟΠΟΥΛΕ σχετικές οδηγίες στη διεκπεραίωση.

Διάβασα με πολλή προσοχή την τόσο όμορφη επιστολή σου αγαπητή μου φίλε ΧΑΡ. ΜΠΑΛΤΑ. 'Απ' αυτήν βγάσω το συμπέρασμα ότι είσαι ένας καλός και καθώς πρέπει νέος. Λυπάμαι πολύ γιατί το «Μία νύχτα» είναι αντιγραφή εκ του διηγήματος τα «Τρία αδέρφια» του Καμπούρογλου. Ντροπή. Στις ερωτήσεις σου απαντώ στη στήλη «Με έρωτούν και απαντώ».

Λυπάμαι πολύ ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΤΣΙΛΕΜΠΗ, διότι το σκίτσο του Γεωργίου Κ. 'Αγγελάκη είναι αντιγραφή από το αναγνωστικό. Για το σκίτσο της «Αμαζόνας» έχει γίνει ήδη η καταγγελία.

Αλλάξαμε τη διεύθυνση των φίλων μας: ΧΡ. ΣΑΜΑΝΙΔΗ, Ν. ΒΑΡΜΑΖΗ.

Εύχαριστώ πολύ για την αποστολή της συνδρομής σου φίλε ΝΙΚΟΛΑΕ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ.

Σε γράψαμε ΒΑΣΙΛΙΚΟΥΛΑ ΚΑΝΕΛΛΑΚΗ. Εύχαριστούμε για όλα.

Πάρα πολύ καλό ΓΙΩΡΓΟ ΔΙΟΝ. ΚΟΥΒΕΛΑ το «28 Οκτωβρίου». Μπράβο σου. Η διαφορά θεατρικού έργου και σκέτες είναι η εξής: Το μέν θεατρικό είναι μια αυτότελη μονόπρακτη θεατρική σκέτη, ενώ το θεατρικό έργο είναι πλήρες έργο με σκηνή, ενώ το θεατρικό έργο είναι πλήρες έργο με δράση μεγαλύτερη, με πολλές εικόνες και πολλές πράξεις. Περισσότερα δες στη στήλη: «Με έρωτούν και απαντώ».

Σε γράψαμε συνδρομητρία αγαπητή ΔΑΦΝΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΟΠΟΥΛΟΥ.

Θα σου σταλούν τα τεύχη ΣΠΥΡΟ ΤΣΙΓΓΙΛΗ.

Πήραμε τις 20.000 δραχμές φίλε ΑΝΔΡΕΑ ΜΑΝΩΛΗ. Σου γράψαμε ιδιαίτερος.

Τα τεύχη του 1951 ΜΙΧ. ΛΙΑΔΗ έχουν 1000 δραχμές το ένα.

Έδωσα εντολή στη διεκπεραίωση ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Ε. ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ και ΜΙΧΑΗΛ Ε. ΜΕΛΑΚΗ.

Πολύ καλὰ ΑΡΙΑΔΝΗ ΕΜ. ΜΙΧΑΛΑΚΗ. Είμαστε ευτυχείς που πέρασες τόσο ωραία στην κα-

τάση σου. Στην οικογένειά σου τους θερμούς χειρουργούς μας. Τα χρήματα πώς τα έστειλεις; Με έπιταγή; Δεν την πήραμε ακόμη.

Πολύ καλὰ ΒΑΣΙΛΕΙΕ ΘΩΜΑ ΓΑΖΗ. Και φρόντισε να στείλεις τη συνδρομή σου.

Εύχαριστώ πολύ για όλα ΓΕΡΑΚΙ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ. Πολύ ωραίο το γράμμα σου.

Εύχαριστώ πολύ για τα καλά σου λόγια και τις υποδείξεις σου ΣΤΑΣΙΝΗ Μ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ.

Σε εύχαριστώ πολύ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΔΗΜ. ΜΕΤΑΞΙΑ για την προαιρετική συνδρομή σου.

Σε περιμένουμε να σε γνωρίσουμε φίλε ΜΗΝΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ.

Έδωσα εντολή, φίλε ΓΕΩΡΓΙΕ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΕ (Νυρί Ιορτυνίας) στη διεκπεραίωση να εξετάσει το ζήτημά σου.

Έδωσα εντολή στη διεκπεραίωση Γ. ΤΣΙΦΛΟΓΛΟΥ και Θ. ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΠΟΥΛΕ.

Πολύ καλὰ ΓΙΩΡΓΟ ΤΖΑΝΟΥΔΑΚΗ.

Πήρα το γράμμα σου ΓΕΩΡΓΙΕ ΓΚΑΝΑΤΣΑ. Και έδωσα εντολή στη διεκπεραίωση.

Έδωσα εντολή στη διεκπεραίωση ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΡΑΚΑΝΤΖΑ.

Θα σου σταλή και σένα ΑΝΑΣΤΑΣΙΕ ΤΣΙΚΛΑΚΗ.

Σε χρέωσα ΦΑΙΔΩΝ με 6.500 δραχμές. Φρόντισε να τις στείλεις.

Όχι ΓΕΡΑΚΙ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ. Δεν παίρνουμε λεπτά για τις σπαζοκεφαλίες. Για τα καλά σου λόγια θερμά εύχαριστώ.

Πολύ καλὰ ΑΝΔΡΕΑ Χ. ΜΗΤΣΗ. Θα σου σταλούν.

Εύχαριστώ θερμά ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΨΑΛΑΚΗ. Πήρα τις 34.000 και έδωσα εντολή στη διεκπεραίωση για όλα σου γράφεις.

Θα σου σταλούν ΝΑΝΟΥΚ ΔΕΡΟΒΑΚΙΜΙΑΝ. Σε εύχαριστώ για την προαιρετική εισφορά.

Για το σχολείο σου απάντησα ΑΓΝΕ ΘΡΑΨΑΝΙΩΤΗ. Λυπάμαι πολύ που δεν είδες την απάντησή.

ΠΛΑΤΩΝ: Σε χρέωσα με 2000 δραχμές για τις πενομαχίες.

Έδωσα εντολή στη διεκπεραίωση για όλα σου γράφεις φίλε ΝΙΚ. ΑΘ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ.

ΠΙΝΟΚΙΟ: Σε χρέωσα με 1800 δραχμές για τις αγγελίες σου.

Ναί ΖΟΡΡΟ ΕΚΔΙΚΗΤΗ. Μπορείς να μας στείλεις ό,τι θέλεις. Δεν υπάρχει κανείς περιορισμός στην έκλογη του θέματος. 'Αν είναι καλό δημοσιεύεται, άλλως όχι. Τα υπόλοιπα τα πέρασα στην προαιρετική εισφορά.

Σε εύχαριστώ πολύ ΓΡΙΒΑ ΔΟΛΛΙΑΝΙΤΗ για τα καλά σου λόγια.

Δυστυχώς ΙΩΑΝΝΗ ΤΑΚΤΙΚΕ το «Τελαμώνιος Αίας» το έχει πάρει άλλος από καιρό. Στείλει άλλο ψευδώνυμο.

Πήραμε τα σκίτσα των φίλων μας: Σωτηρίου Καρλή (στο καλό λόγο κατασκευής με κοινή λανή. Πάντως δεν είναι πολύ άρχοντα αυτό καθ' αυτό). Χρυσόστομου Παύλου 'Αρχοντίδη (δως είναι σχεδισμένα δεν γίνονται κλισέ. Μπήκαν στο κα- Βασ. Παυλίδη, 'Απ. Τσελεπή, 'Υπερου, 'Αλκυόνος, Εύαγγέλου Χωριατόπουλου, των 'Αδελφών Χωριατόπουλων).

Πήραμε τις συνεργασίες των φίλων μας: Γιάννη Βολιότη, Βασίλειο Σωματοπούλου, Μ. Κώστα, λιμάγκου, Νικόλαο Μυτιληναίο, Γρηγορίου Κ. Τσιβανασαϊδή, Γεωργίου Καφιωτή, Τιμοθέοντος Α. (δεν είναι άσχημο. Χρειάζεται όμως πολλή δουλειά Χαρ. Μπάλα, Γεωργίου Δ. Κούδελα, 'Αστράπο- δροντου, Μηνά Γεωργιάδη.

Πήραμε τα «Για να γελάτε» των φίλων μας: Γεωργίου Καφιωτή, Πλάτωνος, των 'Αδελφών Χωριατό- πουλων, 'Εξοφάλη.

Πήραμε τις σπαζοκεφαλίες των φίλων μας: Σταύρου Σκαφίδα, Σωτηρίου Β. Φασούλη, Κλεάν- θη Μαρκούση, Χαρίση Βενέτη, Δημητρίου Τερή, Χρίστου Σαμινιάδη, Χρυσόστομου Παύλου 'Αρχον- τίδη, Μιχ. Νάκου, Χαρίση Χατζηχαρίση, Γεωργίου Καφιωτή, Φραγκίσκου Ριβάλ, Βασιλείου Τσιαντή, Σπυρίδωνος Τσιγγιλιφί, των 'Αδελφών Χωριατόπουλων, 'Ανδρέα Σταθοπούλου, Στασινής Μ. Σωτηροπούλου, 'Αστράποδροντου.

Πήραμε τις αθλητικές πληροφορίες των φί- λων μας Σπυρίδωνος Τσιγγιλιφί, Θανάση Μπέπη, Παύλου Βασιλειάδη, Σ. 'Αβραμίδη (δεν θα χρησι- μοποιήσουμε τις σπαζοκεφαλίες γιατί είναι γραμ- μένες στο ίδιο χαρτί με τις αθλητικές περιγγρα- φές) και Σταυραετού.

Έδωσα αυστηρές εντολές στη διεκπεραίωση φίλε ΓΙΩΡΓΟ ΧΑΪΜΑΝΤΑ (Κάλυμνο).

Σκοπός των συλλογών που 'ιδρύονται, φίλε ΙΑΚΩΒΕ ΦΑΡΡΑ, είναι η γνωριμία μεταξύ των φίλων του περιοδικού, η δημιουργία μεταξύ τους

ένος φιλικού συνδέσμου και η ανάπτυξη των πνευ- ματικών σχέσεων, η διάδοση του «Σπιτιού του Παιδιού». Το πρώτο επιτυγχάνεται με τη δημι- ουργία πνευματικής κινήσεως, διαλέξεων, εορτών, εκδρομών κλπ. Τώρα εάν ο σκοπός αυτός επιτυγ- χάνεται εις τους υπάρχοντες συλλόγους είναι άλλο ζήτημα. Νομίζω πως αυτό εξαρτάται από τους νέους που 'ιδρύονται οι σύλλογοι. Για τα ποιή- ματά σου, καθώς ξέρεις, έχω την καλλίτερη ιδέα.

Δυστυχώς, φίλε ΝΙΚΟ ΣΑΛΟΝΙΚΙΕ, άρχι- σαμε με το Μέγα 'Αλέξανδρο. Πρέπει να σου πω πως για λόγους τεχνικούς οι δυο τελευταίες συνέ- χειες του Βάλτου με τις δυο πρώτες του Μ. 'Α- λεξάνδρου τυπώθηκαν μαζί. Η φωτογραφία δεν νομίζω πως θα βγεί της προκοπής. Θα ήθελα ό- μως να μου έγραφες με τη σειρά ποιοί είναι του- λάχιστο για να γνωρίσω τους μικρούς μου φίλους.

Δεν φταίει κανείς άλλος ΓΙΩΡΓΟ ΜΠΟΤΗ από σας τους 'ιδίους για την παραμόρφωση των ονομάτων σας. Φροντίστε να τα καθαρογράφετε γιατί όχι Μπόζης αλλά και τίποτε χειρότερο θα γίνης. 'Εφόσον πήραμε τα χρήματα θα σου απάν- τησα. Έδωσα εντολή στη διεκπεραίωση και πε- ριμένα τη δράση που υπόσχεσαι.

Θα λάβης και ιδιαίτερο γράμμα φίλε ΝΙΚΟ ΣΕΡΑΦΕΙΜ.

Οι μικρές μου φίλες που μου γράφουν με τα ψευδώνυμα 'Ηλιοχίττα και Νυχτερίδα πρέπει να εγκρίνουν τα ψευδώνυμα τους αν θέλουν να τα χρη- σιμοποιήσουν. Και η έγκρισή γίνεται με την ά- ποστολή 2.000 δραχμών για κάθε ψευδώνυμο. 'Α- κόμα: Να μου πουν τα όνόματά τους, τη διεύ-θυνσή τους. Και τότε θα τους απαντήσω σε ό,τι με ρωτούν.

Σε γράψαμε συνδρομητρία ΤΟΥΛΑ Σ. ΜΑ- ΡΑΚΟΥ.

Η έξυπνότητα του ελληνικού χωριού γίνε- ται δωρεάν φίλε ΕΜΜ. ΠΡΙΝΙΑΝΑΚΗ. 'Απαν- τάμε σε κάθε άπορία. Μπορείτε να μας ρωτήσετε για κάθε άπορία, και έμεις θα φροντίσουμε να μάθουμε. Είναι π. χ. χαλασμένη η εκκλησία σας; Ή ρωτήσουμε τι θα γίνει γι' αυτήν στη Σύνοδο. Βέβαια έμεις σας διευκολύνουμε να λύετε τις ά- πορίες σας. Τίποτε άλλο ψευδώνυμο μπορείς να παρής.

Θα αλλάξω η διεύθυνσή σου φίλτατε ΣΤΕ- ΛΙΟ ΣΜΥΡΑΚΗ.

Διαδίδω στο γράμμα σου στη διεκπεραίω- ση ΑΘΑΝ. Ν. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΕ.

Σε γράψαμε συνδρομητή ΘΡΑΣΥΜΒΟΥΛΕ ΧΑΛΑΤΗ.

Σε γράψαμε συνδρομητή ΣΑΒΒΑ Χ. ΑΠΟ- ΣΤΟΛΙΑΝ και σε εύχαριστώ για τα τόσο καλά σου λόγια. Κάθε φίλος του περιοδικού μας, μπο- ρει να πάρη ψευδώνυμο (δικαίωμα για την έγ- κριση 2.000) και να στείλη αγγελίες (100 δραχ-μές η λέξη). Δεν είναι ανάγκη να άνηκη σε σύλ- λογο. 'Οποιος θέλει μπορεί να γράφει. Πληροφο- ρίες μπορείς να πάρης από κάθε σύλλογο γρα- φοντάς του.

Και η μέν στήλη «Με έρωτούν και απαντώ» καθιερώθηκε από το προηγούμενο φύλλο αγαπητή ΣΩΤΗΡΗ Β. ΚΩΤΟΥΛΑ. 'Εμπρός λοιπόν γράψε μου. Για το φύλλο που έλειπε έδωσα εντολή στη διεκπεραίωση.

Σε εύχαριστώ πρώτ' απ' όλα ΓΙΩΡΓΟ ΣΑ- ΡΙΔΑΚΗ για τα καλά σου λόγια. Με συγκίνησε πραγματικά το ωραίο σου γράμμα. Τα τεύχη θα σου σταλούν. 'Ο κάθε σύλλογος έχει τους όρους συμμετοχής. Δεν έχετε παρά να ρωτήσετε τους 'ιδίους.

Σε γράψαμε συνδρομητή ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΕ. Φρόντισε για την άποστολή της συνδρομής αν από μετόξω δεν την έχεις στείλη.

Πολύ καλὰ ΙΩΑΝΝΗ ΣΟΥΚΗ. Έδωσα εν- τολή στη διεκπεραίωση για όλα.

Θα πρέπει να πάρεις τα τεύχη ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΩΝ. ΚΟΥΣΙΑΝ. Σας συγχαίρω για την από- φασή σας να συνεργασήτε με τις «ΑΔΕΕΣ».

Έδωσα εντολή στη διεκπεραίωση ΙΩΑΝΝΗ ΚΑΠΑΛΙΑΝΗ.

Σε εύχαριστώ ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΙΦΛΟΓΛΟΥ για τα τόσα καλά σου λόγια. Είσαι και πολύ καλός φίλος του περιοδικού μας. Μπορείς να φτιάσις σύλλογο και χωρίς ψευδώνυμο.

Θα σου σταλούν τα τεύχη ΙΩΑΝΝΗ ΛΙΟΝ- ΤΟ. Και είμαστε ευχεείς που μαθαίνουμε για την καλή σου υγεία στην παιδόπολη Ζηρού.

Θα σου σταλούν τα τεύχη ΧΡΙΣΤΟ Μ. ΖΑΜ- ΠΑΚΟ.

Και σε σας ΓΙΩΡΓΟ ΖΟΥΛΗ, και ΘΩΜΑ ΣΙΑΤΑΚΑ και ΣΩΤΗΡΗ ΓΚΟΓΚΟ.

Γράψαμε συνδρομητρία τη μαθήτριά ΣΟΦΙΑ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ δια του διευθυντού του δημο- τικού σχολείου Μεσοβουνίου κ. Δ. Παπανικολάου. Λάου.

Εύχαριστώ ΓΙΩΡΓΟ Κ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ και για τη συνδρομή και για τα τόσο καλά σου λόγια.

Σε εύχαριστώ ΑΣΤΕΡΙΕ ΚΑΤΖΟΥΔΗ και

ΜΕ ΤΗ ΔΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΠΑΘΙ. (ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΤΡΟΥ)

13) Οι Πέρσες άπεσταλμένοι σηκώθηκαν και χαιρέτισαν με σέβας τὸ βασιλιά τῆς Μακεδονίας. Ὁ Ἀλέξανδρος ἔκαμε ὑπόκλιση στὸν πατέρα του πού, σκύβοντας, φίλησε στὸ μέτωπο τὸ μοναχογιό του.
— Νικήσαμε πάλι, Ἀλέξανδρε, εἶπε ὁ Φίλιππος... Οἱ Ἰλλυριοὶ δὲ μποροῦν νὰ σηκώσουν κεφάλι πιά!
Ἐλάσε βλέποντας συνοφρυωμένο τὸ μέτωπο τοῦ παιδιοῦ:
— Θάλεγε κανεὶς πὼς λυπᾶται γι' αὐτό; μωρμουρίζε.
Μὰ ἀμέσως γύρισε στοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ βασιλιά Δαρείου:
— Πὼς σὰς φαίνεται ὁ γιός μου; τοὺς ρώτησε μὲ καμάρι.

15) — Καὶ ποιὲς ἦταν οἱ τρεῖς ἐκεῖνες εἰδήσεις ἂν κάνη νὰ τίς ἀκούσουμε; ρώτησε ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς Πέρσες.
— Ὁ πρῶτος κήρυκας εἶχε στέφανο δάφνης στὸ μέτωπό του. «Νίκησαμε τοὺς ἐχθρούς», φώναξε. «Ὁ στρατηγός σου ὁ Παρμενίωνας κέρδισε τὴ μεγάλη μάχη στὴν Ἰλλυρία». Ὁ δεύτερος εἶχε στεφάνι ἀγριελιάς. Ἦταν ὁ ἀρματηλάτης μου πούφερε τὴν εἰδηση πὼς νίκησαν τ' ἄλογά μου στὴν Ὀλυμπία. Ὁ τρίτος ἦταν στεφανωμένος μὲ ρόδα. «Ἀπόκτησε γιό, βασιλιά μου» μού εἶπε, κι' ἐγώ, μεθυσμένος ἀπὸ εὐτυχία, φώναξα. «ὦ Μαίρα, πρόσθεσε καὶ κανένα μικρὸ ἀτύχημα στὶς τόσο μεγάλες αὐτὲς εὐδαιμονίες!»

17) Ἕνα ξέσπασμα γέλιου ἀντήχησε τότε στὴν αὐλή.
— Ὁ κόσμος εἶναι ἀτέλειωτος, εἶπε ὁ Φιλῶτας, πού ἦταν περήφανος γιὰτὶ ἦταν γιὸς τοῦ δοξασιμένου στρατηγοῦ Παρμενίωνα...
Φωνὲς ἀγριεμένους καὶ κλάμα γυναικῶνα ἀκούστηκε τότε μέσα ἀπ' τὴ στοὰ πού χωρίζε τὴν αὐλὴ ἀπὸ τοὺς κοιτῶνες.
— Ὁ καθηγητὴς μου τάβαλε πάλι μὲ τὴν καυμένη μου τὴ νταντά, τὴ Λαννίκη, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος. Πάω νὰ τὴ σώσω ἀπ' τὰ χέρια του.
— Ὁ ἀνακάλυψε τὸ μπημπάκι πούβαλε στὸ στρώμα σου, εἶπε ἡ Κλεοπάτρα. Τὸν εἶδα πού ἔφαχνε τὰ κρεβάτια.

14) Ὁ Ἀλέξανδρος πού δὲν ἀγαποῦσε ν' ἀκούη ἐπαίνους βγήκε μὲ τρόπο ἀπὸ τὴν αἴθουσα:
— Φοβούμαι πολὺ βασιλιά, εἶπε ὁ γεροντότερος Πέρσης, πὼς ὁ γιός θὰ περάσει τὸ γονιό του.
Μεγαλύτερο φιλοφρόνημα δὲ μποροῦσε νὰ βρῇ στόμα φίλου, ἀπάντησε ὁ Φίλιππος. Ὁ Ἀλέξανδρος εἶναι ἡ μεγαλύτερη εὐτυχία μου.
Ὅταν γεννήθηκε ἤμουν μακριὰ ἀπ' τὴν Πέλλα σὲ μιὰ πόλη κοντὰ πρὸς τὴ θάλασσα, τὴν Πατιδαία. Κεῖνη τὴ μέρα μού φέρανε τρεῖς μεγάλες εἰδήσεις. Ὁ ἕνας κήρυκας ἔμπαινε πίσω ἀπ' τὸν ἄλλο στεφανωμένος κι' ἡ κάθε εἰδηση ξεπερνοῦσε τὴν προηγούμενη σὲ χαρὰ καὶ σὲ δόξα.

16) Βγαίνοντας ἀπ' τὴν αἴθουσα ὁ Ἀλέξανδρος βρῆκε τοὺς φίλους του στὴν αὐλὴ νὰ τὸν περιμένουν. Ἦταν περίεργοι νὰ μάθουν τὰ νέα. Μὰ ὅταν εἶδαν τὸ βασιλόπουλο μὲ σμιγμένα τὰ φρύδια καὶ μὲ κατσούφια πρόσωπο ξεφάνισαν.
— Τί ἔχεις, Ἀλέξανδρε; ρώτησε τὸ βασιλόπουλο, ὁ ἀγαπημένος τοῦ φίλου ὁ Κλεῖτος.
— Ἀλήθεια, τί σοῦ συμβαίνει; ρώτησαν κι' οἱ ἄλλοι.
— Ὡ φίλοι μου, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος, μὲ στενοχωροῦν οἱ τόσες νίκες τοῦ πατέρα μου. Πολὺ τὸ φοβούμαι πὼς δὲ θ' ἀφήσῃ τίποτε μεγάλο γιὰ νὰ κάμω κι' ἐγώ μαζί σας μιὰ μέρα...

18) Κι' ἀλήθεια ὁ Λεωνίδας πού ἦταν καὶ συγγενὴς τῆς Ὀλυμπιάδας τῆς Βασιλίσσας, ἦταν αὐστηρὸς στὸ ζήτημα τῆς σκληραγωγίας. Ὁ Ἀλέξανδρος ὑπαχρεωνόταν νὰ κοιμάται σ' ἀχυρένιο στρώμα, νὰ τρῶ λῖτα, νὰ φορῇ ἐλαφρὸ χιτῶνα καὶ νὰ λούζεται στὸ ποτάμι, καλσκαίρι, χειμῶνα. Ἀλλοῖμονο στὴν καυμένη τὴ Λαννίκη, τὴν τροφὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἂν τοῦ ἔβινε κρυφὰ καμιά λιχουδιὰ ἢ ἔχανε πούπουλα στὸ στρώμα του. Αὐτὸ εἶχε γίνε κι' ἐκεῖνη τὴ μέρα.
— Μὴ τὴ χτυπήσης, φώναξε ὁ Κλεῖτος, πού ἦταν ἀδελφὸς τῆς Λαννί-
κης καὶ τὴν πονοῦσε.